Independence

ၽၢႆ 227 လိူၼ်သိပ်းၵဵဝ်ႇတၢႆး ပီတႆး 2100 Vol. 23, No 227, OCTOBER 2006

|7| ၽူႈၶဵမ်းပိင်းတႆးထုပ်းၽေးႁွမ်ႈဢိုင်ႈ US
|9| သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁၢၼ်ႇသိုၵ်းတႆး – ႁၢဝ်ၽွႆးၽဝ်ဝၢၼ်ႈ
|10| သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵူလႆႈႁွၶၼ်ႉပိင်းႁၢၼ်ႉ
|15| ပၢင်ႁၢပ်ႉႁူဝ်းၽိူင်ႈငၢႆႈတႆး – ထႆး
|26| ဝါကျွတ်ပွဲဗန်းပြလောင်းကစားဝိုင်း
|33| ကျနော်နဲ့ အမတ် ၂ ဦး
|36| သံတွဲအကျဉ်းသား
|38| ယိုသူမရှက် မြင်သူရှက်

လွင်ႈၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ပႃၵူဝ်း ၼႄႈ တႆး တူၵ်းသုမ်း

20-.

ပွင်ႈၵႂၢမ်းၶေႃႈ 1

ယိုၼ်းမိုၼ်ႇၼိုၼ်း ပိုၼ်းထုၵ်ႉမၢၼ်ႈ

လွင်ႈၽူႈၵွၼ်ႊၶူဝ်ပဢူဝ်းၶလႈတႆးတူၵ်းသုမ်း

ၵႂၢမ်းၸမ်းၶၢႆးတီႈတူဝ်း

ၼႂ်းပီ **2006** ၼႆႉ ပိုၼ်ႈၵွၵ်ႉပပ်ႉၽႃႇ,ဢိင်းၵလီၵ်ႈ Pa-O လွင်ႈပီႈၼွင်ႉပဢူဝ်း။ ၼႂ်းၼၼ်ႉ တီႈမီးဝႆႉ လွင်ႈၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၵွၼ်းလိူင်း SURA ဝၢင်းၽႅၼ်ဢဝ်တၢ၊ ပူဝ်ႉၸူၵ်ႈလၢၼ်ႉတႅင်း လုမ်း SNPLO မိူဝ်ႈ **1968**။ လွင်ႈၼႆႉ လဝ်ႈလႅင်းမိူင်း ၽူႈဢေႃႇၵိုၵ်းပႄးၼွႆးပိုၼ်းဢေႃႇၸိုင်ႈ တွပ်ႇၶၵ်ႈဝႆႉ မိူၼ်တီႈတၵ်ႈၼႆႉ။

ၽွင်းယၢမ်းပီႈၼွင်ႉ ရလလၽ (SNPLO) လုမ်းပူဝ်ႉၸူၵ်ႈလၢၼ်ႉတႅင်းဢွၼ်ၶူဝ် တေၵႂႃႇ ဢုပ်ႇဢူဝ်းၵၼ်–ပီ **1968** ၼၼ်ႉ SURA ယင်း ပႆႇလႆႈတင်ႈ။ ၵွပ်ႈၼၼ်ၶႃႈႁဝ်းတေသပ်းလႅင်းၶၼ တီႈပွတ်းမၼ်းၶတ,ဢဝ်ပီ **1966** မိူဝ်ႈပၢင်ၵုမ် တီႈၼႄးၶဝ်ႈလႅင် ငဝ်ႈငၼ်းလူင် တပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈ တႆး မီးဝႆႉ **6** တပ်ႉလုမ်း–

1. ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် လဝ်ႈၵွၼ်းလိူင်း၊

2. ၵိမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈလဝ်ႈပိုၼ်းတႆး၊

3. ၽူႈမႃလူင်လဝ်ႈသူဝ်ၶၢၼ်ႉ၊

4. ၵဝ်ၶႄႈလႅင်းမိူင်းၶလႈ လဝ်ႈလႆးလိၵ်ႉ ပိၼ်ၽူႈတၢင်တူဝ်တပ်ႉလုမ်း **4**၊ (လဝ်ႈလႆးလိၵ်ႉ ၽႃႇ,သိုၵ်း၊ ၵဝ်ၶႄႈၽႃႇ,မိူင်း လႆႈဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵႂႃႇ,ယူႇ,တီႈငဝ်ႈငၼ်းတပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈတႆး လပ်း လွမ်းႁွမ်းပႆႇၶူဝ်ပဝ်ႈလူင်။)

တပ်ႉလုမ်းၸိုင်ႈ

- လဝ်ႈဢူမိူင်း(လဝ်ႈၵၢင်းယုမ်း) ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ။
- လဝ်ႈသူဝ်လီၼ်း(လႆးလႃႉဢွင်,) ၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ

တပ်ႉလုမ်းသွင်

- လွမ်ပွင်သိုၵ်း ပူဝ်ႉမွင်,ဝႃႉ ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ
- လဝ်ႈသူဝ်ၼုမ်, ၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ

တပ်ႉလုမ်းသၢမ်

- ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၵွၼ်းလိူင်း ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ
- ၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉလဝ်ႈသႅင်သိုၵ်း (ၸုၼ်ၵျူ,ၼု)

တပ်ႉလုမ်းသီႇ

- လဝ်ႈသိုၵ်းလူင်ပူဝ်ႉငေးမိူင်း ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ

လဝ်ႈၵွၼ်းလိူင်း
Photo: SHAN

လဝ်ႈပိုၼ်းတႆး
Photo: SHAN

လဝ်ႈသႅင်သိုၵ်း (ၸုၼ်ၵျူ,ၼု)
Photo: SHAN

- လဝ်ႈလၢဝ်လႅင်းမိူင်းယႆ ၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ

တပ်ႉလုမ်းႁႃႈ လုမ်းၵူဝ်းၵၢင်ႇ

တပ်ႉလုမ်းႁူၵ်း

- လဝ်ႈသိုၵ်းလူင် လဝ်ႈလႆးပၢၼ်မွႆ, ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ
- ၿႃ,ၸမ်းမျိတ်ႈၼမ့်ၸမ်း ၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉ

ၼႂ်းပီ **1966** ၼႆႉ လုမ်းလိူဝ်ႈသႅင်ယွႆႉ,ၵိုတ်း ယူႇ, **5** လုမ်း။

1. ၶိူဝ်းတႆးၵွၼ်းၶေႃ SNIA

2. SUA တပ်ႉသိုၵ်းတႆးႁူမ်ႈပွင်း လုမ်းလွႆမေႃ,

3. ရလလၽ ပူဝ်ႉၸူၵ်ႈလၢၼ်ႉတႅင်း

4. ပဢလၽ လုမ်းပဢူဝ်း ပေႃႈထဝ်ႈလွႆၶၸ, လုၵ်ႈလႆးမၼ်း လဝ်ႈႁၢၼ်မိူင်း ယိပ်းဝႆႉ

5. SNA တပ်ႉသိုၵ်းႁၢၼ်လိူင်ႈတႆး (ၵိင်းတုင်) လဝ်ႈငေးၸမ်း။

ဢိင်ၼိူဝ်ငဝ်းလႆး ၸွႆႈႁႂ်လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼၼ်ႉ လဝ်ႈၵွၼ်းလိူင်းလႆႈဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း သိုပ်ႇၶၢဝ်း တၢင်းမႃးတၢင်းမိူင်းသွင်ၼွင်တဝ်း၊ လႆႈမႃးၶိုတ်း ပၢင်ၵုမ်ၵၼ်တင်းလုမ်း S.N.I.A လုမ်းၶိူဝ်းတႆး ၵွၼ်းၶေႃ ဝၢၼ်ႈၼွင်တဝ်း။ သွင်လုမ်း (S.S.A+ S.N.I.A) ဢုပ်ႇဢူဝ်းလႆႈလွၵ်ႈၵၼ်သေ တင်ႈလိူဝ်ႈ လုမ်းႁူမ်ႈႁွမ်းပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်း **2** ပႃ,တီႈ,

1. ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင်လဝ်ႈၵွၼ်းလိူင်း၊

2. ၵိမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈ လဝ်ႈသိုၵ်းသူဝ်လူင်၊

3. ၽူႈမႃလူင် လဝ်ႈသိုၵ်းသူဝ်ၼွင်

လင်,ဢုပ်ႇ,ဢူဝ်းၵၼ်တင်းလုမ်း ရလလၽ တီႈမိူင်းယႆး။ တူဝ်ပူဝ်ႉၸူၵ်ႈလၢၼ်ႉတႅင်း ဢမ်,

လႆႈမႃး၊ ပွႆးၾူႈတၢင်တူဝ် လဝ်ႈၵၢၼ်တႃႇၵၼလ, (တႃႇၸၢႆးလိူဝ်ႇ)မႃး။ လႆႈလွင်ၵၼ်တင်းလိုဝ်ႈလုမ်း ႁူမ်ႈႁွမ်းပွင်ၵၢၼ်သိူၵ်း 3 ပႃႇတီႈ–

1. ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်လဝ်ႈၵွၼ်းလိူင်း
2. ၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ ထိၼိူင်ႈ
   ပူဝ်ႇၶျႃႉလၢၼ်ႉတိူင်း
3. ၵိမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ ထိသွင်
   လဝ်ႈသိူၵ်းလူင်သိူဝ်လူင်
4. ၾူႈမႃလူင်လဝ်ႈသိူဝ်ၼွင် ၾွႆႇသိူၵ်း။
   (ၵ) လဝ်ႈၵၢၼ်တႃႇၵၼလ,
   (တႃႇၸၢႆးလိူဝ်ႇ)
   (ၶ) လဝ်ႈၵၢၼ်လႃႉၶိၼ်ႉ, (ႁိူဝ်)
   လဝ်ႈၵိင်သိူင်း
   (င) လဝ်ႈလႂ်းလိၵ်ႇ

လႆႈလွင်လူင်းလႂ်းမိူဝ်းလွမ်းၼင်ႇပႃႈတွင်ႈၼႆႉ–

1. လိူၵ်ႈၵၢဝ်သိူၵ်း ယၢမ်ႈတိူၵ်းသိူၵ်းမႃး ၼိူင်ႈလုမ်း **120** ၵေႃႉ၊ သၢမ်လုမ်း **360** ၵေႃႉ တေလႆႈယူႇတွၼ်ႈငဝ်ႈငုၼ်းႁူမ်ႈႁွမ်းပွင်ၵၢၼ်သိူၵ်း သၢမ်ပႃႇတီႈ တီႈႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်။

2. တေၵႂ်တ်းတူဝ်ယၢင်ႇၸၼၵူၼ်းမိူင်း ႁူႈပိၼ်ၵူၼ်းသိူၵ်းလီၵတ်ႉၶိၼ်ႉ၊ တိူၵ်းလွႆႈႁူႈပေႃႈ။

3. တၢင်းၼွင်ႈတၢင်းလင် မီးပၼ်ၵႃ (ပျၢသၼေႃႇ) လွင်ႈၵႃႉလႃႉၼႂ်းၼေႈတီႈၽွႆးမၼ်းၼၼ်ႉ ယႃႇၼီႉတ်ႈၵၢဝ်တေႃးသမေႃးၵၼၵႈလိတ်ႈ။

4. ႁူႈၵွၼ်ၵၼ်တိူင်ႇပၢင်ႇငူပ်ႉငိဝ်ႈငုၼ်း 3 ပႃႇတီႈသေ လင်ႇၵွႆႈတီႉပ်းတတ်းၵႂ်တ်းသၢင်ႈ။

5. ပေႃးပိၼ် သၢမ်မူႇသၢမ်လုမ်းယဝ့် ၼင်ႇၵၢၼ်ၵႂ်တ်းဝႆႉလၵ်းမႃၼၼ်ႉ တေလႆႈၵွၼ်ၵၼ် မိတ်ႉပိင်းၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၼီႉၼ်ႈၼီႉၼ်ႈၼႃၼႃ။

6. လုမ်းလွႆၶဝ်ႈမႃးႁူမ်ႈႁွမ်းထိူင်ႈၵေႃး ပိၼ်မႃးသၢမ်ပႃႇတီႈၵၢမ်ႇၵႃး ၵႃႈႁူၵ်းပႃႇတီႈယဝ့် လင်ႇၵွႆႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ လႆႈလွင်ၵၼ်ၸိုၼ်ႈလူးတီႈငဝ်ႈ ငုၼ်း S.S.A ၵၢၼ်လဝ်ႈၸမႈ ၼၢင်းႁိူၼ်းၶမ်း ၵွၼ်ႁူဝ်။

ၼႂ်းပီ **1968** ၼႆႉၵူလႂ်း လုမ်း S.N.I.A

(1) လွမ်ၵၢၼ်သၢင်ႇသေႃး
(2) လဝ်ႈသိူၵ်းလူင်သိူဝ်လူင်
(3) လဝ်ႈသိူၵ်းလူင်ၵေႃႇၶမ်း
(4) လဝ်ႈသိူၵ်းလႂ်းၼွင့်
(5) လဝ်ႈသိူၵ်းသိူဝ်ၼွင်– ၵွၼ်ၵၢဝ် တပ်ႉသိူၵ်းၶိူဝ်းတႂ်းၵွၼ်းၶေႃ SNIA ႁူႇႁူမ်ႈႁွမ်း မၢၼ်ႈ ထိူင်တီႈၵွၼ်သိူၵ်းမၢၼ်ႈမႃး သမ့်ပေႃးလႆႈ တိူၵ်းၵၼ်ၵႃဝ်ႈၵႂ်င်းၸတ့ၸတ့ဝႃႈဝႃႈ။

ၵွပ်ႈၼၼ် ၼႂ်းသၢမ်မူႇသၢမ်လုမ်းၼၼ်ႉ လုမ်းၼိူင်ႈႁူႇလူးမၢၼ်ႈယဝ့် ၵိုတ်းယူႇသွင်လုမ်း။ ၵိင်ၼိူဝ်ၶေႃးလိသင်ႇမီးမႃး ႁူႈႁူႇၵုပ်ႉၵူဝ်း ရလလၽ ၸလႈ လဝ်ႈၵၢၼ်ၵိင်သိူင်း လင်ႇလႆႈ လတ်းၶႃႈၵဝ်းတင်းၸုၼ်သိူၵ်းပူဝ်ႇသု ၸုၼ်ၵၢၼ် လၼ်ႉတီႈ ၾူႈမႃသၢင်ႇသေႃးပႃးသိူၵ်းၼိူင်ႈမူႇ **36** ၵေႃႉ တင်းမူတ်း **45** ၵေႃႉ ႁူႇၵုပ်ႉၵၼ် တီႈ ဝၢၼ်ႈၵၼ်ႉတူးလူင်(ၼေးဝိင်းမွၵ်ႇမႆႇ)။တင်းၽွႆႇ ရလလၽ ပိၼ်ပူဝ်ႇၵျိုးထုၼ်းလီႇ ၵွၼ်ႁူဝ်။ ၼႂ်း ၶၢဝ်းတၢင်းၼိူင်ႈလိူၼ် ႁူႈၵူၼ်းလူင်သွင်ပႃး သွင်ၽွႆႇလႆႈၵုပ်ႉၵူဝ်းၵၼ်ထိူင်ႈ လႆႈလွင်ၼင်ႇၼႆႉ။

ထိူင်မႃးၼိူင်ႈလိူၼ် ပူဝ်ႇၶျႃႉ လၢၼ်ႉတိူင်း လင်ႇတီႉမ်ႈလိၵ်ႈမႃးဝႃႈ တႃႇၵုပ်ႉၵူဝ်းၵၼ်ၼၼ်ႉ တူဝ်ႈတၼ်းယဝ့်၊ တၢင်းသူလဝ်ႈၵေႃးႁူႈလႆႈ ၽိတ်ႈမွၵ်ႇမႃးပႃးႁူဝ်ပဝ်ႈလူင် မူဝ်းၵႂ်င်း ဝႃႈၼႆႉ၊ ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်လင်ႇပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း လဝ်ႈၵၢၼ် လႃႉၶိၼ်ႉ (ၵိင်သိူင်း) ႁူႇႁူပ့်ထုပ်း။

ပူဝ်ႇၶျႃႉ လၢၼ်ႉတိူင်း
Photo: Pa O Issue

လဝ်ႈၵၢၼ်ၵေႃးလင်ႇႁွင့်ပၢင်ၵုမ်တီႈ သၼ် လွႆႈၵုင်းမႃဝ်း တႃႇၵူၼ်း **170** ၵေႃႉ။ ဝၼ်းထိ **(2.10.68)** သိူပ်ႇၶၢဝ်းတၢင်းႁူႇတင်ႈပၢင် တီႈ ဝၢၼ်ႈလလွင်း။ ၼွၼ်းထိူင်ႈသၢမ်ၶိုၼ်းၵေႃး ၵွၵ်ႇဝႃႇ **(6.10.68)**။ ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁူဝ်သိူၵ်း လူင်ၽြႃႇၵျိႇလလွင်း ၵွၼ်သိူၵ်းၼိူင်ႈထိူဝ် ႁူႈႁူႇ လၢတ်ႈၸၼလုမ်း ရလလၽ ၶဝ် လွင်ႈၵဝ်းၶႃႈ ႁွတ်ႈၽိူဝ်တီႈလလွင်း၊ ႁူႈလႆႈတူလႂ်းပႃးငဝ်းလႂ်း လွင်ႈသိူၵ်းၶဝ်ဝၢင်းဝႆႉလိူင့်ႁိူဝ်၊ မီးမွၵ်ႈၵႃႈႁိူဝ်?။ ယႃႇပေၼွၼ်းၶိုၼ်း၊ ႁူႈပွၵ်ႈၶိုၼ်းဝၼ်းၼၼ်ႉ ၵမ်း လိူဝ်။

ပိူၼ်ႈသမ့်ၵႃပွႆႈႁွင်းလီငၢမ်းၸလႈ ၼွၼ်းပိတ်ႈ ၶိုၼ်းၼိူင်ႈ၊ ၵၢင်ၼႆႉလဝ့်မႃး ပႃးတင်းၽြႃႇၵျေႃႇ ၵွင်ႇ ၵၢၼ်ယၢမ်ႈယူႇလွမ်းၵၼ်မႃး ၼႂ်းလုမ်း ႁူမ်ႈႁွမ်းပွင်ၵၢၼ်သိူၵ်း 3 ပႃႇတီႈ။ မၼ်းၵေႃးမႃး လၢတ်ႈၸၼငဝ်းလႂ်းလီယူႇၵူႈလွင်ႈ၊ တႃႇတေ ပိၼ်တွႆႈပိၼ်ၼိူဝ် ထၢင်ႇၽိတ်းၵၼ်သေသမ်ႇ သေပိူင်ၵၢမ်ႇမီးသင်။ လင်ႇႁူႈၼွၼ်းၶိုၼ်းၼိူင်ႈ မိၼ်ႈဝၼ်းၵွၵ်ႇဝႃႇလိူၼ် **11** မူၼ်း၊ ၵဝ်းၶႃႈ ၵွၵ်ႇဝႃႇၵွၵ်ႇသၶိုၼ်ႈႁူင်းတီႈဝတ့်ဝၢၼ်ႈလလွင်း၊ လိူၼ် **11** လွင်ႈ **1** ၶမ်ႈ **(7/10/1968)** ယဝ့် သိူပ်ႇၶၢဝ်းတၢင်းၶိုၼ်းႁူႇတၢင်းဝၢၼ်ႈၵၼ်ႉတူးလူင်။

ဝၼ်းၵဝ်းၶႃႈၽိူဝ် ပိူၼ်ႈလွႆႉၵိုတ်းလိူဝ်ႈ ဝၢၼ်ႈၵွင်းလူမ်း ၵိူင်ႇၵၼ်ႉတူးလူင် ၵဝ်းၶႃႈ ၵၢမ်ႇႁူႇလိူဝ်ႈ။ သမ့်ႁူႇ လိူဝ်ႈတီႈဝၢၼ်ႈၵၼ်ႉတူး ၵွၼ်ႉ။ လိူၼ်လွင်ႈ **2** ၶမ်ႈ **(8/10/1968)** ၵၢင်ၼႆႉလဝ့်ၽြႃႇၵျေႃႇၵွင်ႇ မႃးၽိတ်ႈမွၵ်ႇ၊ ၵၢမ်ႇ တၢပ်ႈႁူင်မိူဝ့်သင်၊ ၵွၼ်ၵၼ်ႁူႇၵိၼ်ၶဝ်ႈၼႆႉ ဝၢၼ်ႈၵွင်းလူမ်း ၵဝ်းၶႃႈၵႂ်တ်းယဝ့်မူတ်း–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵဝ်းၶႃႈႁွတ်ႈၽိူဝ်ႁူႇတီႈဝၢၼ်ႈၵွင်းလူမ်း၊ တူဝ်ၵဝ်ၶႃႈၸလႈ ၸုၼ်သိူၵ်းပူဝ်ႇသု ၸုၼ်ၵၢၼ် လၼ်ႉတီႈ လင်ႇၸလႇတူလႂ်းလွမ်းဝၢၼ်ႈ/တၢပ်ႈလွႆႈ။ ပိၼ်သိူၵ်း ရလလၽ ၶဝ်ၸုတ်းလုၵ်းထိူၼ်ႈႁွပ်ႈ ဝၢၼ်ႈဝွႆ၊ တေမီးၵူၼ်းမွၵ်ႈ **200** ၶဝ်လၢတ်ႈဝႃႈ တႃႇၵုပ်ႉၵူဝ်းၵၼ်ၼၼ်ႉ ၵဝ်းၶႃႈၵၢဝ်ႁူမ်ႇလူမ်ႈ ဝႆႉလီငၢမ်း၊ တႃႇသိူၵ်းမၢၼ်ႈတေမႃးၼၼ်ႉၵၢမ်ႇ လႆႈႁူဝ်။

ဝၢၼ်ႈၵၼ်ႉတူးလူင် ၵၼ်ႉတူးၵွၼ်ႉၼႆႉ ယူႇၼႂ်း ၼေးဝိင်းမွၵ်ႇမႆႇ ၼေးတွၼ်းလွႆႈလိမ် တူဝ်ၵဝ်ၶႃႈတင်း ၸုၼ်သိူၵ်းပူဝ်ႇသု ၸုၼ်ၵၢၼ် လၼ်ႉတီႈ လင်ႇလႆႈပွင်ႇလိင်းတၢင်ႇထိူင် လွင်ႈ ငဝ်းလႂ်းမၼ်း ၶွႆႈလၢၵ်ႇလႂ်းဝွႆ။ ၵွပ်ႈၼႆႉ လဝ်ႈၵၢၼ် လင်ႇပူင်ၶေႃးလိသင်ႇႁူႈၵွၼ်ၵၼ်ၸုတ်းလုၵ်းထိူၼ်ႈ ၵူႈၵေႃႉတီႈယူႇၽွႆႇမၼ်းဝွႆလီလီ။

ၵၢင်ဝၼ်း **11** မူင်း ပူဝ်ႇၶျႃႉလၢၼ်ႉတိူင်း ႁွတ်ႈၽိူဝ်မႃးတီႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိင်း၊ တႃႇၵုပ်ႉၵူဝ်း ၵၼ်ၼၼ်ႉ ႁူႈၵွၼ်ၵၼ်ႁူႇတီႈ ဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိင်း ဝႃႈၼႆႉထိူင်ႈ။

လင်ႇမႃးပိူတ်ႇလၢၵ်ႈသႂ်လူမ်း တိတ်းတေႃႇ ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၵွၼ်းလိူင်း တီႈပိင်းလူင်ဝႃႈ တီႈၵွင်း လူမ်းၼႆႉ ၵၢမ်ႇလႆႈၵုပ်ႉၵၼ်။ ပူဝ်ႇလၢၼ်ႉတိူင်း မႃးၽိူဝ်တီႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိင်းၸလႈ ႁူႈႁူႇၵုပ်ႉၵၼ် တီႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိင်း၊ လုၵ်ႉၵွင်းလူမ်းႁူႇတေမီးမွၵ်ႈ **30** မိၼိတ်ႉ၊ ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၵေႃး ၵၢမ်ႇလၢတ်ႈသင် မႃးထိူင်ႈ၊ သႂ်လူမ်းလၢတ်ႈဝႃႈမၼ်းလဝ်ႈမီးၵၢၼ် လူင်းႁူႇၼႂ်းဝၢၼ်ႈ။

လဝ်ႈၵၢၼ်လင်ႇလတ်းသိူၵ်း ၵၢဝ်ၵူၼ်း

ယၢမ်းၶဝ်ႈပွႆးတိုၵ်းမႃးၸိူင်ႈမူႈ 36 ၵေႃႉ မေႃႇထႃႇ 60 mm 2 လဝ်း၊ ႁွင်ႈလၢၵ်ႈႁူဝ်ၵၢင်ႇ 1 လဝ်း၊ ႁွင်ႈလၢၵ်ႈမီႈၵူတ်ႉ 3 လဝ်း။

တီႈဝၢၼ်ႈႁွင်းလူမ်းၼၼ်ႉ ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း လၼ်ႇတီႇ ၵုမ်းထိင်းဝႆႉ၊ ပေႃးငဝ်းလၢႆးၵၢမ်ႇလီမႃး လိူင် ၽႅဝ်တၵ်းတေၵၢမ်ႇလႆႈထွႆႈ၊ တေလႆႈၵဝ်တီႈ ယူႇၽႅဝ်မၼ်းဝႆႉလီလီ–ၼႆယဝ်ႉ။

ၽွင်းယၢမ်းမႃးႁႃ လွင်ႈၽွမ့်ႁူမ်ႈၼႆႉ မၼ်းၸဝ်ႈလႆႈပူင်ၶေႃႈလိသင်ႇဝႆႉဝႃႈ တၢင်းႁဝ်း တၵ်းတေၵၢမ်ႇလႆႈၵဝ်ႁွင်ႈလၼ်ႇလုတ်ႈ၊ သိူင်ႁွင်ႈယႃႇပေၵ်ႈလႆႈတိၵ်ႉလႃးလႃး၊ သင်ဝႃႈပိူၼ်ႈ ယိုဝ်းႁဝ်းၵွၼ်တၢင်း ၽႅဝ်တၵ်းတေၵၢမ်ႇလႆႈထွႆႈ၊ ၵဝ်တီႈယူႇၽႅဝ်မၼ်းသေတွပ်ႇဝႆႉတီႈၽႅဝ်တီႈမၼ်း–ၼႆယဝ်ႉ။

(တႃႇၵူႈၵုပ်ႈၵူဝ်းၵၼ် တီႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိူင်းၼၼ်ႉ)

1. လဝ်ႈၵိူင်သိူင်း
2. လဝ်ႈလိူင်းမိူင်း
3. ၸုၼ်သိုၵ်းပူဝ်ႇသု
4. ၸုၼ်ႁၢၼ်မွၵ်ႇၸမ်း
5. ၵိမ်ၸုၼ်ႁၢၼ်လရေးထူလိုးလူး
6. ႁူဝ်သိုၵ်းလူင်ၸဝ်ႈၵျီႇလႅင်း
7. ႁူဝ်သိုၵ်းလူင်ၸဝ်ႈၵျီႇမွၵ်ႇမႆႈ,
8. ႁူဝ်သိုၵ်းလူင်ၼၼ်ႈတႃႇပွၵ်ႈ (ၽိုၼ်ႇလူလွမ်တပ်ႉ)
9. ႁူဝ်သိုၵ်းလူင်လၢႆးသိူဝ် (ႁွင်ႈလၢၵ်ႈႁူဝ်ၵၢင်ႇ)

10. မူႇသိုၵ်းၸိူင်ႈမူႇ 36 ၵေႃႉ (ၸဝ်ႈၵျီႇလႅင်းၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း မေႃႇထႃႇ 60 mm 1 လဝ်း၊ ႁွင်ႈလၢၵ်ႈမီႈၵူတ်ႉ 3 လဝ်း)။

တီႈဝၢၼ်ႈႁွင်းလူမ်းၼၼ်ႉ ၸုၼ်ႁၢၼ်လၼ်ႇတီႇ ၶလႈၵိမ်ၸုၼ်ႁၢၼ်သၢင်ႇသေႃး ၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၵုမ်းသိုၵ်း 120 ဝႆႉ။ ၵူႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိူင်း 45 ၵေႃႉ ႁူမ်ႈ 170 ၵေႃႉ၊ တီႈၵၼ်ႇတူးလူင် ၵၢမ်ႇမီးတပ်ႉမၢၼ်ႈ၊ လွင်ႈႁပ်ႉၶႂၢင်းႁဝ်းမီးလွင်ႈ လၢၵ်ႇလၢႆးဝႆႉ။

လုၵ်ႉတီႈဝၢၼ်ႈႁွင်းလူမ်း သိုပ်ႇၶၢဝ်းတၢင်း ၵူႈ 11:30 မူင်း၊ ထိုင်တီၼ်လွႆဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိူင်း 12:00 မူင်း၊ တၢင်းၸိုၼ်ႈၵူႈပၢင်ၵိူင်းၼၼ်ႉ မီးဝႆႉလုၵ်းထိၼ်ႉ 2 လုၵ်း၊ လုၵ်းၽိုၼ်ႇသၢႆႉမီးသိုၵ်း 1 သုမ် (3ၵေႃႉ) ႁွင်ႈလၢၵ်ႈႁူဝ်ၵၢင်ႇ ၸိူင်ႈလဝ်း ၵႃႇပိၼ်းၸိူင်ႈလဝ်း M-1 ၸိူင်ႈလဝ်း။ ၽိုၼ်ႇၸူႈ ၵေႃႈမီးသိုၵ်း 1 သုမ် ႁွင်ႈလၢၵ်ႈမီႈၵူတ်ႉ 1 လဝ်း ၵႃႇပိၼ်း 2 လဝ်း ႁၢင်ႈၶိုၼ်းၵဝ်ပၢၵ်ႇ ႁွင်ႈလိလူးလွမ်းတၢင်းၵၢၼ်ႁဝ်းၸိုၼ်ႈၵူႈ။

ပူဝ်ႇၵျီး ထုၼ်းလီ၊ လင်ႇမႃးၸပ်ႉယမ် လဝ်ႈႁၢၼ်ၵိူင်သိူင်းသေ တၵ်ႉၵၢမ်ႇလီၵၢမ်ႇလႃႉ ၵၼ်ယဝ်ႉ ၸိုၼ်းမိူဝ်းပွင်ႇလၢတ်ႈ ပူဝ်ႇၶျိၵ်ႈ လၢၼ်ႇတိင်း တီႈလလွပ်ႈ။ မၼ်းလင်ႇၸိုၼ်းလူင်း မႃးဝႃႈ လိူဝ်းတေၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်ၼၼ်ႉ ႁူဝ်ႈၵဝ် ႁွင်ႈဝႆႉတၢင်းၼွၵ်ႈ၊ ပေႃးပၢင်ၵုမ်ယဝ်ႉတေပၼ်ၸိုၼ်း လၢတ်ႈၼင်ႇၼႆ၊ လဝ်ႈႁၢၼ်ၵေႃႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈပူဝ်ႇၵျီး ထုၼ်းလီႇဝႃႈ–မိူဝ်ႈၵွၼ်တၢင်း လဝ်ႈလိူင်းမိူင်း ၶဝ်မႃးၵုပ်ႇယဝ်ႉၵမ်းၸိူင်ႈ၊ လႆႈပႃးႁွင်ႈသေၵုပ်ႇ ၵၼ်ယူႇ၊ ပွၵ်ႈၼႆႉၵေႃႈ ႁူဝ်ႈလႆႈပႃးႁွင်ႈသေၵုပ်ႇ ၵၼ် သေၵမ်း။

ပူဝ်ႇၵျီးထုၼ်းလီ၊ ၸိုၼ်ႈၵူႈတၢင်ႇလၢတ်ႈ ထိင်ႈ။ လင်ႇမီးႁူဝ်သိုၵ်းလူင်ၼၼ်ႈတႃႇပွၵ်ႈၶဝ် ၸိူင်ႈသုမ် လိၼ်ႈပုၼ်ႉၶဝ်ႈၵူႈၼိူဝ်တူင်ႇယၢမ်းပိူၼ်ႈ ၵဝ်ၵႃႇပႃႇတီႈပိမ်ႇတူၼ်ႈမၢၵ်ႇၵိူင်းလူင်ၼၼ်ႉဝႆႉ။

လဝ်ႈႁၢၼ်လင်ႇႁိုတ်း သိူင်ယွႆႇသိူင်လူင်ဝႃႈ ၵၢမ်ႇလႆႈၵၢၸႂ်ႉပိူၼ်ႈယႃႇပေၶဝ်ႈၵူႈ၊ သိူင်ႁွင်ႈ ႁဝ်းယႃႇႁၵ်ႉလႆႈၵွၵ်ႇ။ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၵေႃႈၵၢမ်ႇထွမ်ႇ ၵဝ်ၵႃႇပႃႇသေပွႆႉဝႆႉလီလီယူႇယဝ်ႉ။

ပူဝ်ႇၵျီးထုၼ်းလီ၊လူင်းမႃးၸိုၼ်း၊ မႃးၸပ်ႉ ယမ်သေယဝ်ႉဝၢင်းမိူဝ်းလူင်း *“ၵႃးၼေႃႇၸတႃႇ ပူဝ်ႇမူး”* ၵဝ်ၵႃႇပိၼ်း ယိုဝ်းသုၼ်ႇလဝ်ႈႁၢၼ် ၵမ်းလိူဝ်။ ပေႃးသိူင်ႁွင်ႈၵွၵ်ႇၵေႃႈ တၢင်းႁဝ်း ၵေႃႈမိူၼ်သိူင်ႁွင်ႈၵွၵ်ႇ မိူဝ်ႈလိူဝ်ၵၼ်။

ပူဝ်ႇၶျိၵ်ႈလၢၼ်ႇတိင်း လင်ႇလူင်းလလွပ်ႈ မႃး လႆႈထုၵ်ႇႁူဝ်သိုၵ်းလူင်ၼၼ်ႈတႃႇပွၵ်ႈၶဝ် ၸိူင်ႈသုမ်ၼၼ်ႉ ယိုဝ်းသုၼ်ႇၵမ်းလိူဝ်ယဝ်ႉ။ လဝ်ႈ ႁၢၼ်လႃႉၸိၼ်း (ၵိူင်သိူင်း) လႆႈထုၵ်ႇယိုဝ်းတိုဝ်ႉ ႁူဝ်ၼူမ်းတၢင်းသွင်ၽိုၼ်ႇ ၵွၵ်ႇတၢင်းၶပလင်။ လင်ႇမီးလၢႆးသၢမ်ၼေႃႈၽၢၵ်ႇၵိၼ်ႇၸဝ်ႈၵဝ်ႁွင်ႈပွတ်း တၢင်းၵႃႇပိၼ်းသၢႆလေႃးၶပၼ်းၵွၵ်ႇမႃး။ ၸုၼ်သိုၵ်း ပူဝ်ႇသုတိုဝ်ႉလႃးၼေႈၽၢၵ်ႇ ၸဝ်ႈၵွၵ်းၵေႃၶလႈ တၢႆၵမ်းလိူဝ်။

လရေးထူလိုးလူး ၸုၼ်ႁၢၼ်မွၵ်ႇၸမ်း ပႃး တၢင်းသၢႆလူမ်းလိၼ်ႈလူင်းၵူႈလွမ်းတၢင်း၊ ပိူၼ်ႈ ၵေႃႈယိုဝ်းလွမ်းၶတၶတ သမ့်လွတ်ႈၽေးၵူႈ လီငၢမ်း။ ၵဝ်ၸႂ်ႈလင်ႇၸွၼ်းၵိင်ႈလူင်းၵူႈလူး ႁွင်ႈလၢၵ်ႈႁူဝ်ၵၢင်ႇႁဝ်း ၵၢၼ်လၢႆးသိူဝ် ယိုဝ်းယူႇ ၼၼ်ႉ၊ တိၼ်ၽိုၼ်ႇသၢႆႉၵူႈပိတ်ႉလႃးတိုၵ်ႈမၢၵ်ႇႁွင်ႈ လၢၵ်ႈႁူဝ်ၵၢင်ႇၶလႈၵဝ်ၸဵတ်းၵူႈ၊ မၢၵ်ႇႁွင်ႈ သမ့်မႃးတိုဝ်ႉလႃးၽေႇတိၼ်ထိင်ႈ။ လင်ႇၵဝ် ၵႃႇပိၼ်းလွႆႈလၢႆးသိူဝ်ယိုဝ်း၊ လၢႆးသိူဝ်ၵေႃႈ မၢၵ်ႇႁွင်ႈတိုဝ်ႉသုၼ်ႇ ၸိုဝ်ႉမိူဝ်းၽိုၼ်ႇၸူႈၶလႈ ၵဝ်ၸႂ်ႈ ၵေႃႉယိုဝ်းပၼ် ႁူႈမၼ်းၵဝ်ႁွင်ႈလၢၵ်ႈႁူဝ်ၵၢင်ႇ ထွႆႈၵွၵ်ႇ။

သိူင်ႁွင်ႈၶွႆးယိၼ်ၵူႈ၊ ႁဝ်းၽိဝ်ၵူႈၸွႆးယုမ်း။ ၵဝ်ၸႂ်ႈလင်ႇၵူႈလႃးၵူၼ်းပႃးႁွင်ႈလၢၵ်ႈႁဝ်းၵေႃႉၸိူင်ႈ၊ မၢၵ်ႇႁွင်ႈ တိုဝ်ႉပေလင်ၵွၵ်ႇမၢၵ်ႇႁူဝ်လွႆမၼ်းတႆႇ ထင်တီႈ။ လၢႆးလႃႇသမ့်တိုဝ်ႉၵုမ်ၵူၼ်ႈတိုဝ်ႉမိူဝ်း၊ လၢႆးၵျီ၊လင်ႇမႃးလေးၶႃးၵွၵ်ႇၽိဝ်ၵူႈ၊ ၸွႆးယုမ်း တီႈၸိူင်ႈသေတိူင်ႇပၢင်ၵၼ်၊ ႁႃးသွင်ၵေႃႉၶတ တိုဝ်ႉၸင်ၵၼ်။ ၵဝ်ၸႂ်ႈတိုဝ်ႉၵူင်ႈတိၼ် ၵွၵ်ႇတႃႇ တိၼ် ၵၢမ်ႇပႆလႆႈ၊ လင်ႇတိမ်ႈလိၵ်ႈလွႆႉလၢႆးၵျီ ၵဝ်ႁွင်ႈလၢၵ်ႈမီႈၵူတ်ႉမိူဝ်းၵူႈတၢင်းလလႅင်း။

ၸွၼ်းယူႇၸွႆးထိုၼ်ၼၼ်ႉသွင်ၸိုၼ်း ႁွပ်ႈဝႃႈ လၢႆးလႃႇၼႆႉ မၢၵ်ႇႁွင်ႈၽေတ်ႈၵုမ်ၵူၼ်ႈ တိုဝ်ႉၽေႃႇ မိူဝ်းၶလႈတိုၵ်ႈပႆလႆႈယူႇ၊ လင်ႇလွႆႉမၼ်းၵဝ်ႁွင်ႈ ပွတ်း ၵႃႇပိၼ်း ႁွင်ႈမၼ်း M-1 ပႃးတင်းလိၵ်ႈ လွႆႉမိူဝ်းၵူႈတၢင်းလလႅင်း ၵူႈႁႃၵူၼ်ႈႁဝ်းၸိုၼ်း။

ၵၢင်ဝၼ်းမႃးလုမ်းသိုၵ်း ၵလလၽ ပႃး ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈမႃးယိပ်ႇထိုၼ်၊ ၵဝ်ၸႂ်ႈလင်ႇလႃးၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈႁွင်းလူမ်းၵေႃႉၸိူင်ႈ ၵၢၼ်ႁူႉလၵ်းၶႂ်ႈႁဝ်း ၶလႈလိၼ်ႈမႃးလူး *“လဝ်ႈလိူင်းမိူင်း ၵၢမ်ႇလွႆ ႁိူဝ်ၼၼ်ႉ”* ၼႆသေ မႃးႁွပ်ႇၵဝ်ၵဝ်ၸႂ်ႈႁဝ်းလီ ငၢမ်း၊ လုမ်းသိုၵ်း ၵလလၽ လင်ႇလွႆႉၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ ၶိုတ်းၸိင်းႁၢမ်ၵွၵ်ႇၵူႈတီႈလလွပ်ႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵိူင်း ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၶဝ်လင်ႇၵဝ်ႁဝ်းၸူႈၵူႈယူတ်းယႃႇ တီႈ ႁႅင်းမုၼ်လဝ်ႈ ဝၢၼ်ႈလိူင်သႃႇယႃႇ ၵဝ်ႁဝ်း ၵူၼ်းမၢတ်ႇလိပ်းဝႆႉၸွႆးလလွပ်ႈၼၼ်ႉ။

1. လိူင်းမိူင်း
   တိုဝ်ႉၵူင်ႈတိၼ်ၵွၵ်ႇတႃႇတိၼ်
2. ၼၼ်ႈတႃႇပွၵ်ႈ တိုဝ်ႉၸိုဝ်ႉမိူဝ်းၽိုၼ်ႇၸူႈ ၶၢတ်ႇၵူႈသၢမ်ၸိုဝ်ႉ
3. ၼၼ်ႈတႃႇၶႃႈပွမ်
   တိုဝ်ႉႁူဝ်ၶဝ်၊ ၵၢမ်ႇပႆလႆႈ
4. လၢႆးတိ မၢၵ်ႇႁွင်ႈထႆႈႁူဝ်ၽိုၼ်ႇၸူႈ
5. သၢႆလိူၼ်
   တိုဝ်ႉလႃးၵိမ်ႈမၢင်ႈၵူႈၸိူင်ႈၽေႃႇ၊

ၵူၼ်းမႃးယူတ်းယႃႇ လုမ်းလႃးႁဝ်းၶႃႈ ၸိူင်ႈဝၼ်းသွင်ပွၵ်ႈ ၵၢင်ၼႂ်/ဝႃးဝၼ်း–

1. ၸဝ်ႈဝုၼ်ႇမွင်ၶိူင်ႇ
2. ၸဝ်ႈမသူလိုဝ်ႇမျိူး

3. ဢြႃႇမၶၢင်းၶမ်း

4. ဢြႃႇမၵၢၼ်ႇယူဝ်ႇ

5. ဢြႃႇမၼီၼ်ႇယီႇ

လိူၼ် 11 လွင်ႈ 1ၶမ်ႈ (7.10.68) လုၵ်ႉလႅင်းၸွၼ်းၵၼ်ႇတူးၵွၼ်ႇ။

လိူၼ် 11 လွင်ႈ 2 ၶမ်ႈ (8.10.68) ၵိၼ်ၶဝ်ႈၼႂ်တီႈဝၢၼ်ႈႁွင်းလူမ်း။ 12 မူင်းပႆ ယိုဝ်းၵၼ်တီႈဝၢၼ်ႈပၢင်ၵႅင်း။

ၾၢႆႇၶဝ်း တၢႆ 5 ၵေႃး၊ ၾၢႆႇ ၷလလၸ တၢႆ 5 ၵေႃး (ပႃးလိမ်ပူဝ်ႇၸၢႆးလၢၼ်ႇတိၼ်း)။

1. လဝ်ႈႁၢၼ်လႃႉၼိၼ်ႇ

2. ၸုၼ်သိုၵ်းပူဝ်ႇသု

3. ႁူၼ်းသိုၵ်း 3 ၵေႃး

မၢတ်ႇလီပ်း 5 ၵေႃး၊ ၸုၼ်ႁၢၼ်လၼ်ႇတီႇ ၵေႃးဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ပွၵ်ႈၼိုၼ်းတၢင်းလလွင်း 160 ၵေႃး။

လိူၼ် 11 လွင်ႈ 4 ၶမ်ႈ (10.10.68) ယူတ်းယႃတူဝ်တီႈဝၢၼ်ႈလိူင်သႃႇယႃႇ။

ၸၢဝ်းတၢင်းသၢမ်လိူၼ် ပူဝ်ႇမူးတႃႉၵၼလ (တႃႇၸၼ်းလိူဝ်ႇ) မႃးၼလ ႁဝ်းၶႃႈ 8 ပွၵ်ႈ၊ မႃး ၵုပ်ႇလၢတ်ႈၼၶ *"ၼႂ်းႁဝ်းၶႃႈၵေႃႈငဝ်းလႆႈမၼ်း ၵမ်ႇပေႃးၼမ်ႉလီပ်ႈၼလႈ ၶႃႈႁဝ်းလႆႈယွၼ်းၶၢင်ႉ ၵိုတ်းလိူဝ်ႈဝႆႉ။ ပူဝ်ႇ ၸၢႆးလၢၼ်ႇတိၼ်းၵမ်ႇမီး ယဝ့်သေ ႁူၼ်းတၢင်းၶမ်ႉၶွင်ႉၵဝ်ၶႃႈၼိုၼ်းႁဵတ်း ၽူႈၵွၼ်ရူဝ်ၼလႈ လင်ႇလႆႈမႃး ထူပ်းလႃႈၵၼ် ၼိုၼ်း"* ဝႃႈၼႆႉ။

ၶင်ႇၵၼ် ႐ူဝ်ပဝ်ႈလူင်လဝ်ႈႁွၼ်းလိူင်း လႆႈပၼ်ၵတီသၢင်ႇလႃႇၵဝ်ၶႃႈဝႆႉ၊ မီးၶမ်ႉလွင်– ႁၵ်ႉသႃလိူဝ်ႉလၢတ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်း ၽေႃႇသႃႇ သႃႇသ ၶေႃႇလိူင်ႈတႆးတၢမ်ထူၼ်ႈသေ ၶွႆႈပိၼ်ၶူဝ်းယိပ်း ၶူဝ်းပႅင်း ယႃႇၶွႆႈလူင်လိမ်းၵၼ်ၶၼ်ႇ မၼ်းလဝ်ႈ ၾၢၵ်ႇတွၼ်ႈဝႆႉ–

1. ၐုၼ်ႇႁၢင်ႈဢြေးၶၵ်ႉၵူးမုင်းၶိူင်ႈသူႇ

2. ဝီၼ်သီင်တႃႁူင်ႇ သုပ်းၶိဝ်ႉမိူဝ်း ၶိူင်ႈသိၼ်ႈ

3. ႁွင်ႈပွတ်းသီႇသိၼ်လႃႈ 1 လဝ်း

4. ႁွင်ႈယၢဝ်း M-16 ၵၼ်မႂ်ႇ 1 လဝ်း။

လွမ်းၶင်ႇ ၸွင်ၾၢၵ်ႇ႐ူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၶၼ်ႇ ၶႃႈႁဝ်းၵမ်ႇမီးဝၼ်းလိမ်း၊ ၵတီသၢင်ႇလႃႇႁဝ်း ၶႃႈ မီးဝႆႉၶိူဝ်ၵၼ်ၶၼ်ႇ တေသိုပ်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈ ၵၢၼ်ငၢၼ်း ၶွႆႈပိၼ်လွင်ႈၽွမ်ႉ႐ူမ်ႈၼႂ်းလိူင်ႈတႆး ႁူႇ–မၼ်းလဝ်ႈဝႃႈၼႆႉ။

"လဝ်ႈလႃႉၼိၼ်ႇ (ၵိင်သိူင်း) ၵၼ်တူၵ်း သုမ်းႁူႇၶၼ်ႇ ႁဝ်းၶႃႈပိၼ်ၶိူဝ်ႉလိူတ်ႈလၢဝ်းၶိူဝ်း ယၢင်းၶင်ႇၵၼ်၊ လႆႈပိၼ်ၵူလုဝ်းၵေႃးလီၵၼ်မႃး။ တီႈၵိၼ်းၵၢၼ်းမိူၼ်ၵၼ် ၵမ်ႇတၼ်းထိုင်တီႈ ယိူင်းမၢႆၼလႈ မီးတၢင်းၶေႃးၶူမ် လွႆလီၵ်ႉလွမ်း ၼတႉၼတႉ"–မၼ်းလဝ်ႈလၢတ်ႈၼၶၶင်ႇၼႆႉ။

လင်ႇထူၵ်းၵွၵ်ႇၼၶၸူဝ်းတွၼ်ႈ လဝ်ႈႁွၼ်း လိူင်း ၶၼ်ႇ ၵဝ်ၶႃႈလီင်းမိူင်း လႆႈႁၼ်တင်းၶေႃႈ တင်းတႃႉ *"ၵဝ်ၶႃႈမီးတၢင်းယုမ်ႇယမ်သေ ၵမ်ႇ သိုပ်ႇပၼ်ၽႂ်၊ ပႃးလပ်းၶိူဝ်ႉလပ်းတူဝ်တႃႇသေႇ"* မၼ်းလဝ်ႈဝႃႈၼႆႉ။

ၼႂ်းလိူၼ်ၵျၼ်း ၶိဝ်းရီး 1969 ႐ူဝ်ပဝ်ႈ တႃႇၸၼ်းလိူဝ်ႇ ၵွၼ်သိုၵ်းသွင်ပၢၵ်ႇမႃးသူင်ႇႁဝ်း ၶႃႈတီႈဝၢၼ်ႈလလွင်း။ ၸွၼ်းၼိုၼ်းၶိုင်ႈယဝ့် ၵၢင်ၶႂ်ႁဵတ်းပၢင်ၵုမ်ႁူၼ်းမိူင်းတီႈႁူင်းမုၼ်လဝ်ႈ သေ ဝႆးဝၼ်းၼိုၼ်းသိုပ်ႇၸၢဝ်းတၢင်း ပွၵ်ႈမိူဝ်း ဝၢၼ်ႈၵၼ်ႇတူး ၵိူင်ႇမွၵ်ႇမႆႇ လေႃးဝိင်းလွႆလီမ်။ လိူဝ်းမႃးပွႆႉႁပ်ႉလုမ်းႁဝ်းၶၼ်ႇ ပိၼ်ၸုၼ်ႁၢၼ် လၼ်ႇတီႇ တင်းလဝ်ႈသၢင်ႇမူၼ်းၶဝ် တႃႇႁူၼ်း သိုၵ်း 300။

ယွၼ်ႉပိၼ်မႃးၶင်ႇၶၼ်ၼလႈ ယူႇတီႈၵဝ် ၶႃႈၶၢႆႈၼၵႈဝႃႈ ပွႆးတိုၵ်းၵၼ်ႇတူးလူင်ၶၼ်ႇ ၵမ်ႇ လွႆႈၼလႈဝႃႈတၢင်းၾၢႆႇ႐ူဝ်ပဝ်ႈလူင်ႁွၼ်းလိူင်း ႁဵတ်းပိၼ်မႃး။ ၶေႃႈလိၼ်တွၼ်ႈၶၼ်ႇၵေႃႈ ၵမ်ႇ ယူႇၼႂ်းပိုၼ်ႉတီႈၽွင်းငမ်းမၼ်းလဝ်ႈ။ ႁၢၼ်ႉတေႃႇ မိူဝ်ႈလီဝ် ယင်းပိၼ်ပိုၼ်ႉတီႈ ၷလလၸ ယူႇ။ ပိၼ် ပိုၼ်ႉတီႈတွႆႈၶေႃးလႃႇ ၷလလၸ ၼလႈ တၢင်း ၾၢႆႇႁဝ်းၶႃႈၵဝ်ႁႅင်းႁူၼ်းၵွၼ်ႇယွပ်းၶိုင်ႈသေ ႁူႇႁႃလိူင်ႈၶၼ်ႇ မၼ်းၵမ်ႇတၢၼ်ႇလွႆႈ *(လီပ်ႈ ၵမ်ႇပိၼ်လႆႈ)* ၶၼ်ႇ ၽွႆႉၽွႆႉၵေႃႈဝူၼ်ႉလႆႈယူႇ။

ၸွၵ်ႈသေၶၼ်ႇ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈၵိုတ်ႇပိၼ်မႃး ၶင်ႇၶၼ်ၵေႃႈတၢင်း ၷလလၸ ယင်းမီးၽူႈၵွၼ် ႐ူဝ် ၵၼ်မီးလွင်ဢြၢးမိူၼ်ၶင်ႇ လဝ်ႈတႃႇၵၼလ ယူႇၼလႈ ႁဝ်းၶႃႈလိူဝ်းလႆႈဝၢတ်ႇလီပ်း ထုၵ်ႇတီ ထုၵ်ႇၵမ်ၶၼ်ႇ ၵမ်ႇထိုင်တီႈတၢႆ ၵမ်ႇၽီဝ်တီႈ လႃႉသေ လႆႈပူၼ်ႉလွတ်ႈၵွၵ်ႇမႃး။ လွင်ႈလိူဝ်းၼႂ် ထုၵ်ႇလႆႈမၵ်းမၢႆၵိုၵ်းပိုၼ်းဝႆႉယူႇၵေႃႈ။

"လိူင်ႈတႆးတၵ်းလႆႈၵတ်းယိၼ်"

3/10/06 (လီင်းမိူင်း)

ၵပ်းၵႃႈ လွင်ႈၽူႈတၢမ်ႈပွင်ႈႁၢမ်း

လဝ်ႈလီင်းမိူင်း

မုၼ်တၢင်ႇလဝ်ႈလီင်းမိူင်း *(ၽူႈၵေႃႉၶဝ်ႈပႃးၼႂ်း ပိုၼ်းႁၢႆႉလႃႉလူင် ၵၼ်ၵိုတ်ႇပိၼ်မႃးမိူဝ်ႈပီ 1968)* ၵၼ်တၢမ်ႈသူင်ႇမႃးပၼ် တွၼ်ႈတႃႇ ႁူၼ်းၾၢႆႇလင်လုပ်ႈလိူၼ်းပေႃးလႆႈႁူႉသေ ႁဵတ်းၶွႆႈ ၶဝ်ႈလွႆလီတေႃႇၵၼ်မႃး။

လဝ်ႈလီင်းမိူင်းၵေႃႉတၢမ်ႈလိၵ်ႈၼႆႉ ပိၼ် ႁူၼ်းလႃႇတီမိူင်းယိၼ် ၼႂ်းလေႃးဝိင်းၶမ်ႇတူႈ။ ပိၼ်လုၵ်ႈလဝ်ႈမိူင်း (မိဝ်ႉလႃး) မိူင်းယိၼ်။ လႆႈ မၢတ်ႇလီပ်းၼႂ်းပၢင်တိုၵ်းထိုင်တီႈလႆႈႁူႇယူတ်းယႃ တူဝ်တီႈငဝ်ႈလိူင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းၽွမ်ႉ႐ူမ်ႈလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ (လိူင်ႈတႆး)သိုပ်ႇႁၢပ်ႇၵိုတ်ႉၶေႃႈၵၢၼ်ၾၢႆႇၽၵ်ႇ သွမ်ႈၼလႈ ၾၢႆႇပႃႇမွႆႉတေႃႇပေႃးၵိုတ်းလိူဝ်ႈၵၢၼ် မိူဝ်ႈ 1996။ ယၢမ်းလီဝ်ၵႃႇယုမီး 63။ ႐ိုၼ်းယေးလုၵ်ႈလၢင်းၶၢင်းမေးမၼ်းလဝ်ႈ မီးဝၢၼ်ႈပႅင်းလူင် လေႃးဝိင်းမိူင်းႁဵင် လေႃးတွၼ်ႈ ၵိင်းမႆႉ။

ၽူႈပွင်ၵၢၼ်လုမ်းၶၢဝ်ႇၽူႈတွႆႇ႐ွၵ်ႈ (18.10.06)

ပုၼ်ႈတႃႇမိူင်းတႆးတေလွတ်ႈလီဝ်း ၶၢၼ်ၶၼ်ႇ ႁူၼ်းမိူင်းတႆးႁူႈလၢဝ်းၼိုဝ်းထုၵ်ႇလႆႈၽွမ်ႉၵၼ်။ တႃႇၽွမ်ႉၵၼ်ၼႂ်ႉ ထုၵ်ႇလႆႈၶဝ်ႈလွႆ ပွင်ႇလွႆၵၼ်။ တႃႇပွင်ႇလွႆလူင်ႉလီင်းၵၼ်ၼႂ်ႉ ထုၵ်ႇလီ႐ူႉလွင်ႈ ပိၼ်မႃးၼႂ်းပိုၼ်းၾၢႆႇလင်ၵၼ်ၼတႉ၊ ၵမ်ႇလွႆႈ ၵဝ်ႁၢမ်းၵၢင်လၢႆႁဵတ်း ၶွႆႈၶဝ်ႈလွႆၽိတ်းသေ လင်းၵၼ်။

ႁွပ်ႈၶၼ် တၢင်းႁွၼ်းၶေႃလႆႈၸွပ်ႈၸုၼ်း

ဢမေးရိၵိူဝ်းတေသူၼ်းၵႆႉ UN ၵမ်ၵိၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ

ဢမေးရိၵိူဝ်း တေသူၼ်းၵႆႉ ၼႂ်းၸွင်ႊသီး ႁူမ်ႇလူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈ လုမ်ႈၽႃႉ (UNSC) လူင်းလႆႈမိူဝ်းၵမ်ၵိၼ်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၼႂ်းၵိုတ်းယိုတ်းလွင်ႈၽဵဝ်ႈမူၺ်ႉလၢဝ်းၸိူဝ်း/ၵူၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶဝ်ႈ ၼႂ်းၵမ်ႉထိမ်ပၼ်ၵွင်း တီႈမူဝ်းၶရေးသီး ၵိၵ်ႉ,သုၼ်ႇ,လႆႈၵူၼ်းတိမ်ထူၼ်ႈ၊ ၵူၺ်းၵႂႈပွႆႇ ၵမ်းၽၢႆးရီး ၵိမ်ၽူႈၼမ်းၼႆႉ လၢတ်ႈလိူင်ႈ လုမ်ႈၽႃႉ UN ႁူ,ၵဵဝ်ႇ,မိူင်းမၢၼ်ႈ ပွၵ်ႈၸိုၼ်း ႁွၼ်ႉ။

ဝၼ်းထိ **30/9/06** ၼႆႉ ႁႅၼ်းၸူဝ်းတၼ်း (John Bolton) ၽွင်းတၢင်ဢမေးရိၵိူဝ်း ဢၼ်ပဵၼ်ၽွင်းၸဵဝ်ၼႆႉ လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၽႃႉ လၢတ်ႈဝႈ–တေသူၼ်းၵႆႉၼႂ်းၸွင်ႊသီးႁူမ်ႇလူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၽႃႉ(UN Security Council) လႆႈၵႂႃႇလူင်းလႆႈမိူဝ်းၵမ်ၵိၼ်းမိပ်ႇ,ငၼ်း တိၵ်းၼႂ်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ(လဝ်ႈဢႃႇ,ၶႄႇ,သိုၵ်း) ၵိုတ်းယိုတ်းလွင်ႈၽဵဝ်ႈမူၺ်ႉလၢဝ်းၸိူဝ်း/ၵူၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈ ၼႂ်းၵမ်ႉထိမ်ပၼ်ၵွင်းတီႈမူဝ်းၶရေးသီး ၵိၵ်ႉ, သုၼ်ႇ,လႆႈၵူၼ်း တိမ်ထူၼ်ႈ။

ၵူၺ်းၵႂႈ လွင်ႈၵမ်ၵိၼ်းမိပ်ႇ,ငၼ်း လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁၢဝ်ႈၵွင်းၼႆႉတေပွႆႇ,တူၺ်း ၽွၼ်း ၵၢၼ်ဢၼ် ၵႆႉၶရူးၵိမ်း ၵမ်းၽၢႆးရီး (Ibarhim Gambari) ၵိမ်ၽူႈၼမ်းၼႆႉလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၽႃႉ UN ၽွႆႈ,ၵၢၼ်မိူင်း ႁူ,ၵဵဝ်ႇ,မိူင်းမၢၼ်ႈထိင်ႈၵမ်း **2** ပွၵ်ႈၸိုၼ်းႁွၼ်ႉ၊ လင်,တေ တီႇပ်းတတ်းၵႂႃႇမၵ်းတတ်းၸၼ်,တီႇမ်ႈ လွင်ႈ မိူင်းမၢၼ်ႈ ဢၼ်တေယိုၼ်ႈတၢင်,ထိုင် လုမ်း လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၽႃႉ ၼႆယဝ့်။

လႆးငၢၼ်း မတီႇၸူၼ်း **01/10/06**။

ၽွင်းလူင်ၽွႆႈ,ၶွၵ်ႈမိူင်းၸူဝ်းရီးယိူဝ်းလၢၼ်း လႆႈထုၵ်ႇ,လိူၵ်ႈ ပဵၼ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ် UN

ပၼ်းၶီးမုၼ်း ၶလႈ ၸူဝ်းၽိူဝ်း ဢၼ်းဢၼ်း

ပူၼ်ႉမႃး မိူဝ်ႈႁူဝ်လိူၼ် ဢွၵ်ႇထူဝ်းမိူဝ်း တွၼ်ႈတႃႇ,ပုတ်ႈတီႈၼ်းၽူႈပွင်ၵၢၼ်ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ ၸွင်လုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၽႃႉ UN ၸူဝ်းၽိူဝ်း ဢၼ်းဢၼ်း (လၢဝ်းမိူင်းၵႃးၶႃႈ) ယၢမ်းလိဝ် ၵေႃႉႁၢပ်,ၵိုတ်ႇၶႃႈၵၢၼ်မႃး **5** ပီ **2** လုပ်ႈ ဢၼ်လူဝ်ႇႁိုင်တၼ်းၵွင်းမၼ်းလဝ်ႈတေသုတ်း ပီ **2006** သိင်ႈဢၼ်ႇ ပၢင်ၵုမ်လူင်ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ UNGA လႆႈပၼ်သိင်ၵၢင်ၵႂႃႇၵမ်ႈဢမ်သေ ၵမ်ႉထိမ်လိူၵ်ႈဢဝ်ၽွင်းလူင်ၽွႆႈ,ၶွၵ်ႈမိူင်း ၸူဝ်းရီး ယိူဝ်းလၢၼ်း **ပၼ်းၶီးမုၼ်း** (ဢႃႇယု **60**) ၼႂ်းပဵၼ် ၽူႈပွင်ၵၢၼ် UN ၵေႃႉမႂ်ႇ,ပီၼႆႉ။ ဢမ်,ႁိုင်ဢမ်,ၶၢၼ်း ပၢင်ၵုမ်ၸွင်ႊသီးႁူမ်ႇ,လူမ်ႈ UNSC တေယွမ်းႁပ်ႉမၵ်းမၼ်ႈ ပၼ်းၶီးမုၼ်း တွၼ်ႈတႃႇ,လႆႈသိုပ်ႇ,ႁပ်ႉတၼ်းၵွင်းပဵၼ်တၢင်းၵၢၼ်။

ပၼ်းၶီးမုၼ်း ၵေႃႉတေသိုပ်ႇ,ႁၢပ်ႇ,ၵိုတ်ႇ ပုၼ်ႈၽွၼ်းပဵၼ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ် UN ၵေႃႉထိ **8** ၼႆႉ ပဵၼ်ၽွင် လုၵ်ႉလွႆမႃး?။ ပိုၼ်းပွတ်းသုၼ်ႇ,တူဝ်မၼ်း လဝ်ႈ မီးၼင်ႇ,ၼႆ။

ပၼ်းၶီးမုၼ်း ၵိုတ်ႇ,မိူဝ်ႈ **13/06/1946** ပဵၼ်လုၵ်ႈလၢဝ်းၶႃႈ ၼႂ်းလေးဝိင်းၸူင်းလူး လေးတွၼ်ႈၸူင်းၵျိင်းၼူဝ် မိၼ်ႈၽွင်းသိုၵ်း ၵျပၼ်းၸိုၼ်ႈယိုတ်း ၶၢၵ်ႈၵုၼ်ယွၼ်ႇ,ပၢင်,လၢႆ, ၸူဝ်းရီးယိူဝ်း လမ်တေသုတ်းတူဝ်ႈ။

မၼ်းလဝ်ႈၵွၼ်းလိၵ်ႈလႆႈလုမ်ႈၶူးပႆႈတိတ်း တေႃႇ,ၵပ်းသၢၼ်ၵူႈမိူင်းမိူင်း တီႈလၼ်ႇလွမ်လိူဝ်ႇ လၢတ်ႈၸူဝ်းရီးယိူဝ်းဝိင်းလူင်သူဝ်းလ်–လႆႈမၢၵ်ႈ မႆႈ (ၶၼီၼ်း) လၼ်ႇၸိုၵ်ႉတွၼ်း တေႃႇ,ထိုင်ပေႊ ၶဝ်ႈႁၢပ်,ၵၢၼ်ၼွင်ႈၶွင်ႈၵၢၼ်လူင်ၽွႆႈ,ၶွၵ်ႈမိူင်း ၸူဝ်းရီးယိူဝ်းလၢၼ်းၵမ်းလိဝ်။ ဝႆႈဢၼ်ႇၵေႃႈ လႆႈတႆ,တဝ့်ၸိုၼ်ႈလၼ်ႇမႃးပဵၼ်ၶၵ်ႉပဵၼ်တွၼ်း။

တင်ႈၶတ, **1978** တေႃႇ, **1980** ႁပ်ႉ တၼ်းၵွင်းၼွင်ႈလုမ်းၽွင်းတၢင်ၸူဝ်းရီးယိူဝ်း လၢၼ်း ဢၼ်ႁၢပ်,ၵၢၼ်ၵိုၵ်းလုမ်းငဝ်ႈငုၼ်း UN တီႈဝိင်းလူင်ၼိဝ်းယွၵ်ႉ။ လိုၼ်းလင်ဢၼ်ႇၵေႃႈ ႁပ်ႉတၼ်းၵွင်းပဵၼ်ၽူႈလတ်းၵၢၼ်ၽွႆႈ, UN ၸွင် ၽွင်းလူင်ၽွႆႈ,ၶွၵ်ႈမိူင်းၸူဝ်းရီးယိူဝ်းလၢၼ်း။

မၼ်းလဝ်ႈသိုပ်ႇ,ၵွၼ်း တီႈလၼ်ႇလွမ်ႁၢႆး ဝၢတ်ႇ မိူင်း USA ၶလႈ လႆႈႁပ်ႉလုမ်းၶူးၽွႆႈ,ပႆႈ သင်,သွၼ်ၵၢၼ်ငမ်းမိူင်း မိူဝ်ႈပီ **1985**။ လိူဝ် သေၽႄသၢၵၢင်းၵိတ်ႉယဝ့် မၼ်းလဝ်ႈယင်းမီး ၵႂၢမ်းၼူဝ်ႉၼွင်းၽႄသၢၽွၵ်ႈ,သိတ်ႈ၊ ၵျူဝ်းမၼ်း ၶလႈ ၽႄသၢၵျပၼ်း။

လူဝ်ႈၽွင်းလိူၼ်မၢတ်ႇၸႃ **2001** တေႃႇ, လိူၼ်သိပ်ႇထိမ်းမိူဝ်း **2002** မၼ်းလဝ်ႈၶဝ်ႈႁပ်ႉ တၼ်းၵွင်းလမ်,လွင်ႈ ၵပ်းၵႂၢ, UN ထိင်ႈၵမ်း ၼိုင်ႈ။ လႆႈပဵၼ်ႁူဝ်ၶႃႈလုမ်းႁၢၼ်းသုင်းသူး ၸူဝ်းရီးယိူဝ်းလၢၼ်း ဢၼ်ႁပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းပဵၼ် ႁူဝ်ပဝ်ႈလုမ်းၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်လူင် UN ပွၵ်ႈထိ **56** သေလႆႈႁပ်ႉတိင်,တင်ႈပဵၼ်ၽွင်းတၢင်ၸူဝ်းရီးယိူဝ်း လၢၼ်း တွၼ်ႈတႃႇ,ႁၢပ်,ၵိုတ်ႇၶႃႈၵၢၼ် ၼႂ်းၵူင်း ၵၢၼ် ၵူႈမိူင်းမိူင်း။

မတီႇၸူၼ်း
(**5/10/06**)

UN လိူၵ်ႈၼၢင်းယိင်းတႆး ပဵၼ်တူဝ်တၢင်ႇၵပ်းသၢႆမိူင်းၶႄႇ

လုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ UN လိူၵ်ႈ ၼၢင်းယိင်းတႆးလိူဝ်ႈ လဝ်ႈၼၢင်းယီၼ်ႊယီၼ်ႊၼွႆႉ လုၵ်ႈယိင်းလဝ်ႈသႆႇမိူင်း မင်းရႆး (ၼိူဝ်းလဝ်ႈၾႃႉ ၵိင်းတုင်) ၶဝ်ႈပဵၼ်ၽူႈတၢင်တူဝ် UN လုမ်း လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ တႃႇပဵၼ်တူဝ်တၢင်ႇၵပ်း သၢႆမိူင်းၶႄႇ, Representative or Country Director for China ။

လဝ်ႈၼၢင်းယီၼ်ႊယီၼ်ႊၼွႆႉၼႆႉ ယၢမ်းပဵၼ် ၼူးသွၼ် တီႈလၼ်ႉလွမ်တင်းလူင်တႃႈၵုင်ႈ ၶလႈ လႆႈလုမ်ႈၼူး Ph.D Gemology Cambridge Universiy, UK။ ယၢမ်းလီဝ်ၵျၢပ်ႊၵၢၼ်ၽူႈၵွၼ်း ၽွႆၢႊၵမ့်လွႆႈၵူၼ်းလႃးၽေးၽီၼ်ႊလိၼ်ဝႆသိုဝ်ႊ ၼေႊ မိ Chief Tsunami Support, UNICEF. ပေႃးပီၼႆႉလမ်သိင်ႈ တေလႆႈၵပ့်ၵဝ်တီႈယူႊ လၼ်ႉၵၢၼ်သုင်သုတ်းထိသၢမ် လုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈ လုမ်ႈၾႃႉ UN။ ပႃႈၼိူဝ်မၼ်းလဝ်ႈတေမီး ၽူႈၼမ်းၼၼ်ႉ Secretary General ၶလႈ ၵိမ်ၽူႈၼမ်းၼၼ်ႉ As-sitant of Secretary General ႁူလ်းၼႆ။

ပေႃးလဝ်ႈၼၢင်းယီၼ်ႊယီၼ်ႊၼွႆႉ လဝ်ႈသႆႇ မိူင်း မင်းရႆးၶတေႃ ဝႆႉသေမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် လႆႈၵွၼ်း ၶျေယဝ့် ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်းၶွင်ႈၵၢၼ်ၽွႆၢႊပလႃႊ Chief of Educatrion မိူင်းတႆး/ယၢင်းလီင် ပဵၼ်ၵေႃႉ ၶတႃႊၵဝ့်ငဝ်ႈလိၵ်ႈတႆးပၢၼ်မွႆႉ၊ တီမ်ႈလၼ်ၵျီတ်း ၵွၵ်ႊပပ့်လိၵ်ႈတႆး လၼ်ႉငဝ်ႈတေႃႊထိုင်လၼ်ႉၵျႃႈ လိူဝ်ၼၼ်ႉ ပဵၼ်ၽူႈတီမ်ႈပိုၼ်းတႆး ပပ့်ၵၢၼ်လႆႈ လိူဝ်ႈ "လိူင်ႈတႆး ၶလႈ လွင်ႈၽွင်းငမ်းၼွင်ၸုၼ် ၵိင်းၵလီတ်ႈ Shan States And The British Annexation" ၼၼ်ႉယဝ့်။

ၵေႃႉပဵၼ်ၶမႈမၼ်းလဝ်ႈ ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်း ႁူင်းၵျီၼ်းၵမ်ႊပေႃးလႃႉ ပူၵ်းတင်ႈပၼ်လုၵ်ႈလၢၼ် လိူဝ့်ၼိူဝ်းလဝ်ႈၾႃႉတႆး 1951–1962 ၼီႈ။ မိူၼ်ၼင်ႊႁူဝ်ပဝ်ႈလူင် မူႊလုမ်းတီးမူဝ်းၶရေး သီးလိူဝ့်ၼိူဝ်းတႆး SNLD လဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး ၵေႃႈယၢမ်ႈပဵၼ်လုၵ်ႈၵျီၼ်းၵမ်ႊပေႃးလႃႉမႃး။

လွင်ႈၵၢၼ် မၼ်းလဝ်ႈၼၢင်းၵပ့်လႆႈ တၢၼ်း ၵျိင်းလၼ်ႉသုင် ၼွႆးလုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ တေလႆႈၵျၢပ်ႊၵၢၼ်ၼွႆးမိူင်းၶႄႇ ၵၢၼ်ပဵၼ်ၵဝ့်ငဝ်ႈ လိူဝ့်ၼိူဝ်းတႆးယူႊသဝ်းမႃးၼၼ်ႉ ၽူႈၵျၢပ်ႊၵၢၼ် လိူဝ့်ၼိူဝ်းတႆးၼွႆးဝီင်းတႃႈၵုင်ႈ ၵိၵ်ႊတင်းပီႈၼွင်ႉ တႆးၵူႈတီႈတီႈၵေႃႈ ယွင်ႈယေႃးၼမ့်ၵတ့် ၵဝ်ၵုင်ႊ မုၼ်လွမ်းမၼ်းလဝ်ႈ ၶတေႃႉၶတေႃႉ။ ❑

ၽူႈၼမ်းလုမ်းၼၢင်းယိင်းတႆးလႆႈထူပ်းမေႊလွမ်လိူင်းပုတ်ႉသျ်

ၼၢင်းသီင်ၼွင်ႉ ၶလႈ လေႃးရိူဝ်းပုတ်ႉသျ်

ၵၢၼ်လုမ်းၵပ်းသၢၼ် လွင်ႈၼၢင်းယိင်း တႆး SWAN လႆႈသူင်ႊၼၢင်းသီင်ၼွင်ႉ ၵႂႃႊ ႁူပ့်ထူပ်း *လေႃးရိူဝ်းပုတ်ႉသျ်* (ၵေႃႉပဵၼ်မေး ၼၢင်း လွမ်လိူင်ႈၵျွတ်ႉၵျ်ပုတ်ႉသျ်) မိူဝ်ႈ **19.9.06** ၼၼ်ႉ ၵိင်ၼိူဝ်ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽွႆၢႊၼွၵ်ႈမိူင်း USA (State Dept.) မွၵ်ႊထိုင်မႃး။

ဝႆႉသေမိူင်းၵမေးရိၼိူဝ်း လႆႈတိုၵ်းသူၼ်း တၢင်ႊယိုၼ်ႈ ၶွႆႈၵဝ်ပၼ်ၵျႃမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶဝ်ႈၵုပ်ႊ ၵူဝ်းၼွႆး ၶွင်းသီးႁူမ်ႊလူမ်ႈ လုမ်းလုမ်ႈၾႃႉ (UNSC) ယဝ့်–ၼင်ႊၵျိူဝ်ၵူႈၽွႆၢႊၽွႆၢႊ တေငွၵ်ႈ ဝႆႊသွႆႊလွႆဝ့်ၼၵ်းမႃးသေ ပဵၼ်တီႈမႆၵိုမ်းၵိုၵ်းပိုၼ်း ၼွႆးလုမ်း UN ၵႂႃႊၼၼ်ႉ ယူႊတီႈ မေးၼၢင်း ၶွင်ၽူႈၼမ်းလိူင်ႈမိူင်း လင်ႊၶပ်းၵျိၼ်းပၢင်ၵုပ်ႊ ၵုမ်သပ်းလီင်း လွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈၵျႃႉလႃႉ–တွၼ်ႈ တႃႊပိူင်းၶၼလွင်ႈမႆႈလွႆ ၼိူဝ်ငဝ်းလႆးမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶွႆႈၽူႈႁူလ်းလၼ်/ၽူႈၵူမ်ႈလူးၶဝ် လႆႈတိုၼ်ႊတူဝ် သူၼ်းၵီးၵၼ်မႃးထိင်ႈ–ဝႃႈၼႆ။

ပၢင်ၵုပ်ႊၵုမ်သပ်းလီင်း (round table) ၵၢၼ်မေးၼၢင်းလွမ်လိူင်ႈ ၵွၼ်ၶပ်းၵျီၼ်းတီႈၼွႆး ႁွင်ႈလုမ်းငဝ်ႈငုၼ်း UN ဝိင်းၼိဝ်းယွၵ့်ၼၼ်ႉ မီးၽူႈတူင့်ၼိုင်ၼိုင်ၵၢၼ် တႃႊလွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈ ႁူမ်ႈသပ်းလီင်းလွမ်း **7–8** ၵေႃႉ။ ပႃးတင်းတူဝ် တီၼ်း UN *ၵီးပၵျူးၵျိမ်းၵမ်းၶျးရီး* ၵေႃႉ တၢင်တူဝ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ် UN *ၼူဝ်းၽွီးၵၼၼ်း*

[ၵၢၼ်ၵူႊမိူင်းမၢၼ်ႈ ႁူပ့်ၵုပ်ႊလွမ်လိၵ်ႈသိုၵ်း တၢၼ်းသူလ်ႊ တင်း ၵွင်ႊသၢၼ်းသုၵျ် မႃးမိူဝ်ႈ **2** လိူၼ်ပူၼ်ႉ။]

ၼၢင်းသီင်ၼွင်ႉ တၢင်တူဝ် SWAN သေ သပ်းလီင်းၶၼငဝ်းလႆး သုၼ်ႊလႆႈၵူၼ်းၼွႆးမိူင်း တႆး မိူင်းမၢၼ်ႈ။ "*ဝႆႉသေၵွၵ်ႊပပ့်လႆးငၢၼ်း ထၢင်ႊၵျၢင်ႈၵၼ်ႉလၼ် Licence to Rape မိူဝ်ႈ **2002** မႃးယဝ့်ၵေႃႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈသိုပ်ႊပူၼ်ႉပဵၼ် လူလႆးၼၢင်းယိင်းထီင်ႈ (ၵႃႈၵၢၼ်ယိုၼ်းၼိုတ်း လႆႈ) မီး **200** ပႆ။ ႁွပ်ႈ USA တိုၵ်းသူၼ်းၶွႆႈ ၵဝ်ပၼ်ၵျႃမိူင်းမၢၼ်ႈ ၵုပ်ႊၼွႆးၶွင်းသီးႁူမ်ႊ လူမ်ႈ UNSC ၶလႈၵပ့်တွၼ်ႈႁူမ်လူမ်း။ ၼႆႈၶွႆႈ မီးၶျေႈတီပ်းတတ်းတီၵ်ႊလီင်း တႃႊၶၵႈလိတ်ႈ ပၼ်ၵျႃလႆႈ*"–ဝႃႈၼႆ။

ၽူႈၵုပ်ႊၵုမ်သပ်းလီင်း–ပႃႈၼႄႈၵူၼ်း ထွမ်ႊငိၼ်းလီပ်ႈၵျီၼ်း **20–30** ၵေႃႉၼၼ်ႉ မီးပႃး ၽူႈလူင့်လီၼ်ႊ **4–5** ၵေႃႉ လိူဝ်းလိပိူင်းၶၼငဝ်း လႆးတၢင်းပဵၼ် HIV/AIDS ငဝ်းလႆးၵူၼ်းပႆႈ ၽေးၼွႆးမိူင်း IDP ငဝ်းလႆးၵၢၼ်မိူင်းလႃးတၢင်း တၼ် လိူဝ်းၼႆႉ– ၼႆယဝ့်။

ႁွၼ်းၶျေ (**7/10/06**)

ၵၢၼ်မိူင်း

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵိုတ်းပၢင်ၵုမ်လိူဝ့်လၢတ်ႈ NC

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸတ်းၵိုၼ်းပၢင်ၵုမ်လူင် လိူဝ့်လၢတ်ႈ NC ထိင်ႈ၊ တွၼ်ႈတႃႇၶႅၼ်ႇတိူမ်ႈ ဝၢင်းပိုၼ်ႉထၢၼ် ၼၼ်ၵီဝ်ႇၶွင်ႈဝူင်ႈၵၢင် သၸဵၼ်ႈ (ပႃႈလီႊမၢၼ်ႈ)တင်း သုၼ်ႇလႆႈၶၵ်ႉတွၼ်ႈပိုၼ်ႉ ထၢၼ် ၶလႈ လွင်ႈပုၼ်ႈၽွၼ်း ၶွင်ၵူၼ်းမိူင်း၊ ၸေႈတီႈပုၼ်ႈၽွၼ်းတပ်ႉသိုၵ်း။ မီးၽူႈတၢင်းလိူဝ်း လုၵ်ႉမႃးတီႈလုမ်းလၢဝ်းၶိူဝ်းၶလႈမၢၼ်ႈ **8** လုမ်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈတင်းမူတ်း **1,075** ၵေႃႉ၊ ၵူလိုၼ်းၵႂႃႈပႃႇတီႈ (ၸူၵ်ႉယုင်း) NLD ၼၼ်ၼွင်ႇသၢၼ်း သုၵ်ျိ ၼွၼ်ႁူဝ်သမ့် ၼမ်ႇလႆႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်ၼႆႉ။

ဝူင်ႈၵၢင် "လုတ့်တေႃႇ" သၸဵၼ်ႈ(ပႃႈလီႊမၢၼ်ႈ) တင်းသုၼ်ႇလႆႈၶၵ်ႉတွၼ်ႈပိုၼ်ႉထၢၼ်ၶလႈ လွင်ႈ ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶွင်ၵူၼ်းမိူင်း ၼိုၵ်ႇၸေႈတီႈပုၼ်ႈၽွၼ်း ၶွင်တပ်ႉသိုၵ်း။

မိူဝ်ႈၸတ်းၵိုၼ်းပၢင်ၵုမ် တင်ႈၶတႃႇၼၵ်ႉ **5/12/05–31/1/06** ပူၼ်ႉမႃး လႆႈၶႅၼ်ႇတိူမ်ႈ မႆႇမီးပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း ၶၵ်ႉတွၼ်ႈပိုၼ်ႉထၢၼ် ၵီဝ်ႇ၊ ၵပ်းၼမ်းၸၢတ်ႈ/ၸေႈတီႈပုၼ်ႈၽွၼ်းလွမ်ႇလိုင်ႈ/ ၼမ်းၸၢတ်ႈပွင်ၵၢၼ်/လုမ်းထတ်းသၢင်ႈတြႃး လွင်ႈၽိုင်ႇ,ပိုင်းၶွင်လွင်ႈလူင်ပွင်လိုင်ႈၵၢင်။

လွမ်သိုၵ်းတိင်းသိင်ႇ မွၵ်ႇလၢတ်ႈၶေႃႈၵႂၢမ်းမိူဝ်ႈပိုတ်ႇပၢင်ၵုမ်

Photo: Manager

ပၢင်ၵုမ်လူင်လိူဝ့်လၢတ်ႈ NC ၶွင်လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၼၼ်ၸတ်းၵိုတ်း တွၼ်ႈတႃႇၶႅၼ်ႇ တိူမ်ႈ မႆႇမီးပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်းၽိုၼ်မႂ်ႇ တႃႇလွႆႉၸႂ်း ၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းမိူင်းမၢၼ်ႈၸၼ်ႉ လႆႈ ၸတ်းၵိုတ်းထိင်ႈတီႈလွင်ႇၸပိၼ်ႇ ၵိမ်းဝၢၼ်ႈ သွင်တူၼ်ႈႁူင်း ၸႂ်းလေႊဝိင်းမေႃႇၶီႇ ယၢၼ်ၵႆ ဝိင်းတႃႈၵုင်ႈၵူႇ,တၢင်းလိင်ႇ,ႁွင်ႇ,ဝၼ်းတူၵ်းမွၵ်ႈ **40** ၵီႊလူဝ်ႊ မိူဝ်ႈ **10/10/06**။ ပၢင်ၵုမ်ၼႆႉ ယိူင်းၼၢၼ်းတွၼ်ႈတႃႇ ၵျလွင်ႈတူၵ်းလူင်းႁူမ်ႈ မိူဝ်းၵၼ် ၶႅၼ်ႇတိူမ်ႈဝၢင်းလွင်ႈတိတ်ႈတေႃး ပိုၼ်ႉထၢၼ်ၶေႃႈမၵ်းတတ်း ၼၼ်ၵီဝ်ႇၶွင်ႈၵၼ်

ပၢင်ၵုမ်ပွၵ်ႈၼႆႉ လွမ်သိုၵ်းတိင်းသိင်ႇ ၽူႈ ၸမ်းၸႂ်ႉမႆႇၸိုင်ႈ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ SPDC ပိၼ်ႇ ၽူႈၸင်ႈလိုင်ႈ ပိုတ်ႇပၢင်ၵုမ်၊ မီးၽူႈတၢင်းလိူဝ်း လုၵ်ႉမႃးတီႈလုမ်းလၢဝ်းၶိူဝ်းၶလႈမၢၼ်ႈ **8** လုမ်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈတင်းမူတ်း **1,075** ၵေႃႉ၊ မိူၼ်ၸင်ႇ ၽူႈတၢင်းတွၼ်ႈလိၼ်ၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်ႇ၊ လုမ်း လိူဝ်းယၢမ်ႈပိၼ်ၽွႆႇ,သၢၼ်ၶတ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈသေ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ (လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း လႆၢလႆၢလုမ်း)၊ လဝ်ႈၵျႈလဝ်ႈၸေႊ၊ ၵိုင်းၵၢၼ်၊ လုမ်းၽူႈမီးပလႃႇ,ပိုၼ်ႉၶူႉပႆၢးမေႃ၊ လုၵ်ႈလုမ်း လုမ်းၵၢၼ်မိူင်းၶလႈ ၽူႈတၢင်းသၸဵၼ်ႈ (ပႃႈလီႊ မၢၼ်ႈ)။ ၸႂ်းၽူႈတၢင်းတင်းမူတ်းၼႆႉ မၢၼ်ႈမီး **60%**။ ၵူလိုၼ်းၵႂႃႈပႃႇတီႈငဝ်ႈငၼ်း တီႊမူဝ်ႊ ၶရေႊသီႊလိူဝ့်လၢတ်ႈ NLD ၼၼ်ၼွင်ႇသၢၼ်း သုၵ်ျိ ၼွၼ်ႁူဝ်သမ့် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၼမ်ႇပၼ် ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်ၵမ်းၼႆႉ–ၼႆယဝ့်။

ၵိမ်လွမ်ၵျၢၼ်ၵျေႃႇ,သၢၼ်း ၽွင်းလူင်ၽွႆႇ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ,မိူင်းမၢၼ်ႈလၢတ်ႈယိုၼ်ယၼ် ၽွင်း ပိုၼ်ၶၢဝ်ႇ၊ မိူဝ်ႈ **9/10/06** ပူၼ်ႉမႃးဝႃႈ ပၢင်ၵုမ် လူင်လိူဝ့်လၢတ်ႈမၢၼ်ႈ ၼၼ်သိုပ်ႇၵိုတ်းၵူႇၼႆႉ၊ ၼမ်ႇလွႆႈၵေႃးလႃႇ,ၶွင်ၶွင်ႊသီႊႁူမ်ႇ,လူမ်ႈလၢတ်ႈ လိုင်ႈလုမ်ႈၽွႆႇ (UN Security Council) ၼၼ်လႆႈတူၵ်းလူင်းၵၼ်ၵျၼ်လီၼၢဝ်ပၼ်ၵျႃလွင်ႈ မိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈၼုပ်ႇ,ၸႂ်းပၢင်ၵုမ်–ဝႃႈၼႆ။

ပၢင်ၵုမ်လိူဝ့်လၢတ်ႈမၢၼ်ႈၼႆႉ ပိၼ်ၶၵ်ႉတွၼ်ႈ ၸိုင်ႈ တႃႇယၢင်ႈလူးၽိၼ်တၢင်း တီႊမူဝ်ႊၶရေႊ သီႊ **7** ၶၵ်ႉတွၼ်ႈ၊ တႃႇ **6** ၶၵ်ႉတွၼ်ႈသမ့် တေ ပိၼ်လွင်ႈၼဝ်ၵၢင်လွႆၵူၼ်းမိူင်းသေ ၶႅၼ်ႇတိူမ်ႈ မႆႇမီးပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း၊ ၵိုတ်းပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ ၸႂ်းမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်မၢၼ်ႈပတ်းပိုၼ်ႉ တွၼ်ႈတႃႇလိူၵ်ႈ ၽူႈတၢင်းၶဝ်ႈမႃးပူၵ်းတင်ႈသၸဵၼ်ႈ (ပႃႈလီႊ မၢၼ်ႈ) ၶလႈ ၸတ်းပၵ်းပိူင်ၶိပ်ႇ,ယၢင်ႇ လူင်ပွင် လိုင်ႈမႂ်ႇ လွမ်းၸင်ႇ,လွၵ်းပိူင်တီႊမူဝ်ႊၶရေႊသီႊ။

တင်ႈၶတႃႇ,ၵိုတ်းပၢင်ၵုမ်လိူဝ့်လၢတ်ႈမႃး လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတင်းလၢဝ်းၶိူဝ်းၸႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ မီးလွင်ႈလႆႈလွႆၵၼ် တိုတ့်တိူမ်ႈမႆႇမီးပိူင်ငဝ်ႈ ပိုင်းမိူင်း ၶၵ်ႉတွၼ်ႈပိုၼ်ႉထၢၼ်ယဝ့် **104** ၶေႃႈ။ မႆႇမီးပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်းၽိုၼ်မႂ်ႇ,ႁူမ်ႈတင်း လွင်ႈ တိတ်ႈတေႃးတွၼ်ႈၵၼ်မႆႇမီး **7** ၵၼ် တင်းမူတ်း ၼၼ်လႆႈတိုတ့်တိူမ်ႈဝႆႉ **15** ၵၼ်၊ မိူၼ်ၸင်ႇ,ၵၼ် လိူဝ်းၵီဝ်ႇ,ၶွင်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်း၊ ၶူင်းသၢင်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်း၊ ႁွင်ၸေႈဝၢၼ်ႈမိူင်း၊ လွင်ႈပွင်ၵၢၼ်တူင်ႇ,တၢင်ႇ, ပိုၼ်ႉတီႈ၊ ၵၢၼ်ၵေႃႇ,တင်ႈသၸဵၼ်ႈၶႅၼ်ႇတိူမ်ႈ (ပလႃတ်ႈ)ပၵ်းပိူင်မႆႇမီး၊ ၽွႆႇ,ပွင်ၵၢၼ်၊ လုမ်း ထတ်းသၢင်ႈတြႃးလွင်ႈၽိုင်ႇ,ပိုင်း၊ ၼမ်းၸၢတ်ႈ ႁူမ်ႈၵၼ်ၶွင်သၸဵၼ်ႈထတ်းထွင်ၶႅၼ်ႇတိူမ်ႈပၵ်းပိူင် မႆႇမီးလိမ်လိူဝ်းၼႆႉ။ ၶၢဝ်, Manager Online 10.10.06 လႆၢးငၢၼ်းၸင်ႇ,ၼႆႉ။ ❑

ၵၢၼ်သိုၵ်း

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵၢၼ်ႉသိုၵ်းတႆး ၶၢဝ်ၽႆးၽဝ်ဝၢၼ်ႈ

15/9/06 သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တင်း သိုၵ်းတႆး ပဵၼ်ပၢင်တိုၵ်းၵၼ်ၼႆးလေႊဝဵင်းမိူင်းၽျၢၵ်ႈ သိုဝ်ႇ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶွၵ်ႇၶၢဝ်ႇဝႃႈ– သိုၵ်းတႆး SSA-S လုတ်ႇၽဝ်ဝၢၼ်ႈ **4** ဝၢၼ်ႈ လင်ၶိူဝ်းထုၵ်ႇၽႆးမႆႈ **73** လင်၊ ႁူၼ်းမိူင်းတႆ၊ **17** ႁေႃႇ၊ လိူဝ်ၼၼ်ႉ လိၼ်ၼႆးဝႃႈ SSA-S ပဵၼ်လုမ်းႁေႃႇၵၢၼ်ႁႂ်ႈ။

ဝၼ်းထိ **2/10/06** ဝဵပ်ႉသႆႇ မိၼ်းၼီတ်ႉ ၵျႃဝ်း ၶွၼ်းလႆး (Manager online) ၶိုင် လိၵ်ႈၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမျၢၼ်ႇမၢၵလိၼ်း သေၶွၵ်ႇၶၢဝ်ႇဝႃႈ–ၵၢၼ်သိုၵ်းတႆး တင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုဝ်းၵၼ်တီႈဝၢၼ်ႈႁေႃႇလိင် ၶူင်မိူင်းႁႆး လေႊဝဵင်း မိူင်းၽျၢၵ်ႈ လေႊတွၼ်ႈ ၵဵင်းတုင် မိူဝ်ႈ **15/9/06** ပူၼ်ႉမႃးၼၼ်ႉ– သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ် လိၼ်ၼႆးဝႃႈ တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆးပွတ်းလၢၼ်း SSA-S လုတ်ႇၽဝ်ဝၢၼ်ႈ **4** ဝၢၼ်ႈ ၽႆးမႆႈ **73** လင်ၶိူဝ်း၊ ႁူၼ်းမိူင်းတႆ၊ **17** ႁေႃႇ၊ ၼႂ်းၼၼ်ႉ ပႃးလုၵ်ႈၶွၼ်ႇၵႃႇယူ **4** ၸူပ်ႇ/ၽူႈယိင်း ၵိၵ်ႇ ႁူၼ်းထဝ်ႈလိူဝ်းၼႆ့ ၼႆယဝ်ႉ။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိၼ်ၼႆးဝႃႈ- SSA-S ၵၢၼ် လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ၶွၼ်ႇႁူဝ်ၼႆ့ ပဵၼ်လုမ်းႁေႃႇၵၢၼ်ႁႂ်ႈ၊ မီးၵၼ်ႁိူင်းယႅဝ်ႇသုတ်း **5,000** ႁေႃႇသေ ပဵၼ်လုမ်းၶႃႈႁဵမ်ၶၢဝ်တႆႁူၼ်း မိူင်းလိူဝ်းၶမ်ႇမီးတၢင်းၽိတ်းသင် ၽွင်မၢၵ်ႇ/ႁႂ်ႈမိူၵ်ႈ/ပူၼ်ႉပဵၼ်သုၼ်ႇလႆႈႁူၼ်း ၶၢဝ်ၽႆးလုတ်ႇ ၽဝ်ဝၢၼ်ႈႁူၼ်း လိူဝ်းၼႆ့–ၼႆယဝ်ႉ။

ၵိဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၼႆ့ လိူင်ႇၶၢဝ်ႇတၢႆႈစီႈလိူၵ်း ဝႃႈ–ၵၢၼ်သိုၵ်းတႆးတင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုဝ်းၵၼ် တီႈဝၢၼ်ႈႁေႃႇလိင် ၶူင်မိူင်းႁႆး ပူၼ်ႉမႃးၼၼ်ႉ –ယွၼ်ႉၽူႈမီးလၼ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ (ပိဝ်ႇႁႃႇမူး) ၶဝ် လႆႈတူၵ်းသုမ်းၼလႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်လႆလမ်ၼတေႃႉၼတေႃႉ ၼလႈ လင်ႇၽဝ်ၶိူဝ်းႁူၼ်းမိူင်းဝၢၼ်ႈလၢႆႈၶူႇ **4** ဝၢၼ်ႈ၊ ဝႆႉမႃးသမ်ႉ ၶၢဝ်တၢင်းၽိတ်းပူဝ်ႇသႂ်ႇၶူဝ် SSA-S ဝႃႈၼႆ့။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ လိူင်ႇၶၢဝ်ႇၶိုင်ၼေႃးႁူမ်း လၢတ်ႈၵျႃသိုဝ်းပူဝ်ႇ ၶူဝ်ၼေႃႇပီႇတုလိတ်ႉမိူင်းၽျၢၵ်ႈ ဝႃႈ– *"ႁဝ်းလႆယႅဝ်ႇတပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵိတ်ႇၼၶၼႁေႃႇ ၵင်ႈပၼ်ၽေႊၸၼ်ႁဝ်း၊ ႁူၼ်းႁဵတ်းမိူၵ်ႈႁႂ်ႈတေႃႇ ႁဝ်းၶိုၼ်း သမ်ႉပဵၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ။ ဝႆႉသိုၵ်းယဝ်ႉ သမ်ႉလႆလမ်သေ ၽဝ်ဝၢၼ်ႈႁူၼ်းမိူင်းၼႆ့ ၶမ်ႇ ထုၵ်ႇမိၼ်ႈ"*–ဝႃႈၼႆ့။

လွင်ႈၼႆ့ တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆးပွတ်းလၢၼ်း ႁေႃႈတွပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– *"သိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုဝ်းႁဝ်းသေ ႁဝ်းလႆႈပႆႈၼလႈ တေႁဵတ်းၶိုဝ်မီးၶၢဝ်းယၢမ်း လုတ်ႇၽဝ်ၶိူဝ်းႁူၼ်းဝၢၼ်ႈ၊ ၽႆႇၸိုင်ႈၽွင်းႁဝ်း တိုၵ်ႉယိုဝ်း ၵၼ်ယူႇၼႆႉဝၢၼ်ႈၼၼ်ႉႁေႃႈ ၽူၼ်သမ်ႉ တူၵ်းၼလႈ ၽႆးၶမ်ႇလၢင်ႈမႆႈဝၢၼ်ႈလႆႈ"*–ၼႆယူႇ။

ၽူႈလိၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ–ပေႃး သႆၢၸဝ်းလႆးပဵၼ်လိူင်ႇၼႆ မၼ်းၼၼၽွၵ်ႁၢင်ႈ ဝႃႈ ၶမ်ႇႁိုင်ၶမ်ႇၼၢၼ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈတေလၢင်ႈ လေႃႇတိုၵ်း SSA-S။ၵၢၼ်ၶဝ်လိၼ်ၼႆးSSA-S ဝႃႈ လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်းပဵၼ်ၽူႈၼမ်းလုမ်းႁေႃႇၵၢၼ် ႁႂ်ႈ/ၶၢဝ်တႆႁူၼ်းမိူင်း ၵၢၼ်ၶမ်ႇမီးတၢင်းၽိတ်း သင်/ၽွင်မၢၵ်ႇ/ပူၼ်ႉပဵၼ်သုၼ်ႇလႆႈႁူၼ်း ၼလႈ ႁဵတ်းႁႂ်ႈတေႃႇႁူၼ်းဝၢၼ်ႈႁူၼ်းမိူင်းၶၢဝ်ၽႆးလုတ်ႇ ၽဝ်ဝၢၼ်ႈႁူၼ်းလိူဝ်းၼႆ့ ပဵၼ်ၽဵၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ လိၼ်ၼႆးဝႆႉၶွၼ်တၢင်းသေ ဝႆႉမႃးမၢင်ႇၵူဝ်း ၽဵဝ်ႈမူၺ်ႉပိူၼ်ႈပီတ်ႈႁူလ်း–ၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ၶၢဝ်ႇတၢင်ႇတၢင်ႇ

လုၵ်ႉမိူင်းထႆးပွၵ်ႈမိူဝ်းသႆ၊ သွႆႈၶူဝ်းမႂ်ႇ သိုၵ်းမၢၼ်ႈမႂ်ႇႁေႃႇသိၼ်

ပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈၵၢင်လိူၼ် သိပ်ႉထိမ်ႇပိူဝ်ႇၼၼ်ႉ ၶိုင်ၼိူဝ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိူဝ်းပႂ်ႇၶူဝ်ၼမ်ႉတိၼ်းလၢင်းၶိူဝ်း ႁၼ်မိၼ်ႈ လႆးၼုမ်ႇပိၵ်ႇၼႄႈ **2** ႁေႃႇ ၼုင်ႈၶူဝ်းမႂ်ႇ သႆ၊ သွႆႈသေလွမ်လွပ်ႇႁူႉဝႃႈ ႁူႇႁဵတ်းၵၢၼ်တၢင်း မိူင်းထႆးပွၵ်ႈမိူဝ်းလႂ်းၶိူဝ်းၼလႈ လင်ႇႁူႇၶွတ်ႈ ၶိူဝ်း ၽဵဝ်ယေးၶဝ်လွၵ်ႇငိုတ်ႈမႂ်ႇၵိၼ်ႁေႃႇသိၼ်– လိူင်ႇၶၢဝ်ႇလိၼ်လိၼ်ပွတ်းမိူင်းၽၢင် ပွင်ႇမႃး ၼင်ႇၼႆ။

လွမ်းၼင်ႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈပႂ်ႇၶူဝ်လင်မႂ်ႇ ၶၢမ်ႈ ၼမ်ႉတိၼ်း (တၢင်းၶွၵ်ႇ ဝဵင်းလၢင်းၶိူဝ်း မႃး မိူင်းပၼ်ႇ) တပ်ႉ ၶမယ **525** လႆႈႁၼ် မိၼ်ႈ လႆးၸေး (**16** ပီ) ယူႇဝၢၼ်ႈတၼ်ႇလၢင်ႉ၊ ၶူင် တိူင်းႁၢင်ႉ တင်းလႆးၵၼ်ႇထ (**30** ပီ) ယူႇဝၢၼ်ႈ ႁၢတ်ႇမႂ်ႇ ၶူင်ၼွင်လူင် ၶဝ်မိူၼ်ႁူၼ်းပိၵ်ႇၼႄႈ မႃးမႂ်ႇၼႂ်းဝၢၼ်ႈ၊ မၢင်ပွၵ်ႈၵႂ်ႈၼုင်ႈၶူဝ်းမႂ်ႇ သႆ၊ သွႆႈ လွမ်းၵိဝ်ႇလႂ်၊ ၼႂ်းပွႆးလႂ်ၼလႈ လင်ႇလွမ်လိမ် လွပ်ႇထၢမ် လႆႈႁူႉဝႃႈပဵၼ်ႁူၼ်းႁူႇႁဵတ်းၵၢၼ် မိူင်းထႆးပွၵ်ႈမိူဝ်းလႂ်းၶိူဝ်း။

ဝၼ်းထိ **12/9/06** ၽူႈမီးလၼ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တပ်ႉၼၼ်ႉ လင်ႇႁူႇၶွတ်ႈၶိူဝ်းထိုင်ယေးလႆးၼုမ်ႇ **2** ႁေႃႇသေ လွၵ်ႇငိုတ်ႈတီႈပေႃႈၼမႈဝႃႈ– *"လုၵ်ႈ လၢင်းသူလုၵ်ႉၶွၵ်ႇမိူင်းၽိတ်းမႆမီး၊ ပေႃးၶမ်ႇ ၼႂ်ႈထုၵ်ႇၶၢဝ်လိူင်ႈၸိုၼ်ႈလုမ်းၸိုၼ်ႈလႆႈ ၺႃးၶွၵ်ႈ ႁေႃႈတၵ်းလႆႈသိင်ႈငိုၼ်း* ***1*** *သိၼ်ပျႃးပၼ်ႁဝ်း"* ၼႆၼလႈ ၵူႈလႆႈၶွၵ်းၶွၵ်းၼေၼေ လူၵ်းပၼ် ၵမ်းလိဝ် ၼႆယဝ်ႉ။

"ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈလုမ်းၼၼ်ႉႁူႉလႆး ၵိၼ်ငႆႈမၼ်းယဝ်ႉၼလႈ တွၼ်ႈတႃႇႁႃလွၵ်ႇငိုတ်ႈ ထႆၵိၼ် ပေႃႈၼမႈပီႈၼွင်ႉ ႁူၼ်းၼုမ်ႇလိူဝ်းမႃး ႁဵတ်းၵၢၼ်မိူင်းထႆးတၢင်ႇႁေႃႇထိင်ႈၼၼ်ႉႁေႃႈ ၶဝ်တိုၵ်ႉၼလႇႁႃလွပ်ႇထၢမ်ၶၢဝ်ၶၢဝ်ႇထိင်ႈယူႇ"– လႆးၸေး ႁေႃႇၵၢၼ်ၸိုၼ်းပႆႈမႃးလိၼ်လိၼ်ထႆး ၼႂ်ႈၼလိူင်ႇၶၢဝ်ႇ ၼင်ႇၼႆ။

မိူင်းလွႆ (**16/10/06**)

သိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုတ်းႁိူၼ်း၊ လမ်းပႅတ်ႈပေႃႈၶမႈလုၵ်ႈ

ပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈႁူဝ်လိူၼ်ၵွၵ်ႉထူဝ်ႉမိူဝ်ႉၼႆႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတပ်ႉမူင်ႉသၢတ်ႇႁႃတၢင်းၽိတ်းလိၶၼႃး ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈပိင်ႈၸမ်း (ၽွင်ႇၼမ်ႉၵုၵ်း) ဝႃႈ လၵ်ႉၶၢၵႃးဢမ်ႇမီးဝႆႉပၼ်လုမ်းသိုၵ်းဝႃႉၼႆသေ လွၵ်ႇငိုတ်ႈၶေႃႈလိုပ်ႈတိၵ်းလွႉၶႂၢႉၵွၵ်ႇ လမ်းၸဝ်ႈ မိူင်းထႆး၊ ယိုတ်းဢဝ်လၢႆႁိူၼ်းယေးပႅတ်ႈ– လႅင်ႇ ၶၢဝ်ႇလႅၼ်လိၼ်ပွတ်းလေႉဝိင်းၶမႈၵၢႆႉပွင်ႇမႃး ၼင်ႇၼႆႉ။

ပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 3/10/06 ဢိင်ၼိူဝ် ၶေႃႈလိသင်ႇ ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉလုမ်းၵုမ်းၼေႃႈလိၼ် (ပိဝ်ႇ၊ ႁႃ၊ မူး) လၵ်ႉသိုၵ်း လူင်မျၼ်ႉၵွင်ႇ တီႈ မိူင်းသၢတ်ႇသေ ၵႅမ်ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉႁွင် ၶမယ 333 ဢၼ်ပၵ်းတပ်ႉၶိမ်းဝၢၼ်ႈပိင်ႈၸမ်း–ဢမ်ႇ ၼၼ်–(ဝၢၼ်ႈသုပ်းယွၼ်းၶိမ်းၽွင်ႇၼမ်ႉၵုၵ်း ၼႂ်း ၵိူင်ႇမိူင်းယွၼ်း၊ လေႉဝိင်းမိူင်းသၢတ်ႇ) လၵ်ႉႁႃၼ် ၵျေႇႁႃၼ်၊ လွႉၽူႈမီးလၼ်ႉ ဢိၵ်ႇ၊ သိုၵ်းထႅဝ်ၼိုင်ႈ ဢၼ်မီး 7–8 ၵေႃႉ ႁႂ်ႇယိုတ်းဢဝ် ႁိူၼ်းလၢႆးဢွင်ႇလႃႉ (46 ပီ)

တင်းၼၢင်းၼုမ်ႇ (42 ပီ) ၼႂ်းဝၢၼ်ႈပိင်ႈၸမ်း။ ပိၼ်ႁိူၼ်းပိၼ်ႈ 2 လၼ်ႉ။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈလွၵ်ႇငိုတ်ႈ ဝႃႈ–*"ႁိူၼ်ႈဢၼ်ၸူဝ်းၵႃႈပႃးပေႃႇလႆႈလူင်းႁိူၼ်းၶႃႉ ၵွၵ်ႇဝႆးဝႆး။ ၶိုႈလူင်းလွမ်းၼမ်ႉၵုၵ်း ႁႂ်ႇၶၢမ်ႈ လႅၼ်လိၼ်ၶဝ်ႈယူႇမိူင်းထႆးၶႅၼ်းလီ–ယႃႇႁိူၼ်ႈယူႇ လွမ်းဝၢၼ်ႈ/ၵိူင်ႇလိူဝ်းၼႆႉ။ ပေႃးဢမ်ႇၼၼ်လိူင် တေတီလႂ်ပ်းဢၼ်ႁႂ်ႇယိၵ်ႈၸွၵ်ႈ"*– ၼႆၶလႈ ၶဝ်ပေႃးၶမႈလုၵ်ႈ 4 ၵေႃႉ လင်ႇပႆႈမႃးယူႇၼႂ်း လႅၼ်လိၼ်ထႆး ဝၼ်းၼၼ်ႉၵမ်းလဵဝ်။

လၢႆးဢွင်ႇလႃႉ ၵူၼ်းလၢင်းၸိူဝ်း၊ ၼၢင်းၼုမ်ႇ ပိၼ်ၵူၼ်းမိူင်းသၢတ်ႇ။ ယူႇထင်ဝၢၼ်ႈပိင်ႈၸမ်းမႃး လႆႈ 20 ပီပႆႈ။ မိူဝ်ႈပီၵၢၼ်ႇ 2005 ၽွင်းဢၼ် လၵ်ႉၼႄႈတီႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ်မိုင်ႉၵီပ်းသၢႆမၢၵႃး ဢမ်ႇမီးဝႆႉသေ ႁႃႁူတ်ႇသွၵ်ႈႁုပ်ႈယိုတ်းဢဝ်ၵႃး ၵူၼ်းမိူင်းလိူဝ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉ တင်းၼမ်တင်းလၢႆ ၼၼ်ႉ လၢႆးဢွင်ႇလႃႉတၼ်းၶႃႉပႅတ်ႈၵႃး *(ပိၵ်ႉဢပ်ႉ 4 လေႃႉ)* မၼ်း ပၼ်ၽူႈမီးလၼ်ႉလုမ်းသိုၵ်းဝႃႉ မိူင်းယွၼ်းလမ်းၼိူင်ႈလႆႈ 40,000 ဝၢတ်ႇ။ ဝႆးၶႃႉ

ယဝ်ႉဢမ်ႇႁိုင် သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁူႉႁႂ်ႇသေ မႃးလွၵ်ႇ ငိုတ်ႈမၢပ်ႇမွၵ်ႇဝႃႈ– မွၵ်ႈၶႃႉလူတ်ႉၽိတ်းမၢမီး ဢမ်ႇ လၢတ်ႈႁဝ်း၊ ႁွပ်ႈၼၼ်တၢင်းၽိတ်းၼႆႉ မွၵ်ႈတေလႆႈ သေမီင်ႇႁဝ်းတုပ်ႉၼီႈပ်ႇ 80,000 ဝၢတ်ႇ၊ ၼႆၶလႈ လၢႆးဢွင်ႇလႃႉ လႆႈယွမ်းၽိတ်း *(တွင်းတွင်း ပၢၼ်ႇပၢၼ်ႇ)* ၵူမ်ႈႁူဝ်ယုၵ်ႉမိုဝ်းဝႆႈၶဝ် လင်ႇလႆႈ သေမီင်ႇ 50,000 ဝၢတ်ႇ။

"ၸူဝ်းႁိူၼ်းၽိူၼ်ဝၢၼ်ႇ၊ ၽႄႈႁူမ်ႇၸူဝ်းၼွၼ်း ဢမ်ႇတၼ်းလႆႈသင်။ ႁဝ်းပေႃးၶမႈလုၵ်ႈ 4 ၵေႃႉ တေႃႉၸတ်ႉလႆႈ ထူင်ၸူဝ်းတႃႇၼုင်ႈတႃႇဝႆ ၵေႃႉထူင် ထူင်သေ လွင်ႈၼမ်ႉၵုၵ်းလူင်းမႃးၶၢမ်ႈလႅၼ်လိၼ် ထႆးမႃးယူႇဝႆႉလွမ်းပီႈၼွင်ႉ တီႈၶမႈၵၢႆႉၼႆႉၶႃႈၼႄႇ။ ႁွပ်ႈဝႃႈလုၵ်ႈလၢႆးၶႃႈၵေႃႉယွႉၵေႃႈပိၼ်လၵ်ႉသၢင်ႇ မႃးမီးဝႆႉတီႈဝတ်ႉၶမႈၵၢႆႉလူင်"–လၢႆးဢွင်ႇလႃႉ ၶဝ်ႈၶၼၼင်ႇၼႆႉ။

လၢႆးဢွင်ႇလႃႉ–ၼၢင်းၼုမ်ႇ၊ ၶဝ်မီးလုၵ်ႈ 3 ၵေႃႉၼႆႉ လၢႆး 2 ယိင်း 1 ဢႃႇယုလႆႈ 14,12,10 ပီ။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈတႃႈၸီႈလႅၵ်း လူလၢႆႈၵွၼ်ႇယိင်းဢၶႃ၊ ဢႃႇယု 13

ပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈႁူဝ်လိူၼ်ၵွၵ်ႉထူဝ်ႉမိူဝ်ႉ ယၢမ်းၵၢင်ၼႂ်လၵ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတႃႈၸီႈလႅၵ်း 2 ၵေႃႉ လၢၵ်ႈလၼ်လုၵ်ႈယိင်းပူႇၵၢင်ႉၵဝ်ႇဝၢၼ်ႈ ဢၶႃ၊ ဢႃႇယု 13 ပီၵေႃႉၼိုင်ႈ လွမ်းတၢင်း ၵူၼ်းပႆႁႂ်ႇၵၢတ်ႇ၊ ၼွၵ်ႈႁူင်းသဝ်းတပ်ႉၶဝ် ဢမ်ႇ တၼ်းလႆႈပူၼ်ႉပီၼ်၊ ၵွၼ်ႇယိင်းႁွင်ႉသီၼ်ႇၽီႇတ်း တိၼ်ႈ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၶဝ်လွႈ–သိုၵ်းမၢၼ်ႈလႅၼ်ႈပႆႈ တူၵ်ႈႁူဝ်ႉ လႆႈထုၵ်ႇၵူၼ်းဝၢၼ်ႈတီလႆႈၵေႃႉၼိုင်ႈ ဢဝ်သူင်ႇထိုင်ၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်းၶဝ် ၼႂ်းတပ်ႉၵေႃႈ ၸၼၼေႈတိုဝ်ႈဝႃႈပိၼ်ၵူၼ်းယွင်ႇ တေဢၼ်ယိၵ်ႈ ၸွၵ်ႈယူႇၼႆသေ ဢၼ်ယဝ်ႉလၢႆပႅတ်ႈ– လႅင်ႇၶၢဝ်ႇ ၸမ်းသၢႆပွင်ႇမႃးၼင်ႇၼႆႉ။

ဝၼ်းသုၵ်း 6/10/06 ၵၢင်ၼႂ် 06:00 မူင်း ၽွင်းၵွၼ်ႇယိင်းဢႃးပူး ဢႃႇယု 13 ပီ လုၵ်ႈပူႇၵၢင်ႉၵဝ်ႇဢၶႃ၊ ဝၢၼ်ႈပၢင်သလီ *(ၶႃႇပေႃႈ လုၵ်ႈႁူဝ်လႆႈၵူၵ်းၵၢၼ်ၼႄႈတႃႇလုၶလႈ ဢမ်ႇယွမ်း လၢတ်ႈလိူဝ်ႈၸတ်ႉ)* ၶိမ်းတပ်ႉမၢၼ်ႈ ၶမယ 331 ပႃးႁႃပ်ႇၽၵ်းၶီဝ်ပႆတၢင်းၵွၵ်ႇ၊ ၼွၵ်ႈဝၢၼ်ႈ ဢၢင်ႈ ႁႂ်ႇၶၢၵၢတ်ႇ၊ ဢၶႃ၊ ၵၢင်ၼႂ်၊ ၽွင်းလိပ်ႈလမ်ၶိမ်း ႁူဝ်ႉၼွၵ်ႈႁူင်းသဝ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတပ်ႉ 331 ၽႃႇ၊ ၵွၵ်ႇ၊ တႃႈၸီႈလႅၵ်းၼၼ်ႉ ဢမ်ႇမုင်ႈမွင်းသေ ၽေႃႇ၊ လႃးသိုၵ်းမၢၼ်ႈ 2 ၵေႃႉ *(ၵေႃႉၼိုင်ႈၼုင်ႈၸူဝ်း သိုၵ်း/ၽေႃႇတူင်ႇ၊ ၵေႃႉၼိုင်ႈၼုင်ႈၸူဝ်းၵူၼ်းႁိူၼ်း)* ၵိုင်ႉၵၢင်ႉတိုတ်ႉလၢၵ်ႈမၼ်းၼၢင်း ၶိုင်ဢၢင်ႈၵၼ်ႉ လၼ်လူလၢႆႈ။

"မၼ်းၼၢင်းၵေႃႈၵႃႈ မီးၵၢၼ်မီးႁိုင်းၼၼ်ႉ ႁွင်ႉသီၼ်၊ သိင်ႁိုင်းသေ ၸုၼ်ႇၽီႇတ်းတူင်ႉတိၼ်ႈ ထိုင်တီႈသိူဝ်ႈသိၼ်ႈပေႃးသိၵ်ႇ၊ လႆႈငိၼ်းၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈၶဝ်ၶႃႈၸၼၼင်ႇၼႆႉ"–လႅင်ႇၶၢဝ်ႇ၊ တေႃႉတႆ၊ လၢတ်ႈၼိုၼ်း။

ပေႃးလႆႈငိၼ်းသဵင်ၵွၼ်ႇယိင်းႁွင်ႉသီၼ်၊ ၵေႃႈ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၶိမ်းႁွမ်းၼီႈတ်ႈၵွၼ်ၵၼ်လႅၼ်ႈ ၵွၵ်ႇ၊ ႁႂ်ႇ၊ 4–5 ၵေႃႉၵမ်းလဵဝ်။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈ 2 ၵေႃႉၼၼ်ႉလႅၼ်ႈပႆႈၵေႃႉႁူးၵေႃႉတၢင်း။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ လမ်ဝၢင်းႁူဝ်ႉသူၼ်မၢၵ်ႇ၊ မွႉႁူင်ပင်း ၶလႈ ၵေႃႉ ၼိုင်ႈလႅၼ်ႈၶဝ်ႈၼႂ်းသူၼ်။ ပေႃးၵူၼ်းၼႂ်းသူၼ် ၼၼ်ႉလႆႈငိၼ်းသဵင်ၵူၼ်းႁွင်ႉသီၼ်၊ လိုပ်ႈလမ်းၵေႃႈ ၶဝ်ၵွၼ်ၵၼ်လႂ်ပ်းမတ်ႉသေဝႃႈ တေဢၼ်ႁႂ်ႇသူင်ႇ

ၼႂ်းတပ်ႉ။ ႁိူၼ်ႈၵူၼ်းဝၢၼ်ႈဢၶႃ၊ ပွၵ်ႈမိူဝ်းႁွင်းၽႂ် မၼ်းသေ ဝႃႈၼႆ။

ၽိူဝ်ႇထိုင်ၵၢင်ဝၼ်းမႃး လႆႈငိၼ်းၶိုၼ်းလွင်ႈ လၵ်ႉၼႄႈတီႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ် တွပ်ႇၸၵႈဝႃႈ– *"သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵေႃႉၼၼ်ႉ ႁူဝ်လွႆႉဢမ်ႇလီ ၶိုႈယွင်ႇ ယႅင်ႇဝႆႉမၢင်ပွၵ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃႈတေပၼ်တၢမ်ႇ ဢဝ် ယိၵ်ႈၸွၵ်ႈယူႇ–ၼႆ"* ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈဢၶႃ၊ ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၶဝ်ႈၶၼလႅင်ႇၶၢဝ်ႇ။

ၼၢင်းယိင်းဢၶႃ၊ ဝၢၼ်ႈၼႆႉ ၵႂႃႇဢၼ်ၽၵ်းၶီဝ် ႁႂ်ႇၶႃၵၢတ်ႇ၊ ဢၶႃ၊ ၶိမ်းတၢင်းလူင် ဢၼ်ယၢၼ်ၵႆ ဝၢၼ်ႈပၢင်သလီမွၵ်ႈ 1 လၵ်း။ တၢင်းလုၵ်ႉဝၢၼ်ႈ ႁႂ်ႇၵၢတ်ႇ၊ သမ်ႉ လႆႈလိပ်ႈၶိမ်း ၼွၵ်ႈႁူဝ်ႉႁူင်းသဝ်း သိုၵ်း ဢၼ်ယၢၼ် ၵႆဝၢၼ်ႈ 1 လၵ်း။ ၵွၼ်ႇယိင်း (ဢႃးပူး) ၼႆႉ မႆႈလွႆထၢင်ႇ၊ ၵူလ်းၵေႃႉမၼ်း မႃးပွႆႉဝႆႉၶလႈ ၼီႈတ်ႈၵွၵ်ႇ၊ ႁႂ်ႇ၊ ၵေႃႉလဵဝ် လင်ႇလႃး သိုၵ်းမၢၼ်ႈ 2 ၵေႃႉၼၼ်ႉၵၼ်ႉလၼ်။ ႁွပ်ႈၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈၶဝ်မိုတ်ႈၼႄႈတွင်းတႃႇၵႂႃႇႁႃၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တပ်ႉ 331 ၶဝ်ၶဝ်ႈ ၵွၵ်ႇ၊ ၶလႈလင်ႇႁူႉဝႃႈ ပိၼ် သိုၵ်းၼႂ်းတပ်ႉၼၼ်ႉ–ၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ပေႃႈထဝ်ႈလွၼ်ႉမွၼ်း (ၸဝ်ႈသိူဝ်း လွၼ်ႉမွၼ်း)

ၽူႈၼမ်းတပ်ႉႁူမ်ႈ,လူမ်ႈၽေႈလိၼ်ၸဝ်ႈလိူင်ႈ SURA ပၢတ်ႈပိုၼ်ႉၵူႈပွၵ်ႈ

Photo: SHAN

ၸိုဝ်ႈ	ၸၢႆးလွၼ်ႉမွၼ်း
ၸိုဝ်ႈမူဝ်ႈလဵၵ်ႉ	ၸၢႆးလူဝ်,
ၸိုဝ်ႈတၢင်ႇၵၢၼ်	ၸၢႆးၶူဝ်းတႆး၊ သူဝ်ယဵပ်ႇမူင်း
ဝၼ်းလိူၼ်ပီၵိူတ်ႇ	ၵေႃးလႃႇ 1302 ၽီႈ လိူၼ် 4 လွင်ႈ 7 ၶမ်ႈ ဝၼ်းၵၢင်းၵၢၼ်း 18/3/1941 ၵႃႇယူ 65 ပီ
တီႈၵိူတ်ႇ	ဝၢၼ်ႈပႃႇတိုင်း (ၵၢင်ႇတေႃး) ၵိူင်ႇၵၢင်ႇတေႃး မူင်းလွၵ်ႈလွၵ်ႇ,
လၢဝ်းၶူဝ်း	တႆး–ထႆး
သႃသၼႃ	ပုတ်ႉထ
ၸိုဝ်ႈပေႃႈ	လုင်းၵွင်ႇ,
ၸိုဝ်ႈမႄႈ	ပႃႈပဵင်း
ၽေႈၶိူၼ်း	1. ၼၢင်းႁူမ် (ႁူၼ်းသၢၼ်ႇၸၼ်း) ၸတႃႇမူဝ်ႈ 1965 မီးလုၵ်ႈယိင်း 1 ၵေႃႉ (ၼၢင်းၶမ်းၵိင်ႇ) လူမူဝ်ႈ လုၵ်ႈလႆႈ 2 ပီ 2. ပႃႈၼူၼ်း (ၼွင်ႉယိင်းပႃႈၶိုၼ် မေႃးၼၢင်းလဝ်ႈၼွႆႉ မင်းႁွၼ်း ၽူႈၵေႃႉတင်ႈၼုမ်ႇသိုၵ်းၵၢၼ်) ႁူပ်ႉႁူႈၵၼ် မူဝ်ႈ 1969
ပီႈၼွင်ႉသူမ်ႈတွင်ႉ	ၸၢႆး 2 ယိင်း 3 ပဵၼ်ၵေႃႉယႂ်ႇသုတ်း
လုၵ်ႈလၢင်း	1. ၼၢင်းၶမ်းၵိင်ႇ (လုၵ်ႈၼၢင်းႁူမ်) 2. ၸၢႆးတွၼ်ႈ (လုၵ်ႈၽႂ်ႇပႃႈၼူၼ်း လႆႈၵိုၵ်း လဝ်ႈၶေႃႈမူင်းၵွၼ်ႈ) 3. ၸၢႆးၵႆႇ 4. ၸၢႆးၼူ 5. ၸၢႆးၽွၼ်းၵၢၼ်

တီႈယူႇ	ဝၢၼ်ႈပဵင်းလူင်၊ ၵိူင်ႇပဵင်းလူင်၊ ၸေႊဝဵင်းဝဵင်းၼွင် ၸေႊတွၼ်ႈၵိင်းမႂ်ႇ
ဝၼ်းသဵင်ႈမုၼ်	12/9/2005 ယၢမ်း 15:40 မူင်း
ၼမ့်ၵတ်ႉ/လၼ်ႉလိၵ်ႈ	လၼ်ႉ 5 ႁူင်းၵၢၼ်းမၢၼ်ႈ (မေႃႁၢမ်း–လိၵ်ႈမၢၼ်ႈ/ တႆး/ထၼူ/ထႆး လီငၢမ်း)

ၶၢဝ်းတၢင်းၵၢၼ်လူဝ်ႇလၢတ်ႈ

1960 လႆႈလေႃးလုၵ်ႈၸၢႆးပီႈၵၢႆႇၸၼ်ႈတွင်ႉ ၸၢႆးမေႇထႃႇ (လဝ်ႈတႃႇ ထုၼ်း) ၵၢၼ်တိုၵ်ႉလႆႈ 3 လိူၼ်သေ ၶဝ်ႈသိုၵ်းတီႈလဝ်ႈပူဝ်ႇဝႃႉ ၼုမ်ႇသိုၵ်းၵၢၼ် ၼွင်ႇၵိူင်ႇၵိင်းၶမ်း ၸေႊဝဵင်းလွၵ်ႈလွၵ်ႇ (5/1/1960) လူဝ်ႇတူင်ႇၽိူင်ပွတ်းပႃႇလမ်၊ ပႃႇယွင်း၊ ပၢင်သၵ်း၊ ၽေႈၶိူ။ [ပၢၼ်ႁူၼ်းပႆႇႁူႉၵၢၼ်မူင်းသင်၊ ၵႆႉၵၢၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈပေႃႉၵိၼ်ႁူၼ်း မူင်း၊ ယၢမ်ႈၽိတ်းပေႃႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈသေ ၵၢမ်ႇယူႇလႆႈ လင်ႇၵွၵ်ႇ မႃး။]

1961 လႆႈၶိုၼ်ႈပဵၼ်ၸုၼ်ၵၢၼ် ယိပ်းတပ်ႉမုၵ်ႉ (ၶ) မူဝ်ႈၶွတ်ႇၽွတ်ႈ SNUF တီႈႁူင်းထီးႁွၵ်ႉ (လဝ်ႈၽႃႉလီမ်း ယိပ်းတပ်ႉမုၵ်ႉ–ၵ လဝ်ႈၵၼ်းလိတ်း ပဵၼ်ၽူႈလတ်းၵၢၼ်)

1964 ၶဝ်ႈမူင်းထႆးလွမ်း လဝ်ႈၵၼ်းလိတ်း မူဝ်ႈပူၵ်းတင်ႈ SSA (24.4.1964) ယူႇတီႈတႃႈတွၼ်း 8 လိူၼ် ၶိုၼ်းၵွၵ်ႇမူဝ်ႈပွတ်း ၼမ့်သၢၵ်ႇႁူဝ်သဵင် ပွတ်းၼမ့်ငႃႉၼမ့်တွင် (မူင်းသူႈ) ၶိုၼ်းၶၢမ်ႈ ႁူႇၽႂ်ႇၵွၵ်ႇၶူင်း ပွတ်းပိတ်ႇၵင်ႉ ပႃးလဝ်ႈပိုၼ်းတႆး (ၸၢႆးပၼ် ၵၢတ်ႇတဝ်ႇ ၵိင်းတုင်)

1968 ၵၢပ်ႇၵၢၼ်ပႃႈတႂ်ႈ လဝ်ႈၵၼ်းလိတ်း ၵွၼ်ႁူဝ် တူင်ႇၽိူင်ပွတ်း သၢၼ်ႇၸၼ်း၊ ဝၢၼ်ႈလိင်း၊ ဝၢၼ်ႈၵၢင်ၵိင်းလူမ်းၵမ်ႈၼမ်

1969 ဝႆႉသေၵေႃႉတင်ႈ SURA (25.01.1969) ယဝ့် ၶိုၼ်ႈပဵၼ် လၼ်ႉၸုၼ်သိုၵ်းသေ ၵိတ်းၽူႈလတ်းၵၢၼ်ႁူမ်ႉ,လူမ်ႈငဝ်ႈလိူင်ႈ ပဵင်းလူင်၊ ႁွပ်ႈလဝ်ႈၵၼ်းလိတ်း ၵႆႉႁူႇမီးထမ်ႈဝူဝ်းၵမ်ႈၼမ်

1971 ႁွပ်ႈၵမ်ႇယုမ်ႇလုမ်းၸၶႇၽိူၵ်ႇ KMT ၸလႈ မူဝ်ႈလဝ်ႈသဵင်သိုၵ်း၊ လဝ်ႈပၢၼ်းၵွင်ႇ၊ လဝ်ႈသၢင်ႇၶမ်းၶဝ် ၵွၼ်သိုၵ်း SSA မွၵ်ႈ 300–400 မႃးၸဵတ်ႉလွမ့်တပ်ႉပဵင်းလူင်ၼၼ်ႉ ၵိင်ၼိူဝ်ၶေႃႈသင်ႇ လဝ်ႈႁွၼ်းလိူင်းသေ လႆႈၼမ်းသိုၵ်း 80 ပႆ ထွၼ်ႁူႇတၢင်း ပုၵ်းၵလႃး လွႆႈလမ်။ (ဝႆႉၼၼ်ႉမူဝ်ႈ SSA တင်း SURA တိုၵ်း ၵၼ် ပွတ်းၽေႈႁွၼ် ႁူလ်ႈလွႆး/မူင်းပၼ်ႇၵေႃႈ လႆႈၶိုၼ်ႈပဵၼ်ၸုၼ် သိုၵ်းလူင်သေ ၵုမ်းယိပ်းလတ်းၵၢၼ်)

1972–82 ပဵၼ်ၽူႈလတ်းၵၢၼ်ငဝ်ႈလိူင်ႈ SURA

1983 ၶိုၼ်ႈပဵၼ်လၼ်ႉလဝ်ႈသိုၵ်း

1984 ပေႃး SSA ပွတ်းလၢၼ်းတင်း SURA ႁူမ်ႈၵၼ်တင်ႈ TRC/TRA သေ ၸွတ်ႇၽွတ်ႈ 4 တပ်ႉလုမ်းၵေႃႈ လႆႈၶပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်း ပီၼ်ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉလုမ်း **271** (တၢင်းဢွၵ်ႇၸူင်း)။ (**272** ပီၼ် လဝ်ႈသိုၵ်းသိူဝ်ယိၼ်း၊ **273** လဝ်ႈသိုၵ်းၵမ်ႉၼိုဝ်း ၸလႈ **275** လဝ်ႈသိုၵ်းသၢင်ႇမူၼ်း)

1985 ပႃးၼႆႉလုမ်းတၢင်တူဝ် TRC (လဝ်ႈလၢမ်မွႆႇ၊ လဝ်ႈၼွၢၼ်မိူင်း၊ လဝ်ႈလေႃးလူၼ်ႉ) ႁူႇႁူပ်ႉၸုၼ်သႃႇ/ၸုၼ်သိူင်ၸဝ် တီႈၸမ်ႉၵတ်း (တေႃႇၸႄႈဢူင်ႇၶမႈလၸႄး၊ ပၢင်မၢၵ်ႇၽႄႈ၊ ၶမႈႁွင်ႈသွၼ်) ၼႆႉ လိူၼ်မၢတ်ႉၼ်ျ

1986 ပေႃး SUA လုမ်းလဝ်ႈၸုၼ်သႃႇႁူမ်ႈ TRC/TRA သေ ပိၼ်ႇလႆႈ လိုဝ်ႈပီၼ် SSRC/MTA ယဝ့်ၵေႃႈ တိူင်ႇတင်ႈ လဝ်ႈသိုၵ်း လိူင်းလိုၼ်ႈ (လျိူင်လူင်းယိၼ်ႉ) မႃးၶိူတ်းၽူႈႁွၼ်းၸႄႈလိၼ် (မွႆႇသုင်–မိူင်းတေႃႉ) ၵေႃႈ လႆႈၶိူတ်းၵိမ်လိူင်းလိုၼ်ႈ။ လွၵ်းတွၼ်ႈ တပ်ႉလုမ်း **271** ၵေႃႈ ဝွတ်ႈၶႃႇႁူႇလွႆးလွႆး

1992 ၸုၼ်သႃႇႁွႆႈႁူႇယူႇႁူဝ်မိူင်း လွမ်းလဝ်ႈၵၼ်းလိူတ်း တႃႇလွႆႈၵၢၼ် ၵပ်းသိုပ်ႇလဝ်ႈၸႄႈတီႈထႆး (ႁွင့်ဢဝ်ၼီပ်းလွၵ်ႉယၢင်ႈၼႃႇ–ၶၢမ်း ဢႃႇၸႄႇ) ၸုၼ်သႃႇႁွင့်ဢဝ် လဝ်ႈသိုၵ်းသၢင်ႇမူၼ်း မႃးပုတ်ႈ။ သမ့်ဢဝ်လဝ်ႈသိုၵ်းယိပ်ႇမိူင်း (ယၢင်လိူင်းၶေႃႇ) ပီၼ်ၽူႈႁွၼ်း တပ်ႉလုမ်း **275** ပွတ်းၵၢင် (ထိုင်တီႈလဝ်ႈၵၢၼ်းယွတ်ႈၽိုၼ်ႉဝႆႇ ၽေႃတ်ႇဢွၵ်ႇမိူဝ်ႈ **1995**)

1996 ၽူႈၸမ်းၵဝ်ႇ SURA လိူဝ်းၵိုတ်းပိူင်းလူင် ဢမ်ႇပႃးလွမ်းလဝ်ႈ ၸုၼ်သႃႇ ဢွၼ်ဝၢင်းၼိူင်ႈတီႈႁူဝ်မိူင်း။ ႁွင်ႈၵၢင်ႇမၢၵ်ႇယၢမ်းဢၼ် ၵုမ်းယိပ်းမူၵ်းသိူင်ႇဝႆႉၵေႃႈ ဢဝ်ဢၢပ်ႈပၼ်တီႈလဝ်ႈယွတ်ႈၽႃႉ ႁူႇပၼ်လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း

1997 မိူဝ်ႈလွမ်ၶၢၼ် (ပူဝ်ႇၼျုၵ်ႈ) သိတ်ႉမွင်ႇ မႃးပၵ်းယူႇမွႆႇသုင်ၸၼ်ႉ မွၵ်ႇထိုင်ႁွႆႈႁူႇထူပ်းၵေႃႈဢမ်ႇႁူႇ

1999 လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်းမႃးၽိတ်ႈမွၵ်ႇၸပ်ႉယမ်လမ်ႁူဝ် (ၵၼ်ႇတေႃး) တုၵ်းယွၼ်းႁွႆႈပီၼ်တီႈၵိူဝ်းၵုမ်ၽိုၵ်းသႃႇ

ပႆးၶၼ်ၸိူဝ်ၵၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ

ၸလႈ

လွင်ႈၽွမ့်ႁူမ်ႈငဝ်းလႆးယၢမ်းလိူဝ်

- ပႆႇလူင့်လိူင်းသၢၼ်မိူဝ်းၵၼ် လႆႈလီၸၼ့် ၵႄႈၼႂ်ႈၶိူတ်း ပႆႇပႃးၼိုဝ်းယမ်သင်။ ႁူႇၽူႇလၢတ်ႈ ၸွၵ်ႈမိူင်းၵေႃႈ ပႆႇမီးၸမ့်ၸၵ်း၊ ၽႂ်ပႆႇယုမ်ႇ
- မိူဝ်ႈလႂ်ၸလႈယွၼ်ႇယၢၼ်းၸဝ်ႈၶျၵၼ် ၸတ်းလႂ်ပိၼ်ႇပႆႇၵမ့်ယၼ် ႁွမ်းမိူဝ်းၵၼ်လႆႈ ၵၢၼ်ငၢၼ်းၶဝ်းလင်ႇၼိုပ်ႈၸႄႈ
- လိူဝ်းၶဝ်းသူ ဢမ်ႇထုၵ်ႇလီလပ်းၽၢၵ်ႇလွမ်း ဢဝ်ၼၢပ်ႈလုမ်းလႂ် ၽႆႇလႂ်၊ ထုၵ်ႇလႆႈတိုၵ်းသူၼ်းႁွႆႈႁူႈၽႆႇၸဝ်ႈၶျၵၼ် လိူဝ့်ၸင်ႇသင်ၸ ႁူၼ်းမိူင်း *(ဢမ်ႇလွႆႈတႃႇတင်ႈလုမ်းမွႆႇထိူင်ႈသေၶိူတ်း)*
- ၶဝ်းႁူၼ်းၵဝ်ႇႁူၼ်းထဝ်ႈၸတႃႉ ၼွႆႈတိုၵ်းသူၼ်းၽူႈၸမ်းႁူၼ်ႈမွႆႇ ႁူၼ်းၸမ်ႇၸဝ် ၸဝ်ႈတိၼ်ၸဝ်ႈမိူဝ်းၵၼ် *(ယႃႇယိူင်ႈလႆးၶဝ်းယၢမ်ႈၽိတ်းပိူင်ႈမႃး)*

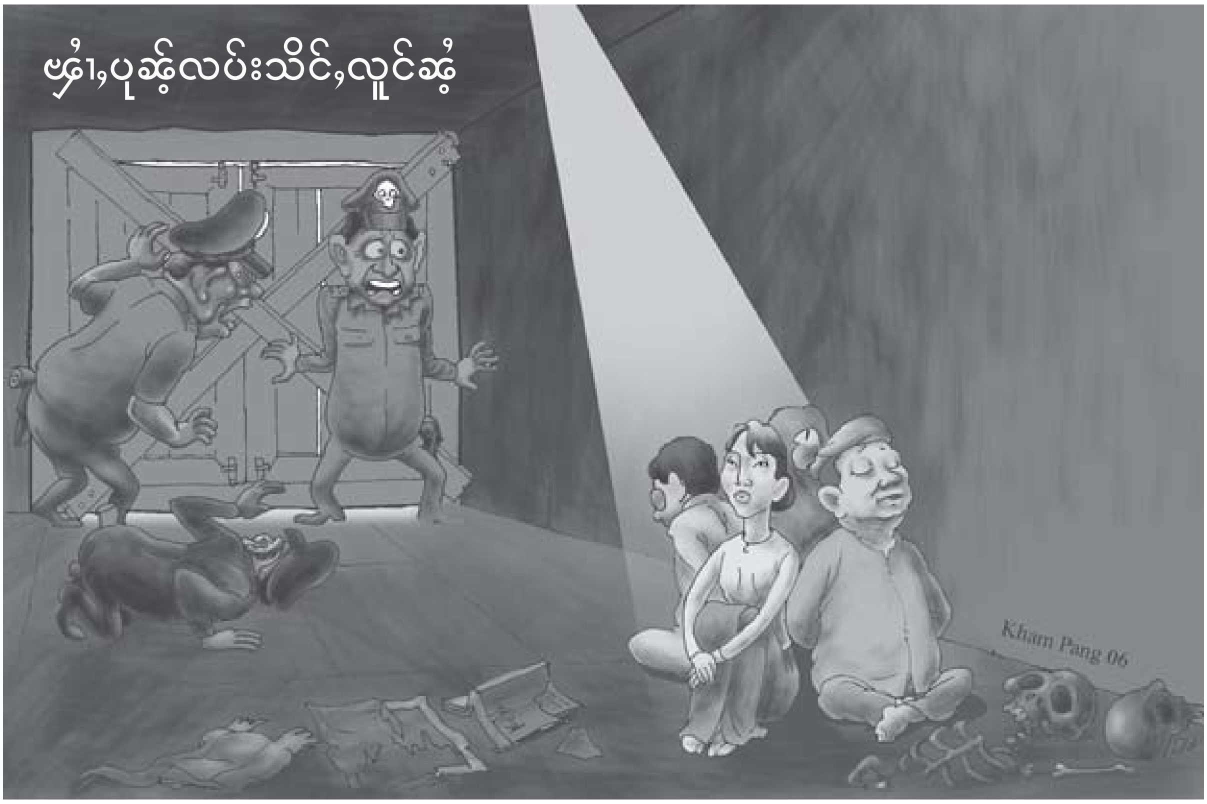

ၵူပ်ႈၶၢဝ်ႇလုမ်ႈၾႃႉ

သိပ်ႇထိမ်ႇပိူဝ်ႇ–ဢွၵ်ႇထူဝ်ႇပိူဝ်ႇ 2006

18/9/06

ၼၢင်းဢၼူႇသေႇ ဢၼ်ႇသႃႇရီႇ (Anousheh Ansari) ဢႃႇယု 40 လၢဝ်းၽိူဝ်းဢီႇရၼ်ႇ ၽူႈမႃးမီး လၢဝ်းမိူင်းဢမေႇရိၵၢၼ်ႇ ပဵၼ်ၼၢင်းယိင်း ၽူႈတွင်ႈတီႈ ဢၢင်ႇၶၢဝ်ႇ (space tourist) ၶေႃႈႁၵ်ႉသုတ်း လႂ်ႈၶီႇၶိူင်ႈၽူင်းလူင် (rocket) သူဝ်ႇယုတ်ႇသ် ၶွင်မိူင်းရတ်ႇသျႃႇ ဢၼ်ပွႆႇပိုၼ်ႈၸိုၼ်ႈဢၢင်ႇၶၢဝ် ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ။ *(Reuters)*

20/9/2006

လႄႇသိုဝ်ႇၵူဝ်ႇဢႃႇပေႇ လႂ်ႈ ထုၵ်ႇလိူၵ်ႈတင်ႈပဵၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႈၽူႈၼမ်း ပႃႇတီႇ တီႇမွၵ်ႇၶရေႇသီႇ လွတ်ႈလီဝ်း (LDP) ပုတ်ႈတၢၼ်း ၵျုၼ်ႇၶျိူဝ်ႇၵူဝ်ႇၶူဝ်ႇ ဢီၵူႇမိ တွၼ်ႈတႃႇ ၼင်ႈတၢၼ်ႇၶိူင်း ပဵၼ်ၸွမ်ၽွင်းလူင် မိူင်းၵျပၼ်ႇ။ (မၼ်းလဝ်ႈလႂ်ႈၶိုၼ်ႈ ၶၢပ်ႇၵိုတ်ႇၼေႃႈဢၢၼ်ႇ ၸွမ်ၽွင်းလူင် ၵျပၼ်ႇ ပၼ်တၢင်းဢၢၼ်ႇ မိူဝ်ႈ 26/9/2006)။

23/9/2006

ၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇၽရင်ႇသဵတ်ႈ ၽိုၼ်ၼိူင်ႈ ဢွၵ်ႇၶၢဝ်ႇဝႃႈ– ႁူဝ်ၼေႃႈလူင် ၵုမ်း ၶေႃႈဢၢၼ်ႇၶႃႉ ဢႃႇလ်ၵေႇတႃႇ ဢူဝ်ႇသမႃႇပိၼ်ႇလႃႇတိၼ်ႇ လပ်းတၢင်းပၼ် ၼၢဝ်သႂ်ႈၵႂႃႇသေ တၢႆၵႂႃႇယွၼ်းလၢၼ်လိၼ် ၼႂ်းမိူင်း ဢပ်ႇၽၢၵ်ႇၼိတ်ႇသ်တၢၼ်ႇ မိူဝ်ႈ 23/8/06 ဝႃႈၼႆႉ။ လဝ်ႈၼေႃႈတီႈ လူင်ပွင်ၵိုင်ႈ USA ဝိင်းဝေႃး သျိင်ႇတၼ်ႇ တင်းဝီင်းၸၽေႇရိတ်ႇသ် (ၽရင်ႇသဵတ်ႈ) ၶဝ် လိလမ်ႈဝႃႈ လွင်ႈၼႆႉ ယင်းပႆႇယိုၼ်ယၼ် (ဢတီႇပိတ်ႇ) လႂ်ႈ–ဝႃႈၼႆႉ။

25,28/9/2006

ဢိင်ၼိူဝ်ၵုမ်းၶၢဝ်ႇၽူႈတွႆႇၸွၵ်ႈ လႂ်ႈပိုၼ်ဢွၵ်ႇၽိုၼ်လႄႇငၢၼ်း လွင်ႈသိုၵ်း မၢၼ်ႈ ၵိဝ်ႇၶွင်ႈယႃႈမဝ်းဢမ်ၼႂ်းမိူင်းတႆး မိူဝ်ႈႁူဝ်လိုၼ်ၶေႃႈဢၢၼ်ႇသ်ၼၼ်ႉ ၵိမ်ၽူႈပွင်ဢၢၼ်ၵုမ်းတွႆႇၸွၵ်ႈ ပႃးတင်းၶၢင်ႈထႂ်ႇလၵ်းထၢၼ်သေ ၵိုၵ်းႁူမ်ႈ လွမ်း ၽူႈၼမ်းၼႂ်းၵုမ်းၼၢင်းယိင်းပလွင်ႈ PWO (ဢၼ်ဢိတ်ႇပိုၼ်ၽိုၼ်လႄႇငၢၼ်း လွင်ႈပၼ်ၶၢဝ်ႇယႃႈမဝ်းဢမ် ၼႂ်းၼေႃႈလိၼ်ပလွင်ႈ) လႂ်ႈၵႂႃႇႁူပ်ႉထူပ်း လဝ်ႈၼေႃႈတီႈ–ၽူႈၼမ်း EU/EC/US ၶဝ်ဢမ်ႈၽွင်ႈ၊ သမ်ႉတင်းသပ်းလီင်း တေႃႇတႅတ်ႈလူလွၼ်ႈၶေႃႈတၢင်ႇၸၼ *"လမ်ၼမ့်ယၵ်းမိုဝ်းဢၼ်– ၵုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸလႂ်ႈ ဢၢၼ်ၵႄႈယႃႈမဝ်းဢမ် ၼႂ်းမိူင်းတႆး"* Hand in Glove: The Burma Army and the Drug Trade in Shan State တီႈဝဵင်း*ဝီႇယၼ်ႇၼႃႇ* (Vienna, Austria) ၸလႂ်ႈ တီႈလုမ်းမႂ်ႇ, NED ဝဵင်း*ဝေႃးသျိင်ႇတၼ်ႇ* (USA) ။

30/9/2006

ၼၢင်းသၢဝ်*ထႃႇထႃႇၼႃႇ ၶုၶျႃႇၵူဝ်ႇဝႃႇ* လၢဝ်းၽိူဝ်းၶျႅၵ်ႉ (Czech) ဢႃႇယု 18 ပီ လုၵ်ႈၶိုၼ်ႈလၼ်ႈၸွမ် လႂ်ႈႁပ်ႉလိူၵ်ႈပၼ်ၼၢင်းငၢမ်းလုမ်ႈၾႃႉ ပီ 2006 ပၢင်ၸၼႉၸိူင်ႉၼၢင်းငၢမ်း ဢမ်းၼႂ်ႈ ပၼ်ပွၵ်ႈထိ 56 ၶိုတ်းတီႈ ဝဵင်း*ဝေႃးသေႃး* မိူင်းၽူဝ်ႇလႅၼ်ႇ (Warsaw, Poland) မီးၼၢင်းငၢမ်း လႄႇလႄႇမိူင်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၸၼႉၸိူင်ႉ တင်းသဵင်ႈ 103 ၶေႃႉ။ *(Reuters)*

2/10/2006

လူမ်းလီင်ႇလၢင်း သိူင်ႈၶိုင်းယွႆႉပၢင်ႉ လႂ်ႈ "လၢင်ႇသၢၼ်" လေႃႉၽတ်ႇပတ်ႇ ထူဝ်းပိုၼ်ႉတီႈပွတ်း ဢၢင်မိူင်းဝဵတ်ႇၼမ်း၊ ၶိုတ်းၶွႆႈသူၼ်/ၶႂ်ႈ/ ၼေႃႈ/ႁိူၼ်းယေးလုပၢင်းၼမ်၊ ႁူၼ်းတၢႆၶၢႆလမ်ပၢၵ်ႉ၊ မၢတ်ႉလိပ်းၶိမ်း 300၊ ၶၢမ်းတီႈယူႉတီႈဢိၼ်တင်းၼမ်၊ လိုဝ်ၼၼ်ႉမိူင်းၶိမ်းႁွမ်းမိုၼ်ၼင်ႉဢမ်းၽူႈ ၶျႃး၊ လၢဝ်း၊ ၽီလိပ်ႇပိၼ်းဢမ်ႈၽွင်ႈၶေႃႈ တုမ်ႇယွၼ်ႈလွမ်းၼင်ႉဢဝ်ႉ။ *(Manager)*

3/10/2006

လူင်ပွင်ၵိုင်ႈၵုမ်းသိုၵ်း ၶူဝ်းရီႇယိူဝ်းႁွင်ႉ (ဢဝ်းလီၶိူဝ်) ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃႈ တေလၢမ်းမၢၵ်ႉၼိဝ်းၶလီးယိူဝ်း တွၼ်ႈတႃႇတုမ့်တွပ်ႇပၢင်သိုၵ်းၼိဝ်းၶလီး ယိူဝ်း ၶွင်ဢမေႇရိၵၢၼ် ဢၼ်လွၵ်ႇငိုတ်ႈ (ၶုၵ်ႉၶၢမ်း) ယူႇ။ ၶိုတ်းၶွႆႈၽတ်ႇ ယွၼ်ႈလႄႇလႄႇမိူင်းယုပ်းၽၢၼ်ႈၸွမ်း။ ဢဝ်းလီၶိူဝ် ပႄႇလၢတ်ႈဝႃႈ ၶိုၼ်းၼိုင် ဝႆႉတွၼ်ႈတႃႇလၢမ်း မၢၵ်ႉၼိဝ်းၶလီးယိူဝ်းတႂ်ႈလိၼ်ဝႆႉလီငၢမ်း–ၼႆၸလႂ်ႈ တင်းလုမ်ႈၽႃႉဢွၼ်ဢၼ်တူၵ်းၸႂ်။ *(AFP) (Reuters 9/10/2006)*

7/10/2006

ၼၵ်ႉၶၢဝ်ႇ/ၽူႈထတ်းသၢင် ၼၢင်းဢၼ်ၼႃ ၼႄႉ ပေႃးလိတ်ႉၵွပ်ႇ သၶႃႉယႃႉ ဢၼ်ယၢမ်ႈထတ်းသၢင်လွၼ်ႉလိူင်ႈ ဝလႃႉ တီႈမိူဝ်းပူႇတိၼ်ႉ မိူင်းရတ်ႈသျိူဝ်ႉ လႆႈထုၵ်ႇယိုဝ်းတၢႆ။ ႁွပ်ႈမၼ်းၼၢင်း ယၢမ်ႈထတ်းသၢင်လွင်ႈသိုၵ်းရတ်ႈသျိူဝ်ႉ ပူၼ်ႉပီၼ်သုၼ်ႇလႆႈႁူၼ်းၼွင်းၼေႈ လိၼ် ၸဵဝ်ႉၶျိၼ်ႉ ဢိၵ်ႇတင်း ၶတ်းၵႂႃႇတေႃႇသူႈ တႃႇၵၢၼ်သိုဝ်ႇလွတ်ႈလီဝ်း ၶလႈ လႆႈထုၵ်ႇၶႃႈၸွမ်ၵိုတ်းသူပ်း– ဝႃႈၼႆ။ *(Reuters)*

8/10/2006

ၸဝ်ႈၸၢႆးႁႅၼ်ႇရီႇ လုၵ်ႈၸၢႆးထိ 3 ၼၢင်းႁေ ၶမ်းမိူင်းဢင်းၵိတ်ႈ ၽူႈသူင်ၽွၼ်ႇ၊ၵၢၼ်သိုၵ်း သေ ၶဝ်ႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်သိုၵ်း ႁူင်းၽိုၵ်းသွၼ် ၸၼ်ႉသုင်မႃး ၶၢဝ်းတၢင်းၸမ် 10 လိူၼ် လၢတ်ႈဝႃႈ–ပေႃးမၼ်းၸဝ်ႈဢမ်ႇလႆႈႁပ်ႇဢၼ် ယၢတ်ႈ ႁႂ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်တိုၵ်းလွမ်း သိုၵ်း ဢင်းၵိတ်ႈ မိူင်းဢပ်ႇၽၵၢၼ်ႉၼတ်ႉထၢၼ်ႉ လိုင် တေယွၼ်းလိုဝ်ႈပေႃးသိုၵ်းၵမ်းလီဝ် ဝႃႈၼႆ။ မိူဝ်ႈၼေႈၼၼ်ႉ ၽူႈႁွၼ်း သိုၵ်းၸၼ်ႉသုင်ဢင်းၵိတ်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– ၸဝ်ႈၸၢႆးၼႆႉ သင်ဝႃႈလႆႈႁႂ်ႈယူႇ ၼႄႈသိုၵ်းလိုင် တေပီၼ်ၼိူင်းၵႂႃႇတႃႇသိုၵ်းႁၢၼ်ၶဝ်ႈၶတေႃႉၶတေႃႉ၊ ႁူလ်းၵႃႈမႆႈၵႂႃႇ လွမ်း လွင်ႈႁူမ်ႈလူမ်ႈမၼ်းၸဝ်ႈ ၼႆယဝ်ႉ။ *(AFP)*

9/10/2006

တပ်ႉၵၢင်ႁၢဝ် ဢိၼ်ႇတီးယိူဝ်း ၵႂႃႇတိုဝ်းႁိူဝ်းမိၼ်ၽိုၵ်းပၢႆးတိုၵ်း သိၼ်း Suryakiran Jet လႆၢလႆၢၽူင်မိၼ်ၶၼၽွၢင်ႁၢင်ႈလွင်ႈၼိုၵ်ႉတွၼ်းတပ်ႉၵၢင်ႁၢဝ် ၼွင်းဝၼ်းၶွပ်ႈၶူပ်ႇတပ်ႉၵၢင်ႁၢဝ် ဢိၼ်ႇတီးယိူဝ်း ၵေႃႇတင်ႈလႆႈ 74 ပီ ႁိမ်းၶွပ်ႇဝီင်းလူင်ၼီဝ်ႇၶတႃႇလီႈ၊ ႁူၼ်းမိူင်းႁူမ်လူမ်းပၼ်ႁႅင်းၼမ်ၶတေႃႉ ၶတေႃႉ။ *(Reuters)*

15/10/2006

ပၢင်ၵုမ်ၶွင်ႇသီႇႁူမ်ႇလူမ်ႈလုမ်းလုမ်ႈၽႃႉ UNSC တိုပ်းတတ်းတႃႇၵမ်ၵိၼ်း ႁိတ်ႈႁၢမ်ႈၵၢၼ်ၵႄႉတေႃႇၵဝ်းလီဢိူဝ် ။ *(AFP)*

မိူင်းထႆးၵေႃႈ ပၼ်သိူင်ၵၢင်ၵႂႃႇၵမ်ႉထိမ်လွမ်း။ မိူင်းမၢၼ်ႈၵေႃႈလၢင်ႈတိူဝ်ႇ ယွၼ်ႈပႃး–ႁွပ်ႈဝႃႈမၢၼ်ႈၵေႃႈ ပီၼ်လုၵ်ႈၵႄႉၶိူင်ႈမၢၵ်ႇၼိဝ်းၶလီႈယိူဝ်း ၵဝ်းလီဢိူဝ်။ *(Bangkok Post)*

16/10/2006

ၽွၼ်ႇလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ မိူင်းသီလင်းၵႃ – လုမ်းသိုၵ်းထမီးလ် ၶႃႈတူဝ်တၢႆပွႆႇမၢၵ်ႇ (suicide bomb) ၶလႈ ၽွၼ်ႇလူင်ပွင်လိုင်ႈဢိၵ်ႇႁူၼ်းမိူင်း သီလင်းၵႃ တၢႆတီႈၵေႃႇသုတ်း 102 ၵေႃႉ မၢတ်ႇလီပ်း 150 ပႆ။

17/10/2006

မိူင်းၵျိူဝ်ႉမၼီး ႁိတ်းပွႆး တႆႈၽွႆးၽႃႉ "Festival of Lights" တီႈဝီင်းလူင် ပိူဝ်ႉလိၼ်ႉ၊ ပွႆးတႆႈၽွႆးၽႃႉၼႆႉ ႁိတ်း 7 ဝၼ်း 7 ၶိုၼ်း၊ လွမ်းသိၼ်ႈတႃႈ သႆၢတၢင်း၊ ႁိူၼ်းတိုၵ်ႈလင်ယွႆႇ ႁွင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈ ဢိၵ်ႇဢွင်ႈဢိူဝ်ႇလၢဝ်း ႁူႈတီႈ မီးလွတ်ႇၽွႆးႁၢင်ႈလီႁိတ်းႁၢင်ႈမွၵ်ႇမၢၵ်ႇ တႆႈႁိူဝ်ႈပိူင်းလွတ်ႇႁႂ်ႈ ႁူႈတီႈ။ *(Reuters)*

18/10/2006

ၼၢင်းၶွၼ်ႉတိူဝ်ႉရိသ်သိူဝ်ႉ ရႆႉသ် ၽွင်းလူင်ၽွၼ်ႇ၊ၼွၵ်ႈ မိူင်း USA ဢိဝ်ယိမ်ႈသူႇ ၵႂႃး လိုင်ႈမိူင်းၼွင်းဢႃႉသီး ယၼ်ႉ (ASIAN) ပိူဝ်ႈတႃႇ ႁူပ်ႉထူပ်းဢူပ်ႇဢူဝ်း ႁႂ် တၢင်းၶၵႈလိတ်ႈ ပၼ်ႁႂ် ၵဝ်းလီဢိူဝ်ဢၼ်ၶိင်ႈၶိင် ယူႇယၢမ်းလီဝ်၊ မၼ်းၼၢင်း လၢတ်ႈတီႈၽူႈၼမ်း ၵဝ်းလီတွၵ်ႈ ဝႃႈ– သင်ဝႃႈၵဝ်းလီဢိူဝ် ပိုတ်ႇၼေႈသိုၵ်း တေႃႇ ၵဝ်းလီတွၵ်ႈ ဢမ်ႇၼၼ် ၵျပၼ်ႉ လိုင် ဢမေႊရီၵိူဝ်ႉ တေလွႆးၵိတ်ႇၶၶ ႁူႈလွၵ်းလၢႆးတိမ်ထူၼ်ႈ။ *(AFP)*

ၶၢဝ်ႇငၢဝ်း

ပၢင်ဢုပ်ႇဢူဝ်းၽြိင်ႈၼငႈတႆး–ထႆး ဝဵင်းၵဵင်းႁုင်ႈ 2006

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **05–07/09/2006** ၼၼ်ႉ မီးပၢင်ဢုပ်ႇဢူဝ်း လွင်ႈၽြိင်ႈၼငႈ တႆး–ထႆး တီႈဝဵင်းၵဵင်းႁုင်ႈ ဢၼ်ပဵၼ်ဝဵင်း ၸေႊမိူင်း ၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်, တႆးသိပ်းသွင်ပၼ်းၼႃး ၸေႊတွၼ်ႈယုၼ်ၼၢၼ် မိူင်းၶၢ,ၶလႈ မီးၵူၼ်း လၢဝ်းၶိုဝ်းတႆးၼႂ်းမိူင်းတႆး/ထႆး/လၢဝ်း ၸေႊမိူင်း ၶၢ, ႁူမ်ႈတင်း ၼၵ်ႉဝိၸႂ်ႇလႃးၵၢၼ်လၼ်ႉလွမ် ၶလႈတႆးၵူင်းသီး၊ ထႆးမီးဢႃးလၢၼ် ပၺႃႉၸွင်း ၼိမ်ႉမၸေမိၼ်း လၼ်ႉလွမ်လူႉလႃႉ (မိူင်းႁွၵ်ႈ) ၶလႈႁုပ်ပဝ်ႈလုမ်းတႆးလိုဝ်ႉမိူင်းထႆး ၼၢင်းလတႃႇ ဝၼ်း ဝူင်းသီဝူင်း ၽူႈပဵၼ်ဢမၢတ်ႈၽွင်းတၢၼ်း ၵဝ်, ပႃႇတီႇထႆးၶၵ်ႉထႆး (ၸေႊတွၼ်ႈၽယဝ်ႉ)။ ၼၢင်းပတုမ်းမႃႉ (တဝ်းလိၼ်ယိင်း) ပဵၼ်ၵေႃႉ မႃးပိုတ်ႇပၢင်။ပွတ်းဝၼ်း **14:30–16:30** မူင်း မိင်,ပဵၼ်သီ,လုမ်းသေ လိၵ်ႈပဵၼ်,တၢင်းႁၼ်ထိုင် ၵၼ်။ တၢင်,ၶၼတီႈပၢင်ၵုမ်လူင်ယဝ့် ပဵၼ်ဢၼ် ယဝ့်တူဝ်ႈ။ ဝၼ်းထိ **07/10/06** လဝ်ႈပွႆး ၽူႈ ၶပ်းၶိုင်ဢွၼ်ၵေႃဝ်,တူလုံးၽြိင်ႈထုင်းဢွၵ်,ဝႃႉသႃ မိူင်း **12** ပၼ်းၼႃးၶလႈ လႆႈႁၼ် ၽြိင်ႈထုင်း ဢွၵ်,ဝႃႉမိူၼ်ၵၼ်တင်းမိူင်းၵိင်းတူင်လီလီ။

ၽူႈတွႆႇ,ႁွၵ်ႈသူင်,ၶၢဝ်,/ ဝဵင်းၵဵင်းႁုင်ႈ
08/10/2006

Photo: SHAN

ပၢင်ဢုပ်ႇ,ဢူဝ်းလွင်ႈၽြိင်ႈၼငႈတႆး–ထႆး တီႈဝဵင်းၵဵင်းႁုင်ႈ

Photo: SHAN

ၼၢင်းလတႃႇဝၼ်း ဝူင်းသီဝူင်း

ဝဵင်းၼွင်ၶသ(ၶုၼ်းမိင်) ဢိၵ်ႇ,တင်းလုၵ်ႈႁဵၼ်း လၼ်ႉလွမ်ဝဵင်းၼွင်ၶသ လိူဝ်းတိုၵ်ႉလိပ်ႈႁဵၼ်း ၶုၼ်ႉၶူႉ ၵီဝ်,လူလိုႈလွင်ႈ ပိုၼ်းတႆး ၵူၼ်းတႆး ၽြိင်ႈတႆး လိၵ်ႈလၢႆးတႆး လိူဝ်းၼႆႉ မႃးၶိုၼ်ႈႁွတ်ႈ တင်းမူတ်း တေမီး **150** ၵေႃႉ၊ လုမ်းၽူႈတွႆႇ, ႁွၵ်ႈၵေႃႈလႆႈသူင်,ၽူႈတၢင်တူဝ်ႁူ,ၶိုၼ်ႈလွမ်း တီႈပၢင် သိမ်းမီးၼႃးၼၼ်ႉ ၵေႃႉၼိုင်ႈ။

ပၢင်ဢုပ်ႇ,ၵုမ်ၼၼ်ႉ မီးဝၼ်းထိ **06/10/2006** ဝၼ်းလိဝ်။ ပွတ်းၼႂ် **09:00–12:00** မူင်း ပဵၼ်ယၢမ်းပိုတ်ႇ,ပၢင် ၶလႈ ၼၵ်ႉဝိၸႂ်ႇလႃး ၵၢၼ်တၢင်,ၶၼ တၢင်းႁၼ်ထိုင်ဢၼ်ၵီဝ်,လူလိုႈ လွင်ႈတႆး။ ၵမ်ႈၼမ်ပဵၼ်ၼၵ်ႉဝိၸႂ်ႇလႃးၵၢၼ်ၶၢ,

ၽွၼ်းပၢင်ႈပၢင်သိမ်းမီးၼိူဝ်း

1. တႆးလႆၢလႆၢတီႈ လႆႈမႃးမိုတ်ႈၵိုဝ်းၵၼ်။
2. တၢင်,ၶၼတၢင်းႁၼ်ထိုင်တႃႇ,ႁူမ်ႈၵၼ်မိူဝ်းၼႃး။
3. ၼႂ်းပၢင်ၵုမ် လၢတ်ႈၵႂၢမ်းၶၢ, ပိၼ်,ထႆး၊ လၢတ်ႈၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉ ပိၼ်,ထႆးၶလႈ ၵူၼ်းၶဝ်ႈပၢင် ပွင်,လွႆၼမ်လိူဝ်ၵမ်းဢွၼ် ၵႃႈပူၼ်ႉမႃးၵမ်ႈၼမ်။
4. လူင်ပွင်လိုင်ႈၸေႊမိူင်းသိပ်းသွင်ပၼ်းၼႃး ႁူမ်ႈတင်းလုမ်းတႆး ဝဵင်းၼွင်ၶသ ပဵၼ်ၽူႈၶပ်းၶိုင် ၶလႈ ႁၢၼ်ႉလွႆၵူႈပိုင်ပိုင်
5. တႆးသိပ်းသွင်ပၼ်းၼႃးၵေႃႈ ႁူႉပွင်,လွင်ႈတႆးတၢင်,လၢဝ်းၶိုဝ်းၶလႈ လူမ်းႁပ်ႉတွၼ်ႈၼမ်တိူဝ်းမႃး
6. တင်းပၢင်ဢွၼ်ၵၼ်ယွမ်းႁပ်ႉ တၢင်းႁၼ်ထိုင်ၼၢင်းလတႃႇဝၼ်း လွင်ႈဝႃႈတၵ်းလႆႈဝၢင်းၽႅၼ် ၵၢၼ်ၼႃးႁူၼ်း တႃႇပွႆႇပႃးလိုဝ်ႉၶိုဝ်းၶလႈၽြိင်ႈထုင်းတူဝ်ၵဝ်, လိမ်လိူဝ်းၼႆႉ။

လဝ်ႇတူၼ်ၶူး ၵုတ်ႇတမ ႁူမ်ႈၾူၺ်းလႃဝ်းမွၼ်း သုတ်းသဵင်ႈမုၼ်

Photo: Manager

မိူဝ်ႈယၢမ်း **07း20** မူင်း ဝၼ်းထိ **18/10/2006** ပူၼ်ႉမႃး လဝ်ႇတူၼ်ၶူးလူင် ၵုတ်ႇတမ ၵမ်ႇၼၼ် ဢြႃႇလဝ်ႈၸူလၵုတမမင်ၵလႃ ၵႃႇယု **97** ပီ လႃဝ်းၶိူဝ်းမွၼ်း၊ ၾူႈမီးလိူဝ်ႈသဵင် လိူဝ်းလင်တူၼ်ၼိူင်ႈ ၼႂ်းလွင်ႈတိုဝ်းၵမ်ႇတြႃးသေ ယၢမ်ႈၵွတ်းသၢင်ႈၽွၼ်းလီ ပၼ်ၵူၼ်းမိူင်း ပႃး လီမ်ထႅမ်ႈ–မွၼ်းၼၼ်ႉ သုတ်းသဵင်ႈမုၼ်လွၼ်ႉၵႂႃႇ ၽွင်းၸဝ်ႈၶပ့်ယႃတူဝ်တီႈႁွင်းယႃသိရိရၢတ်ႉ ဝဵင်း မိူင်းႁွၵ်ႈ၊ ၵွတ်းႁႂ်ႈတၵႃႇသတ်ႈထႃးလုၵ်ႈၼွင်ႉ ၵိၵ်ႈၽူႈယႂ်ႇၵူၼ်းလူင်မိူင်းထႅမ်ႈ လိူဝ်းၵိူဝ်းလီၼပ့် ယမ်လႆႈသဝ်ႈမွင်ယိၼ်းသေးလႃလွမ်းၸတႃႉၸတႃႉ။

လဝ်ႇတူၼ်ၶူးၵုတ်ႇတမ ၼႆႉ ပဵၼ်ၵူၼ်းၶိူဝ်း မွၼ်း ၵိူတ်ႇတီႈၵိူင်ႇမုၵ်ႇၵၼိင်ႇ ၶေႈဝဵင်းမိူင်း ယေး မိူင်းမွၼ်း၊ ပႆႈၸဝ်ႈမိူင်းထႅမ်ႈ မိူဝ်ႈပၢၼ်သိူၵ်း လုမ်ႈၾႃႉပွၵ်ႈ **2** လႆႈတိုဝ်းၵမ်ႇတြႃးလႃတီႈ၊ ဝႆႈ ၼၼ်ႉ လႆႈၵႂၼ်ႁူဝ်ၸတႃႉတင်းမူႉဝၢၼ်ႈၵူၼ်းမွၼ်း လိူဝ်ႈဝၢၼ်ႈဝင်းၵ ၼႂ်းတူင်ႇဝဵင်း ဝဵင်းသင်ၶလႃႉ ၸုရီး ၶေႈတွၼ်ႈၵၢၼ်းလၼၸုရီး ၼႂ်းလိူင်ႈထႅမ်ႈ သေ လႆႈၶပ့်ၵဝ်လႃဝ်းမွၼ်း လိူဝ်းပႆႈၽေးႁႂ်ႈ ၼပ့်ၵွင်ၵေႃႉ၊ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ လဝ်ႇတူၼ်ၶူး လႆႈ ၵႂၼ်ႁူဝ်ၵေႃႉတင်ႈဝတ်ႉဝင်းၵ ဝိဝိၵ်ႉၵႃးရၢမ်း ၵၼ်ပဵၼ်တီႈတိုဝ်းၵမ်ႇတြႃးလိူဝ်ႈလွႆႈ ၼႂ်းၶေႈ တွၼ်ႈသင်ၶလႃႉၸုရီး၊ ၵေႃႉသၢင်ႈႁွင်းၵွၼ်း၊ ႁွင်းယႃ၊ သဵၼ်ႈတၢင်းၵိၵ်ႈၸူဝ်ၼႂ်းမိူင်းထႅမ်ႈ လႃလႃတီႈ။

မၼ်းလဝ်ႈၼႆႉပဵၼ်တီႈၵူၼ်းမွၼ်း–ထႅမ်ႈ ပႃး လီမ်ၽူႈယႂ်ႇၵူၼ်းလူင် ၵိၵ်ႈၶိူဝ်းၶွၵ်ႈၶမ်းထႅမ်ႈ ၼပ့်ယမ်ၵိူဝ်းလီမႃး။ ဝႆႈသေမၼ်းလဝ်ႈၵမ်ႇ ယူႇလီ ႁပ်ႈလပ်းတၢင်းပဵၼ်ပွတ်ႇမိူင်းၼၼ်ႉ လဝ်ႈ ၼၢင်းၵွၼ်ၶမ်း လႆႈၶပ့်ပဵၼ်လဝ်ႈတႃႇၼလုမ်းလႃး ယူတ်းယႃ တေႃႇပေႃးလပ့်လွႆငိုၼ်းလွႆၶမ်းႁႂ်ႈ။

လွမ်ၽွင်းလူင်မွႆႇလူဝ်ႈၶႃဝ်း ၶွင်မိူင်းထႅမ်ႈ

ဝၼ်းထိ **1/10/06** လုမ်းသိုၵ်းၵၼ် ယိုတ်းၵႃႇၼေႃႇလူင်ပွင်လိူင်ႈ ထၵ့်သိၼ် ၶျၼ်းၼ ဝတ်ႉ မိူဝ်ႈ **19/9/06** လႆႈတႅင်ႇတင်ႈလွမ်သိုၵ်း လူင် သုရယုတ်ႉ လုလႃးၼူၼ်း ၶိုၼ်ႈပဵၼ်လွမ် ၽွင်းလူင် ၵေႃႉထိ **24** ၶွင်မိူင်းထႅမ်ႈ။ မၼ်းလဝ်ႈ လိူဝ်းယင့်ၼေႈၵၢၼ်တပ့်သိုၵ်းမိူဝ်ႈပီ **2003** သေ လႆႈထုၵ်ႇလိူၵ်ႈပဵၼ်ၽွင်းမိူင်းၼႂ်းဝၢင်းၶျေ ၵၼ် လမ်လွႆႇလဝ်ႈၶျေၶမ်း ဝႆႉပဵၼ်ၽူႈၵိူဝ်းၵုမ်။ လွမ် ၽွင်းလူင်မွႆႇၼႆႉ ပၼ်ၵႂၢမ်းမၼ်ႈဝႃႈ တေၶပ့်တၼ်း ၵွၼ်းၶႃဝ်းတၢင်း **1** ပီႁူဝ်းသေ ယိၼ်ႈမွပ်ႈလွၵ်ႈ ပိူင်တီးမူဝ်းၶရေးသီး တီႈၵူၼ်းမိူင်းၶိုၼ်း–ၼႆ ယူႇ။ ၵိင်ၼီဝ်တပ့်သိုၵ်းယိုတ်းၵႃႇၼေႃႇလူင်ပွင် လိူင်ႈ ၵၼ်လုၵ့်တီႈၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမႃးၼၼ်ႉၶလႈ လူင်ပွင်လိူင်ႈၵမေးရိၶိူဝ်း တတ်းပိတ်ႈငိုၼ်းၵမ့် လွႆႈတပ့်သိုၵ်းထႅမ်ႈ တႃႇ **24** လၢၼ်ႉတေႃးလိူဝ်း သေ တိုၵ်းသူၼ်းဝႃႈ *"ႁႂ်ႈလီဝ်းပွႆႇဝၢင်းၵႃႇၼေႃႇ လီၵ်ႈလႆႈပဵၼ်တီးမူဝ်းၶရေးသီးၶၼ်ၶၼ်ၽႅင်း ၽႅင်း"*–ၼႆယူႇ။

လွမ်သိုၵ်းလူင် သုရယုတ်ႉ လုလႃးၼူၼ်း

လွမ်သိုၵ်းလူင် သုရယုတ်ႉ လုလႃးၼူၼ်း (ၵႃႇယု **63** ပီ) ၼႆႉ ယၢမ်ႈပဵၼ်ၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်း တပ့်လိၼ် ၶလႈ ၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်းမႃး။ ၵိူတ်ႇမိူဝ်ႈ **28/8/1943** ပဵၼ်လုၵ်ႈလႃးလဝ်ႈ သိုၵ်းၽယူမ်းလုလႃးၼူၼ်း (ၽွင်းတီၼ်းၵဝ်ႇ ၶေႈတွၼ်ႈၽီတ်ႉၸုရီး) ၵၼ်ယၢမ်ႈၶဝ်ႈထိုၼ်ႉ ၼႂ်းလုမ်းပႃႇတီႇၶွမ်းမိဝ်းၼီတ်ႉထႅမ်ႈ။ ၶတႃႉၼေႈ ႁိၼ်းၵိုၵ်းၶုၼ်ယိင်း လိတ်ႉတၵျႃးဝတီး သၼ် ထတ်ႉဝိတ်ႉ၊ မီးလုၵ်ႈလႃးႁူမ်ႈၵၼ် **3** ၵေႃႉ။

ၽိတ်ႉမွၵ်ႇၶူမ်ႉလူႇၶွမ်းတႃၼ်း ၵေႃႇၵုမ်းႁွင်းမူးလီၼ်လိၼ်တႆး–ထႆး

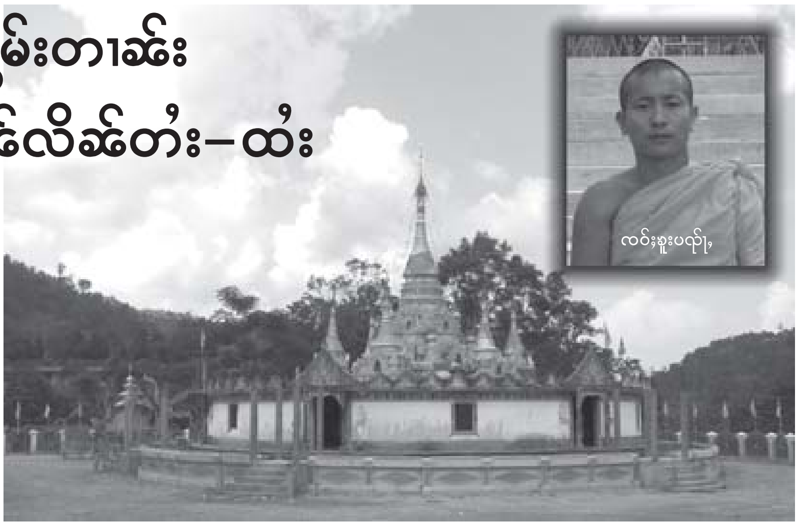

လၢင်းၼူးပၺ်ုႉ

ႁွင်းမူးလီၼ်လိၼ် ၶမ်ႇၼၼ် ႁွင်းမူး "မႄႇဝလိၼေႇတီႇ" ၶၼ်ပီၼ်ႁွင်းမူးၵိုၵ်းပိုၼ်း ပၢၼ်လုၵ်ႈၸိုင်ႈ၊ မီးယူႇၼိူဝ်သၼ်လွႆလီၼ်လိၼ်တႆး–ထႆး ဝတ်ႈၽႃႉဝီင်းၶိၼ်း ဝၢၼ်ႈတိၼ်ထၢတ်ႈ လၵ်းတၢင်, ၶူင်ႇပီင်းလူင် တူင်ႇဝီင်းဝီင်းႁွင် လေးတွၼ်ႈၵီင်းမႆႇ၊ ယၢမ်းလီဝ်ပီၼ်ၶၼ်ၵဝ်ႇ သဝ်ႈလုၼမ် ထိုင်တီႈသမ့်ပေးလမ်ၵူၼ်ႇပၼ်း ယဝ့်ၼလႈ တၢင်းလဝ်ႈႁွၼ်းဝတ်ႈ ၶိၵ်ႇတၵႄႇ လၢင်ႇလႆႈႁဵတ်းပၢင်ၵုမ် တႄႇႁႃငိုၼ်းၼမးသိုပ်ႇ ၵေႃႇၵုမ်းႁၵ်ႉမိုၼ်းလီ တႄႇပီၼ်တီႈမႆႇတွင်းၵိုၵ်း ပိုၼ်းႁူႇ မူဝ်းၼႄႈၼၢဝ်းႁိုင်။

လဝ်ႈၼူးပၺ်ုႉ လဝ်ႈႁွၼ်းဝတ်ႈၽႃႉဝီင်း ၶိၼ်း လၢတ်ႈဝႃႈ– *"ႁွင်းမူး မႄႇဝလိၼေႇတီႇ ၼႆႉ မူဝ်ႈလီဝ်ၵဝ်ႇသဝ်ႈလုလီဝ်ႁွင်းၼေႇယဝ့်၊ သင် ဝႃႈမၼ်းၵူၼ်ႇပၼ်းႁူႇလိုင် တွၼ်ႈတႄႇၼမးႁဵတ်း မိုၼ်းၼၼ်ႉၶမ်ႇငၢႆႈ၊ ႁွပ်ႈၼၼ်ၵိုင်ႇလီၼမးၵေႃႇ ၵုမ်းၶွၼ်တၢင်းမၼ်းပႆႇၵူၼ်ႇ၊ တၢင်းဝတ်ႈၽႃႉ ဝီင်းၶိၼ်း လႆႈပိုၼ်ၽေဝ်ႇႁပ့်တၢင်းလူႇၶွမ်းငိုၼ်း တွင်း တႄႇၼမးၵေႃႇၵုမ်းမႄးလီမ်မူဝ်ႈပီၵႂ် တေႃႇ ထိုင်ယၢမ်းလီဝ် လႆႈၼမးၵေႃႇၵုမ်းတၢင်းၼွၵ်ႈ ၼလႈႁိမ်းၶွမ်းယဝ့်ၵမ်ႈၽွင်ႈ တႄႇသိုပ်ႇၵေႃႇၵုမ်း ႁၵ်ႉမိုၼ်းလီမိုၵ်ႈမ်ႉၼၼ် တေႇလဵဝ်ႇငိုၼ်းယူႇမွၵ်ႈလမ် လမ် 2 လၢၼ်ႉဝၢတ်ႇ"*–ၼႆယူႇ။

ႁွင်းမူး "မႄႇဝလိၼေႇတီႇ" ၼႆႉ ၵေႃႇ သၢင်ႈမူဝ်ႈပီ **1968** ၼိူဝ်ၶွင်ႈတီႈၵဝ်ႇႁွင်းမူး လဝ်ႈၼရေးသူၼ်၊ ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် လဝ်ႈႁွၼ်းလိုင်း ၽူႈၶွၼ်ၶူဝ် တပ့်သိုၵ်းလိုင်ႈတႆးလုၵ်ႈၸိုင်ႈ SURA ပီၼ်ၵဝ့်ငဝ်ႈၶွၼ်ႁဵတ်းသၢင်ႈမႄး၊ ဝႆး ၼၼ့်မူဝ်ႈပီ **1987** လႆႈၼမးၵေႃႇၵုမ်းလီၵ်ႈလၢႆႈ ၽႃင်ႁၢင်ႈပီၼ်ႁွင်းမူးလီတ်းယွတ်ႈ တၢင်းၼွႆးပီၼ် ၵူင်ပၼ်ႇတူင်ႇ လီၵ်ႇပီၼ် 7 ၶွင်ႈ 7 လုၵ်ႈဝၼ်း၊ မူဝ်ႈၼႄႈၼုၼ်သႄႇပႆႇဝၢင်းမိူင်ႈၼဝ်ႈလူးမၢၼ်ႈၼၼ့် ႁွင်းမူးတင်းဝတ်ႈၽႃႉဝီင်းၶိၼ်း ပီၼ်ၶွင်ႈတီႈ ၶီဝ်ႇၼလႇၼလႈ ပီၼ်တီႈသင်ႇၼႄႇၼပ့်ၶူဝ်ပၢၵ်ႇ ႁဵၼ်းလိၵ်ႈ၊ မူဝ်ႈလီဝ်ပိုၼ့်တီႈဝတ်ႈၽႃႉဝီင်းၶိၼ်း မိုင်ႈၼိုင်ႈ ၶၼ်မီးၶူင်းၼွၼ်းၶိၵ်ႇဝိႁၢရ် လႆႈ ထုၵ်ႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈလွမ့်ႁဵတ်းတပ့်ဝႆႉ။

သင်ဝႃႈၽူႈလႆမီးလႆၼႆႈၶူမ်ႉလူႇၶွမ်းတႃၼ်း လိုင် ၵပ်းသိုပ်ႇၵမ်းသိုဝ်ႈလႆႈတီႈ လဝ်ႈၼူးပၺ်ုႉ လဝ်ႈႁွၼ်းဝတ်ႈ မႆႉၽူၼ်း **053–476140, 087–1764170** ၶမ်ႇၼၼ်ၶွမ်းတႃၼ်းငိုၼ်း ၼဝ်ႈယေးငိုၼ်း ၼႆႇသႆႉမႆႉလိုဝ်ႈ ဝတ်ႈၽႃႉဝီင်း ၶိၼ်းလႆႈတီႈ ธ.กรุงเทพฯ สาขาศรีนครพิงค์ เชียงใหม่ หมายเลขบัญชี 252–434–4278 ในนาม วัดฟ้าเวียงอินทร์ ❑

မူဝ်ႈလီၵ်ႈၼဝ်ႈၶူင်းႁဵၼ်းၼႆၢးၼၢဝ် ၼွၼ်းဝီၼ့် ထိုင်လၼ့် **6** သေ သိုပ်ႇႁဵၼ်းလၼ့်သုင် မူဝ်ႈ **1957–58** ၼဝ်ႈၶူင်းႁဵၼ်းၽူႈမီးလၼ့်သိုၵ်း လုပ်ႈ **12** ၼလႈ လႆႈလုမ်ႈၼူး မူဝ်ႈ **1965** ပီၼ် လၼ့်ၼုၼ်ႁၢၼ်။ လႆႈႁူႇၼဝ်ႈၶူင်းၸိုၵ်းသွၼ်လၼ့် လွမ်သိုၵ်းတီႈ USA သေ ပွၵ်ႈမႄးမိုၼ်း **1969**။

ၼုၼ်သိုၵ်းလုလႄးၼူၼ်း လႆႈႁူႇၼဝ်ႈလၼ့် လွမ်သိုၵ်းတီႈ USA လီပ်ႈႁဵၼ်းလၵ်းသုတ်ႇၽႆႇ လတ်းၵုမ်းပွင်ၵၢၼ်သိုၵ်းထီင်ႈ မူဝ်ႈ **1974–75** ပွၵ်ႈမႄးႁဵတ်းၼူးသွၼ် ၽႆႇၽီၼ်ၵၢၼ်လၢႆးတိုၵ်း တီႈလၼ့်လွမ်သိုၵ်း။ တင်ႈၼတ **1978** မႄးႁၢပ်ႇ ၵိုတ့်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၼွႆးတပ့်သိုၵ်းပီၼ်ၼၵ့်ပီၼ်တွၼ်ႈ ယိပ်းတၼ်းႁွင်းမိုၵ့်လိုၵ့် တေႃႇပေးပီၼ်ၽူႈႁွၼ်း သိုၵ်းတပ့်လိၼ် မူဝ်ႈ **1998** သိုပ်ႇမိုၼ်းပီၼ်ၽူႈ ႁွၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်း မူဝ်ႈ **2002** ။ ၶိင်ၼိူဝ် လွမ်ၽွင်းလူင် ၼျူၼ်းလိၵ်ႇၽႃး (ၽွင်းၼၼ့်) ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၼလႈ မၼ်းလဝ်ႈလိသင်ႇႁၵ်ႉလတ်း ၵၢၼ် ႁွတ့်ၶႃႊမီး ယၢင်းၸိူၵ်ႇ ၶၼ်ယိုတ်းၶူင်း ယႃ ဝတ့်ၼျုၵ်ႉမႅဝ်း၊ ထိုင်တီႈၽူႈၵေႃႇၵၢၼ်ႁႆႉတင်း **10** ၵေႃႉ လႆႈထုၵ်ႇယိုဝ်းတႆႉသီင်ႈ မူဝ်ႈ **25/1/2000** ။

ဝႆးသေလိုဝ်ႈယင့်ၼႄႈၵၢၼ် တပ့်သိုၵ်းယဝ့် လဝ်ႈၸွမ်ၼမ်းလိုၵ်ႈႁၵ်ႉပီၼ် ၽွင်းမိူင်းၼွႆးဝၢင်းၸွမ် မူဝ်ႈ **2003** ပီၼၼ့်ၵူလၺ်းၸိုၼ်လိၵ်ႈထၢႆးမ် Time ယုၵ့်ယွင်ႈလိုၵ်ႈပီၼ် ၽူႈၼမ်းႁတ်းႁၢၼ်ၼွႆးၶေႃး သျူဝ်ႈၵိုၵ်းပီ (Asian Hero of the Year) ။

မူဝ်ႈၶႃႇယု **61** လႆႈယွၼ်းၶၼုယၢတ်ႈ တီႈလဝ်ႈၸွမ်ၼမ်း ႁူႇၼုင်ႈလိူင်ႁဵတ်းတူင်ႇလၽေ တႃႇ **3** လိူၼ် တေႃႇလွၼ်ႈၽႄႈလိူင် ၼွႆႈႁၢင်ပီ **2004** သေ မိုၼ်းသိုပ်ႇႁပ့်တၼ်းႁွင်း ၼဝ်ႈပႄး ၼွႆႈလုမ်းၽွင်းမိူင်းဝၢင်းၸွမ်းမႄး။

မၼ်းလဝ်ႈၼႆႉ ပီၼ်ၶူလၺ်းၵေႃႉလီၶူမ်ႉၶူင်း ႁဵၼ်းၵၼ် တင်းလွမ်သိုၵ်းလူင် ဝတ်းထၼၺ်ႈ သျႃမိူၼ်ဝူင်ႈ ၽူႈႁွၼ်းတပ့်လိၼ်မႆႉ **3** ၵဝ်ႇ ၶၼ် မူဝ်ႈပီ **2001** လႆႈလိသင်ႇလေႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈတီႈ တႃႈၼီႈလီၵ်း တႄႇတွပ်ႇတီၼ်းလွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လွႆႉမၢၵ်ႇလူင်ယိုဝ်းၼဝ်ႈၼမႈသႆႉ လိၼ်ထႆး။

မူဝ်ႈပီ **2002** ၼၼ့်ၵေႃႈ ၽွင်းမၼ်းလဝ်ႈ ပီၼ်ၽူႈႁွၼ်းတပ့်လိၼ် လႆႈတုၵ်းယွၼ်းပႄႈၼိူဝ် တႄႇႁဵတ်းပၢင်ၸိုၵ်းၽွၼ့်သိုၵ်းၼွႆးမိူင်းထႆးပွတ်း ၶွင်ႇ လပ်းလီၼ်လိၼ်မၢၼ်ႈ၊ သမ့်မီၼ်ႈမူဝ်ႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈသိုၵ်းတႆး ပိုတ်းယိုဝ်းၵၼ်လွမ်းလီၼ် လိၼ်ထႆးႁၢဝ်ႈႁွင်း ႁဵတ်းႁၵ်ႉသိုၵ်းထႆးထုၵ်ႇသိုၵ်း မၢၼ်ႈ လိၼၼးဝႃးၵမ့်ထီမ်သိုၵ်းတႆး၊ မၼ်းလဝ်ႈ ၼႆႉ လႆႈထုၵ်ႇၵူၼ်းၵမ်ႈၽွင်ႈတူလၺ်းႁၼ်ဝႃႈ ၶမ်ႇ ပေးသူင်မိုတ်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ–ၼႆယဝ့်။

ႁွၼ်းၼေႃ (10/10/06)

ၽိုၼ်ယင်ႇလွင်ႈၽူႈဢၢၼ်ႇႁွၼ်းၶေႃ

ၶေႃးတွပ်ႇလွင်ႈၽူႈဢၢၼ်ႇၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇ, **ႁွၼ်းၶေႃ** ၶဝ်တွပ်ႇမႃးပၼ်ၶိုၼ်း ၼႆႉၽိုၼ်ယင်ႇလွင်ႈ ၼႆႉ ....

ၽူႈဢၢၼ်ႇပွတ်းႁွင်ႇ – **108** ၵေႃႉ
ၽူႈဢၢၼ်ႇပွတ်းဢွၵ်ႇ – **191** ၵေႃႉ
ၽူႈဢၢၼ်ႇပွတ်းလၢင်း – **1,073** ၵေႃႉ
ၽူႈဢၢၼ်ႇၼွၵ်ႈမိူင်း – **71** ၵေႃႉ
ႁူမ်ႈတင်းသဵင်ႈ – **1,443** ၵေႃႉ

1. ၸတႇဢၢၼ်ႇ **ႁွၼ်းၶေႃ** မႃးၼႆႉပီ ....
◆ **1984 မီး 4.4%** ◆ **1985–1989 မီး 5.6%** ◆ **1990–1994 မီး 6.7%**
◆ **1995–1999 မီး 17.5%** ◆ **2000–2004 မီး 38.8%** ◆ **2005 မီး 14.8%** ◆ ၸတႇဢၢၼ်ႇပီ **2006 မီး 12.2%**

2. လႆႈႁပ်ႉဢၢၼ်ႇ **ႁွၼ်းၶေႃ** ၶိုတ်းတၼ်းၶၢဝ်းယၢမ်း ....
◆ ၶိုတ်းတၼ်း **9%** ◆ တူၵ်းလိုၼ်းမၢင်ပွၵ်ႈ **61.4%** ◆ တူၵ်းလိုၼ်းႁူးပွၵ်ႈ **17.8%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **11.8%**

3. လွင်ႈလႆႈလူဢၢၼ်ႇ **ႁွၼ်းၶေႃ** ....
◆ တႃႇသေႇႁူးပွၵ်ႈ **20.7%** ◆ မၢင်ပွၵ်ႈမၢင်လွၵ်ႈ **49%** ◆ ဢမ်ႇသူႈလႆႈဢၢၼ်ႇ **15.2%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **15.1%**

4. လႆႈႁပ်ႉ **ႁွၼ်းၶေႃ** လူၺ်ႈလႂ် ....
◆ သင်ႇဢဝ်တၢင်းပႆႇသၼီး **10.6%** ◆ လုၵ်ႉတီႈၵူၼ်းၸဵၵ်ႈပိုၼ် **35.3%** ◆ ယိမ်ပိုၼ်း **30%** ◆ သိုဝ်ႉ **6.8%**
◆ တူၺ်းၼႂ်းဝဵပ်ႉသၢႆႉ Website **3%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **14.3%**

5. **ႁွၼ်းၶေႃ 1** ပပ်ႉၼႆႉ ၵူၼ်းဢၢၼ်ႇတေမီးမွၵ်ႈ ....
◆ **1–5** ၵေႃႉ **19.1%** ◆ **6–10** ၵေႃႉ **35.3%** ◆ **11–15** ၵေႃႉ **22.3%**
◆ **15** ၵေႃႉၶိုၼ်ႈၼိူဝ် **16.6%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **6.7%**

6. တွၼ်ႈတႃႇႁပ်ႉဢၢၼ်ႇ **ႁွၼ်းၶေႃ** ၼၼ်ႉ ထုၵ်ႇမၼ်ႈလွင်ႈလႂ် ....
◆ သင်ႇဢဝ်တၢင်းပႆႇသၼီး/ႁၢဝ်းလိၵ်ႈ (လႃႇတိၵ်ႈ) **16.6%** ◆ ဢဝ်တီႈၵူၼ်းပိုၼ်ၸၽႈ **58.7%**
◆ တူၺ်းဝဵပ်ႉသၢႆႉ **3%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **11.7%**

7. **ႁွၼ်းၶေႃ** ၼႆႉ ၵႃႈၵဝ်ႇၸိုႈလွႆႈသိုဝ်ႉ ၸိုင်ႈပပ်ႉ ....
◆ **10** ဝၢတ်ႇ **15.7%** ◆ **15** ဝၢတ်ႇ **15.4%** ◆ **20** ဝၢတ်ႇ **36.3%** ◆ **30** ဝၢတ်ႇ **16.3%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **6.3%**

8. တၢင်းယွႆႈလိၵ်ႈပပ်ႉ ၸိုႈႁွႆႈပဵၼ်သဵၼ်းလွႆ?
◆ မိူၼ်ၵဝ်ႇ **70.7%** ◆ လိၵ်ႈလိူဝ်ၵဝ်ႇ **3.2%** ◆ ယွႆႈလိူဝ်ၵဝ်ႇ **6.8%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **18.3%**

9. တၢင်းယွႆႈလိၵ်ႈတူဝ်လိၵ်ႈ–ၸိုႈႁွႆႈပဵၼ်သဵၼ်းလွႆ?။ ၸိုႈႁွႆႈ ....
◆ မိူၼ်ၵဝ်ႇ **71.5%** ◆ လိၵ်ႈလိူဝ်ၵဝ်ႇ **1.8%** ◆ ယွႆႈလိူဝ်ၵဝ်ႇ **9.2%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **17.5%**

10. ဢၢၼ်ႇ **ႁွၼ်းၶေႃ** ၼႆႉ ဢၢၼ်ႇလိၵ်ႈၽေႃသႃ ....
◆ တႆး **62.7%** ◆ မၢၼ်ႈ **3.7%** ◆ တင်းသွင်ၽေႃသႃ **3.6%**

11. လွင်ႈပွင်ႇလွင်ႈၶေႃးၵႂၢမ်း (လွင်ႈလႅင်းလႅင်းႁူႉပွင်ႇငၢႆႈ/ယၢပ်ႇ)
တႆး ◆ ငၢႆႈ **61.5%** ◆ ပၢၼ်ၵၢင် **17.5%** ◆ ယၢပ်ႇ **0.8%** ◆ ယၢပ်ႇၼႃႇ **0.6%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **19.6%**
မၢၼ်ႈ ◆ ငၢႆႈ **18.4%** ◆ ပၢၼ်ၵၢင် **12.8%** ◆ ယၢပ်ႇ **2.8%** ◆ ယၢပ်ႇၼႃႇ **1.6%** ◆ ဢမ်ႇဝႃႈသင် **64.4%**

12. ႁၼ်ထိုင်ၸိူဝ်လွင်ႈတၢင်းပွင်ႇၵၢမ်း ၵၼ်ပႃးၸႂ်း **ၵွၼ်းၶေႃ** လိူဝ်ႇႁိူဝ်?

	ႁၢၼ်ႉလီၸတႉ	ႁၢၼ်ႉလီၽွင်ႈ	ပၢၼ်ၵၢင်	ဢမ်ႇႁၢၼ်ႉလီ	ဢမ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ
လွင်ႈထုၵ်ႇမၼ်ႈတိတ်းတေႃး	**45.5%**	**25.1%**	**10.9%**	**0.8%**	**17.7%**
လွင်ႈၽိင်ႇၽၼ်းဢမ်ႇလွမ်းၽႂ်ႇ	**22.5%**	**31.7%**	**14.6%**	**18.7%**	**12.5%**
လွင်ႈလီင်ႈလီင်း	**46.0%**	**19.3%**	**11.4%**	**1.2%**	**22.1%**
လွင်ႈၸိုတ်းတၼ်း	**26.2%**	**22.5%**	**28.7%**	**3.5%**	**19.1%**

13. ၵဵဝ်ႇလူလႆႈလွင်ႈတၢင်းတွၼ်ႈၵၼ် ၸႂ်း **ၵွၼ်းၶေႃ** လိူဝ်းၸႂ်ႉ ႁၼ်ထိုင်လိူဝ်ႇႁိူဝ်?

	ၶဝ်ႈလီၸတႉ	ၶဝ်ႈလီ	ပၢၼ်ၵၢင်	ဢမ်ႇၶဝ်ႈလီ	ဢမ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ
ၵၢၼ်မိူင်း	**30.1%**	**23.8%**	**20.2%**	**1.5%**	**24.4%**
ၵၢၼ်သိုၵ်း	**24%**	**21.7%**	**16.4%**	**4.1%**	**33.8%**
သုၼ်ႇလႆႈၵူၼ်း	**30.6%**	**21.5%**	**15.9%**	**3%**	**29%**
သိင်ႇၸိတ်ႉလွမ်ႉ	**20.5%**	**20.2%**	**16.3%**	**15%**	**28%**
ယၢႈမဝ်းၵမ်	**24.1%**	**19.1%**	**10.2%**	**9.6%**	**37%**
ပၢႆးပလၢႆႇ	**34.5%**	**23.8%**	**13.8%**	**1.9%**	**26.1%**
ၵူႈမိူင်းမိူင်း	**22%**	**20.2%**	**17.8%**	**8.5%**	**31.5%**
ၵႃႇတုၼ်း	**20.3%**	**20.1%**	**15.8%**	**5%**	**38.8%**
ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ	**32.7%**	**13.8%**	**31.7%**	**2.7%**	**19.1%**

14. လွင်ႈတၢင်းတွၼ်ႈၵၼ် ၸႂ်း **ၵွၼ်းၶေႃ** ၸႂ်ႉ ၶိုၼ်ႈထိမ်ထွၼ်ႈႁူဝ်ၶေႃႈ ....
- ◆ လွင်ႈၼိူင်းၵၢၼ်ၶၢဝ်းမိူင်း (ၶၢမ်ႈလၢတ်ႈ) **14.3%** ◆ လွင်ႈၸၢင်းယိင်း **11.6%** ◆ လွင်ႈၵူၼ်းၸုမ်ႇ **7.2%**
- ◆ ပိုၼ်း **64.5%** ◆ လွင်ႈၽိုင်ႈၸင်ႈ/လိၵ်ႈလၢႆး **12.5%** ◆ လိၵ်ႈလၢႆးပႆၢးမွၼ်း **4.2%** ◆ တၢင်ႇၵၼ် **2.7%**

15. ႁၼ်ထိုင်ၸိူဝ်ၽၢင်ႁၢင်ႈသီသၼ်ၵွၼ်းၶေႃလိူဝ်ႇႁိူဝ်?

	ထုၵ်ႇလီ	တေႃႇၸတႉ	ဢမ်ႇထုၵ်ႇလီ	ဢမ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ
ၽၢင်ႁၢင်ႈလၢႆးၶပ်ႉၶမ်ႈ	**60.3%**	**14.2%**	**0.5%**	**25%**
ႁၢင်ႈထႆႇ	**52.9%**	**15%**	**0.8%**	**31.3%**
ၵႃးတုၼ်း	**36.2%**	**18.7%**	**2.6%**	**42.5%**
လေႈၵွၼ်းၶေႃ	**53.9%**	**14.6%**	**0.5%**	**31%**

16. ၵပ်းၵႃႈၽူႈလွႆႈတွပ်ႇၸၵႈ
- ၵ/ တီႈယူႇတၼ်းၼိူင်း (ၸႂ်းမိူင်းတႆး) လေႊဝိင်း .... လေႊတွၼ်ႈ ....
- ၶ/ ◆ ယိင်း **17.8%** ◆ ၸၢႆး **82.8%**
- င/ ဢႃယုသၢၼ်းပၢၼ် ◆ **25** လူင်းတႂ်ႈ **33.2%** ◆ **26–35** ပီ **30.5%** ◆ **36–45** ပီ **22.2%**
  ◆ **46–60** ပီ **12%** ◆ **60** ၶိုၼ်ႈၼိူဝ် **2.1%**
- လ/ ၵၢၼ်ငၢၼ်း
  - ◆ ႁဵၼ်းၼႄး **25.4%** ◆ ပၢႆးမၵ်ႉမိူင်းၵူဝ်းၶၢၼ် **6.8%** ◆ ၶၢႆႉႁၢပ်ႇ,ၵၢၼ်ၶူၼ်း **2.6%** ◆ ၵၢၼ်သၢသၼႃ **6%**
  - ◆ ၼိူင်းငၢၼ်းၶၢမ်ႈလၢတ်ႈ (ၶၢဝ်းမိူင်း) **16.1%** ◆ လုၵ်ႈႁဵၼ်း **9.8%** ◆ လုမ်းၵၢၼ်မိူင်းၵၢၼ်သိုၵ်း **3.8%**
  - ◆ ၵၢၼ်သိုဝ်ႇ, media **1.9%**
  - ◆ ၽႂ်ႇ,ၶူၼ်ၸုၵ်ႉလိပ်ႈႁဵၼ်း **3.5%** ◆ တၢင်ႇၵၼ် .... (ထုၵ်ႇၶမ်ႇၵိၼ်း) **24.1%** (**347** ၵေႃႉ)

လုမ်းၶၢဝ်ႇၽူႈတွႆႇႁွၵ်ႈ (SHAN)
2/3/2006

ၵူၺ်းၵၢမ်ႇမီးၶဝ်ႈပဵၼ်ပူၵ်ႇ၊ ပီႈၼွင်ႉၵၢမ်ႇတၢင်ႇပဵၼ်ပိူၼ်ႈ

A banana plant without an owner is just a soft, herbaceous stalk
Kinsfolk unspoken of are outsiders

กล้วยไร้เจ้าของ กลายเป็นหยวก
มีญาติมิตรไม่ถกถาม กลายเป็นคนอื่น

ပိုင်ရှင်မရှိငှက်ပျော - တောရိုင်းပင်ဟုခေါ်
မေးဖေါ်မရသည့်ဆွေမျိုးများ - တပါးသူဖြစ်

Illustration : Lao Lum

ၵႂၢမ်းတႅတ်ႈ

ဢိင်းၵလဵတ်ႈ	ထႆး	သိင်ၵွၵ်ႇ	တႆးဝူၺ်လႆး	မၢၼ်ႈဝူၺ်
Attitude	ท่าที, การวางตัว	ထႃႉထီး ၵၢၼ်းဝၢင်းတူဝ်း	တႃႈတီႈ (ၵၢင်ၸႂ်) ၵၢၼ်ဝၢင်းတူဝ်	သဘောထား အနေအထား၊ ကိုယ်ဟန်အနေအထား
Auction	การเลหลัง	ၵၢၼ်းလေးလင်	ၵၢၼ်လေ,လင်	လေလံ
Auricle	ใบหู	ပႆးႁူ	ဝႆႁူ၊ မႆႁူ (ဝၢၼ်ႁူ)	နားရွက်
Aviator	นักบิน	ၼၵ်းပိၼ်း	ၼၵ်ႉပိၼ်	လေယာဉ်မှူး
Axle	แกนล้อ	ၵႅၼ်းလေႃႉ	ၵႅၼ်လေႃႉ	ဘီးဝင်ရိုး
Brace	เสาค้ำ, เครื่องค้ำ	သဝ်ၶမ်ႉ၊ ၶိူင်ႈၶမ်ႉ	သဝ်ၵမ်ႉ၊ ၶိူင်ႈၵမ်ႉ	ထောက်တိုင် အထိန်းအချုပ်
Bracket	วงเล็บ	ဝူင်းလဵပ်း	ဝူင်းၶဵပ်ႉ (ဝူင်းလဵပ်ႈ)	လက်သည်းကွင်း
Brake	เบรค, ห้ามล้อ	ပရဵၵ်,၊ ႁၢမ်ႉလေႃႉး	ပရဵၵ်ႉ၊ ႁၢမ်ႈလေႃႉ	ဘရိတ် အမြန်နှုန်းလျှော့ကိရိယာ
Branch	กิ่งก้าน	ၵိင်,ၵၢၼ်ႉ	ၵိင်,ၵၢၼ်ႈ	အကိုင်းအခက်
Brand-new	ใหม่เอี่ยม	မႂ်,ဢဵမ်,	မႂ်,ဢဵမ်,၊ မႂ်,ဢဵၼ်း	အသစ်စက်စက်

ရေးလာတဲ့စာ

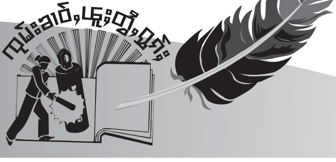

အယ်ဒီတာခင်ဗျား ...

တြိဂံစစ်တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်မင်းအောင်လှိုင်ဟာ လာဘ်ပေး လာဘ် ယူဘက်မှာ ပိုလို့ပါးနပ်လည်ပယ်မှုရှိပြီးအကွက်ချစားတတ်ဝါးတတ်သူ ပါပဲ။ ဒင်းပြောင်းလာပြီးမကြာခင် ၂၀၀၅ ခုနှစ် မိုးဦးကာလက ကျွန်းသစ် တင်ပို့ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ၄င်းအမိန့်နဲ့ပိတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ခါတိုင်းသစ်ကုန်သည်တွေ သစ်ကိုမိုင်းတုံမိုင်းဆတ်ကနေ တာချီလိတ် မိုင်းဖုန်းဖက် တင်ဆောင်ကြပြီး မဲခေါင်မြစ်ဆိပ်အရောက်ပို့နေကျလမ်း ကြောင်းကိုပိတ်ပစ်လိုက်တဲ့အပြင် ယခင် ကျိုင်းတုံ–မိုင်းလား ဆန်တင် ပို့ရောင်းဝယ်ခွင့်ကိုလည်းပိတ်ပစ်ခဲ့ ပြန်တယ်။ တရုတ်ပြည် ဆစ်ဆောင် ပန်းနားဒေသမှာ ယခင်စပါးစိုက်နေကျလယ်မြေနေရာမှာ ကြံပင်နဲ့ အစားထိုးစိုက်လာကြတာကြောင့် ရှမ်းပြည်ကဆန်ကို ဝယ်ယူစားသုံး နေကြရတယ်။ မကြာပါဘူး လောပန်းသူဌေးတွေက တံစိုးလက်ဆောင် တွေနဲ့အသနားခံပြီး အထုပ်ကြီးကြီးတိုးတိုးတိတ်တိတ်ဆက်သပါမှ၊ တစ်ဖက်မှာလည်း နမ့်လွေချောင်းကျော်တံတားဂိတ်မှာ အောက်ဆိုက် အခွန်ကောက်ပေးနေလို့ ဗခမင်းအောင်လှိုင်ထံလက်ဖျားငွေသီး နေပါသတဲ့။ တရားဝင်ပိတ်ထားပေမဲ့ ဆန်အိတ်တင်ဆယ်ဘီးကားကြီး များ ကျိုင်းတုံက မိုင်းလားကိုအသွား တာပိန်း–နမ့်လွေဂိတ်ကို အလွယ် တကူဖြတ်နိုင်ပုံထောက်တော့ မိုင်းတုံသစ်ကိစ္စလည်းထိုနည်း၄င်းပါပဲ။ စစ်တိုင်းမှူးအသစ်တွေအဖို့အိပ်ကပ်ဖေါင်းလို့စားစေဝါးစေရန်သာ ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကျိုင်းတုံမှ စိုင်းလုံ

အယ်ဒီတာခင်ဗျား ...

ကျနော်တို့ကျိုင်းတုံမြို့မှာ ဇွန်လဆန်းပိုင်းကစပြီး နအဖ အာ ဏာပိုင်ရဲ့ညွှန်ကြားချက်အမိန့်နဲ့ မြို့မဈေးကြီးအတွင်းရောင်းချနေတဲ့ ဈေးသူဈေးသားတွေအပေါ်အခွန်ငွေအဆမတန်တိုးကောက်ခံနေလို့ သာမန်ဈေးသူဈေးသားတွေ တော်တော်ညီးတွားနေကြပါတယ်။ အခု ဈေးအတွင်းသတ်မှတ်ထားတဲ့နေရာဆိုင်ခန်းတွေမှာရောင်းချနေတဲ့ ဈေးသည်တွေအဖို့ နေရာတစ်ကွက်စာယူရင် တလ ၃၀၀၀ ကျပ် အခွန်ပေးရပြီးအနီးအနားနေရာလွတ်မှာဈေးခင်းရောင်းရင်တစ်ကွက် စာနေရာအတွက်တလ ၁၅၀၀ ကျပ်ပေးဆောင်ရပါတယ်။၂၀၀၆ ခု ဇွန်လမတိုင်မီက ဈေးတွင်းဆိုင်ခန်းယူရောင်းဝယ်နေသူတွေ တလ ၁၅၀၀ ကျပ်နဲ့နေရာလွတ်မှာခင်းရောင်းသူတွေကတလ ၈၀၀ ကျပ် သာပေးဆောင်ခဲ့ရပါတယ်။ နှစ်ကုန်တဲ့အခါ သို့မဟုတ်တနှစ်ပြည့်ရင် အဲဒီနေရာအတွက်သက်တမ်းတိုးကြေးတစ်နှစ်စာ ၃၅၀၀ ကျပ်ပေး သွင်းရမယ်ဆိုပြန်တယ်။ ဒီ့ပြင်ကုန်သွယ်ခွန်ဆိုပြီး ဆိုင်ခန်းတစ်နေရာ စာကိုတစ်လ ၄၀၀၀ ကျပ်နဲ့တစ်နှစ်စာ ၂၉၀၀၀ ကျပ်အတွက် ဈေး မရောင်းရချင်နေပါစေ အမြတ်မရသေးပေမဲ့ ပုံမှန်ဈေးခွန်ဆောင်နေရ ပါတယ်။ ဒီကြားထဲ ဈေးဂေါင်းကလဲ တစ်ကွက်စာနေရာလွတ် ခင်း ရောင်းသူတွေဆီက ၅၀၀ ကျပ်နေ့တိုင်းကောက်ခံနေပါကြောင်း။

နစ်နာတဲ့ဈေးသည်

"ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (SNLD) ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခွန်ထွန်းဦးနှင့် ရှမ်းခေါင်းဆောင်များအား ဖမ်းဆီးထားခြင်းဖြင့် ဆက်လက်ကျင်းပသော အမျိုးသားညီလာခံသည် စစ်မှန်သော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု မဖြစ်နိုင်"

ရှမ်းဒီမိုကရက်တစ်အစည်းအရုံး (SDU) ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ဆိုင်စစ်

သျှမ်းသံတော်ဆင့် သိစေချင်...

လွန်ခဲ့သောစက်တင်ဘာလဆန်းက ၁ ရက် မှ ၃ ရက်နေ့ အထိ သုံးရက်အဆက်မပြတ်မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခဲ့တယ်။ ကျိုင်းတုံမြို့ အရှေ့တောင်ဖက် မြို့သစ်ရပ်ကွက် (၁) မှာ ရေလွှမ်းမိုးပြီး လေယာဉ်ကွင်းသွားလမ်းတလျှောက် လမ်းဘေးဝဲယာနှစ်ဖက်စလုံး ရေလျှံသွား ပါတယ်။ ကျိုင်းတုံတောင်ဖက် လွယ်မွေဖက်မှမြစ်ဖျားခံကာ စီးဆင်းလာတဲ့ နမ့်လပ်ချောင်းရေလျှံတက်လာလို့ နောင်ခမ်းရွာလမ်း သုံး–လေးလမ်းမှာလည်း ဒူးဆစ်ထိရေမြုပ်ခဲ့တယ်။ သီလရှင်ကျောင်း အပါအဝင် ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းပါ ရေမြုပ်တဲ့အထဲပါလို့ မြို့နယ်မှ အာဏာပိုင်တွေလာရောက်ကြည့်ရှုကြပေမဲ့ ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်နဲ့ပဲ ကိုယ့်အခက်အခဲကိုယ်ဖြေရှင်းကြဖို့သာမှာကြားသွားတယ်။ ရေဘေး ဒုက္ခသည်တွေ သူတို့ဆီက ဘာအကူအညီမှ မရခဲ့ပါဘူး။

ရေဘေးဒုက္ခသည်

ဉာဏ်နှစ်ပင် ရလဒ်၊ စစ်တပ်စိတ်ကြိုက် အခြေခံဥပဒေ

နအဖ ညီလာခံနဲ့ပါတ်သက်ပြီး မြန်မာ့အရေးလေ့လာသူ ကျွမ်းကျင်သူကုလသမဂ္ဂအရာရှိတွေကလည်း ဒီမိုကရေစီနည်းမကျတဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေကို ဝေဖန်ထောက်ပြကြပါတယ်။ အဲဒီထဲက တဦးကတော့ USA- Georgetown တက္ကသိုလ်က မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းတွေအများကြီးရေးသားခဲ့သူ ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါမောက္ခ ဒေးဗစ်စတိုင်းဘတ် လည်းပါဝင်ပါတယ်။ သူပြောသွားတာက *"ရလာမဲ့အခြေခံဥပဒေကတော့ စစ်တပ်စိတ်ကြိုက်အခြေခံဥပဒေ ဖြစ်မှာပါ။ သူတို့လိုချင် သွားချင်တဲ့ပုံစံ အခြေခံဥပဒေမျိုးပေါ့။ အနာဂတ်တိုင်းပြည်မှာ ဥပဒေပြုရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာတွေကို စစ်တပ်က ထိန်းချုပ်သွားမဲ့ အခြေခံဥပဒေမျိုးပါ။ ဖြစ်လာမှာက နောက် ၂၀၀၇ နှစ်ထဲ အပြီးသတ်ပြီး ဆန္ဒခံယူပွဲလုပ်မယ်။ စစ်တပ်ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ကြံ့ဖွံ့အားနဲ့အတည်ပြုမယ်။ ပြီးရင်ရွေးကောက်ပွဲအသစ်ဖြစ်လာမယ်။ အတိုက်အခံ အမတ်တချို့လဲ လွှတ်တော်ထဲရောက်သွားတာလဲရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လွှတ်တော်အမတ်နေရာ ၂၅% အလိုအလျောက်ရပြီးသားဖြစ်တဲ့ စစ်တပ်ကိုယ်စားလှယ်တွေ၊ အငြိမ်းစားတပ်မတော်အရာရှိတွေဟာ သူတို့ သက်ဆိုင်ရာမဲဆန္ဒနယ်တွေကနေ အရွေးခံပြီးပါလာကြမှာဆိုတော့ လွှတ်တော်ကိုလဲသူတို့ပဲထိန်းချုပ်သွားမှာပါ။"*

" ဒီညီလာခံမှာ အဓိကအတိုက်အခံဖြစ်တဲ့ NLD, SNLD တို့လဲမပါဘူး။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တချို့ပဲတက်နေတယ်။ အခု အခြေအနေမျိုးမှာ အတိုက်အခံတွေလုပ်နိုင်မှာက သိပ်နည်းပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုတွေ ညီလာခံတက်နေခြင်းအားဖြင့် အခြေခံဥပဒေသစ်ကနေ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ ပြဌာန်းခွင့်နည်းနည်းပါးပါး ရလာနိုင်စရာရှိပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အာဏာနဲ့ပါတ်သက်လို့ကတော့ သူတို့ဘာမှရနိုင်စရာမရှိပါဘူး။ စစ်တပ်ရဲ့လက်ထဲမှာပဲ ထားသွားမဲ့ပုံစံပါ။"

"စစ်တပ်က စိတ်တိုင်းကျချယ်လှယ်ဖို့လုပ်နေတဲ့ကိစ္စကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအနေနဲ့ကလဲ ဘာမှသိပ်လုပ်နိုင်မဲ့ပုံ မရှိပါဘူး။ တခါတလေ မြန်မာနိုင်ငံအရေးကို ဝိုင်းဆွေးနွေးတာ၊ ဝေဖန်ပြစ်တင်တာတွေတော့ လုပ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အခုအရေးဟာ ပြည်တွင်းအရေးပဲဆိုပြီး တချို့ကလဲ လက်ရှောင်နေနိုင်ပါတယ်။ တကယ်တော့ စစ်ဗိုလ်တွေကိုယ်တိုင်က ပြောင်းချင်မှပြောင်းလဲနိုင်မဲ့အဖြစ်ပါ။ စစ်ဗိုလ်တွေကလဲပြောင်းချင်တဲ့စိတ်ရှိပုံမရပါဘူး။ အနည်းဆုံး ခုလက်ရှိစစ်ခေါင်းဆောင်တွေလက်ထဲမှာတော့ ပြောင်းမဲ့ပုံသိပ်မတွေ့ရပါဘူး။ ဒီတော့ နိုင်ငံတကာကလဲ ဘာမှဝင်လုပ်ပေးလို့မရသလိုဖြစ်နေတာပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းအခြေအနေတွေဟာ မဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာသိသာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှမလုပ်နိုင်ကြတာပါ။"

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အခြေအနေအားလုံးမျှော်လင့်ချက်မဲ့နေပြီလား?

အနာဂတ်မှာဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်ပေါ်လာနိုင်ဖို့လမ်းစအတွက် ဘာတွေလုပ်နိုင်မှာလဲ?

"အချိန်ကာလတခု ရောက်ရင်တော့ ပြောင်းလဲရမှာပါ။ စစ်တပ်အရာရှိတွေကိုယ်တိုင်က တိုင်းပြည်ကောင်းစားဖို့ သူတို့က ချည်းချုပ်ကိုင်ထားလို့မဖြစ်ဖူးဆိုတာကို သဘောပေါက်လာရမှာပါ။ လူထုကလဲ သူတို့လိုချင်တဲ့လမ်းကြောင်းအတိုင်း တဖြည်းဖြည်း ရွေးချယ်လာကြမှာပါ။ အချိန်တော့ကြာပါလိမ့်မယ်။ တဖြည်းဖြည်းချင်းဖြစ်မှာပါ။ အပြင်ကဝင်ပြီးတော့ ဒီမိုကရေစီရအောင် ဝင်လုပ်ပေးလို့မရနိုင်ပါဘူး။ တဖြည်းဖြည်းတော့ လူထုကိုယ်စားပြုသူတွေ နေရာရလာမှာပါလို့ ကျနော်ယုံကြည်ပါတယ်။" ❑

BBC 10/10/2006 - နံနက်ပိုင်း

နအဖ ညီလာခံ နိုင်ငံရေးအရ အပြီးသတ်ချင်

နိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုရေးဆွဲနေတဲ့ အမျိုးသားညီလာခံကိုဆန့်ကျင်မယ့်ဘယ်အဖွဲ့အစည်းကိုမဆိုချေမှုန်းသွားမယ်လို့ နအဖ အာဏာပိုင်တွေကပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒီညီလာခံကို ၁၉၉၃ ကတည်းက စတင်ခဲ့ပေမဲ့ အဓိကအတိုက်အခံပါတီဖြစ်တဲ့ NLD က ညီလာခံမှာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပုံတွေဟာ ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းမကျဘူး လို့ ဝေဖန်ပြီး ၁၉၉၆ ခု ကစပြီး တက်ရောက်ခြင်းမရှိတော့ပါဘူး။

၁၀၊ ၁၀၊ ၀၆ ရက်နေ့မှာ ပြန်စတဲ့ညီလာခံဟာ ၁၀ကြိမ်မြောက်ညီလာခံဖြစ်ပါတယ်။ နားလိုက်ပြန်စလိုက်လုပ်လာတဲ့ညီလာခံဟာဘယ်လောက်ကြာကြာဆက်ကျင်းပမယ်၊ ဘယ်တော့ပြန်ရပ်နားမယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှမသိနိုင်ပါဘူး။ ဒီညီလာခံမှာ ခုတခေါက်ဘယ်လိုခေါင်းစဉ်တွေကိုဆွေးနွေးကြမှာလဲ?။ ခုထိ ဘယ်ကိစ္စတွေကို ဆွေးနွေးအတည်ပြုပြီးပြီလဲဆိုတာ မြန်မာနိုင်ငံရှေ့နေများကောင်စီ BLC အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်ထူးက ယခုလိုရှင်းလင်းပြပါတယ်။

"၁၉၉၃ ကနေ ၁၉၉၆ မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရဲ့ အခြေခံမူတွေနဲ့ပါတ်သက်တဲ့အခန်းတွေဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်၊ တိုင်းပြည်အကြီးအကဲ၊ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး စတာတွေအတွက်ဘယ်လိုမူတွေချမယ်ဆိုတာဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ ၂၀၀၄–၂၀၀၅ မှာကျတော့ အခန်းကြီး ၁၁ ခန်း၊ အခြားကဏ္ဍ ၃ ရပ်ကိုဆွေးနွေးကြပါတယ်။ ၁၉၉၆ ကတောက်လျှောက်ရပ်ပြီးတော့နှစ်တွေအတော်ကြာမှပြန်စလာတာနဲ့အင်မတန် နိုင်ငံရေးပိုဆန်လာတယ်။ ဆိုလိုတာက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေက ဆွေးနွေးဖို့လိုအပ်တဲ့အချက်တွေကို ဆွေးနွေးလို့ပြီးသွားပြီ အခြေအမြစ်

Photo: Manager

ညီလာခံတက်ရောက်လာသောတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်အချို့

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံအထိပြောင်းလို့ရပါပြီ။ သို့သော် ၂၀၀၄–၂၀၀၅ အကြားဆွေးနွေးတဲ့ နိုင်ငံခြားရေးကိစ္စ၊ စီးပွါးရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေအားလုံးဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ ဘယ်ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေတွေမှ အသေးစိတ်ဆွေးနွေး မှုချမှတ်တာမလုပ်ကြပါဘူး။ နအဖ က ဆွေးနွေးစရာမလိုတဲ့ ကိစ္စတွေကိုဆွေးနွေးတာဖြစ်တယ်။”

“အခုတခေါက်မှာလဲပဲ ခုနကပြောတဲ့ အချက်အလက် တွေကို ဆက်ဆွေးနွေးဖို့များပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအရ အပြီးသတ်ဖို့ ကြိုးစားနေတာပဲဖြစ်တယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ကျန်လိုအပ်တဲ့အချက် တွေကတော့ ဥပမာ ဥပဒေပြုပုံစနစ်၊ ဘယ်လိုဥပဒေပြုမယ်ဆိုတာကို သူတို့လုံးဝမဆွေးနွေးဘူး။ နောက်ပြီးရွေးချယ်တင်မြှောက်ပုံစနစ်နဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဘယ်လိုဖွဲ့မယ်ဆိုတာလည်း မဆွေးနွေးရသေးဘူး။ နောက်ပြည်ထောင်စုရဲ့ဘဏ္ဍာငွေကို ဘယ်လိုခွဲဝေသုံးစွဲမလဲ၊ သဘာဝသယံဇာတတွေကို ဘယ်လိုမျှတအောင်သုံးစွဲမယ်ဆိုတာတွေလည်းမဆွေးနွေးဘူး။ ပြည်နယ်တွေကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဘယ်လိုရေးဆွဲခွင့်ပေးမလဲ? ဒါတွေလုံးဝမဆွေးနွေးဘူး။ ပိုပြီးအရေးကြီးတာက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တိုင်းမှာပါနေကျဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံသားတွေရဲ့အခြေခံအခွင့်အရေးများကဏ္ဍ လုံးဝမဆွေးနွေးသေးဘူး။ အရေးမကြီးတဲ့အချက်အလက်တွေ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ မှာပါစရာမလိုတဲ့ အစိုးရလုပ်ရမဲ့ မူပိုင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်တွေကိုတော့ အချိန်ဆွဲပြီးဆွေးနွေးတယ်။ နိုင်ငံရေးအရအပြီးသတ်အောင်ဆက်ကြိုးစားသွားဖို့ပဲလို့သုံးသပ်လို့ရပါတယ်။”

“ဒီညီလာခံကို သူတို့ကြိုက်တဲ့အချိန်မှာ အဆုံးသတ်လို့ရပါတယ်။ အဆုံးသတ်လို့ပြီးရင်တော့ ဒီအခြေအနေအောက်မှာ ရရှိတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သူတို့မူမှာပါတဲ့အတိုင်းပဲ။ တပ်မတော်ဟာ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနဲ့ ကာကွယ်ရေးကိစ္စရပ်များအတွက် အများပြည်သူတရပ်လုံးနဲ့ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ပြီးတော့ သူတို့အရေးသုံးပါးအတွက် စစ်တပ်မှာအဓိကတာဝန်ရှိတယ်ဆိုတဲ့မူကိုဖေါ်ဆောင်မဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပဲပေါ်ပေါက်လာဖို့ရှိတယ် လို့မြင်ပါတယ်။”

BBC ၁၀၊ ၁၀၊ ၂၀၀၆

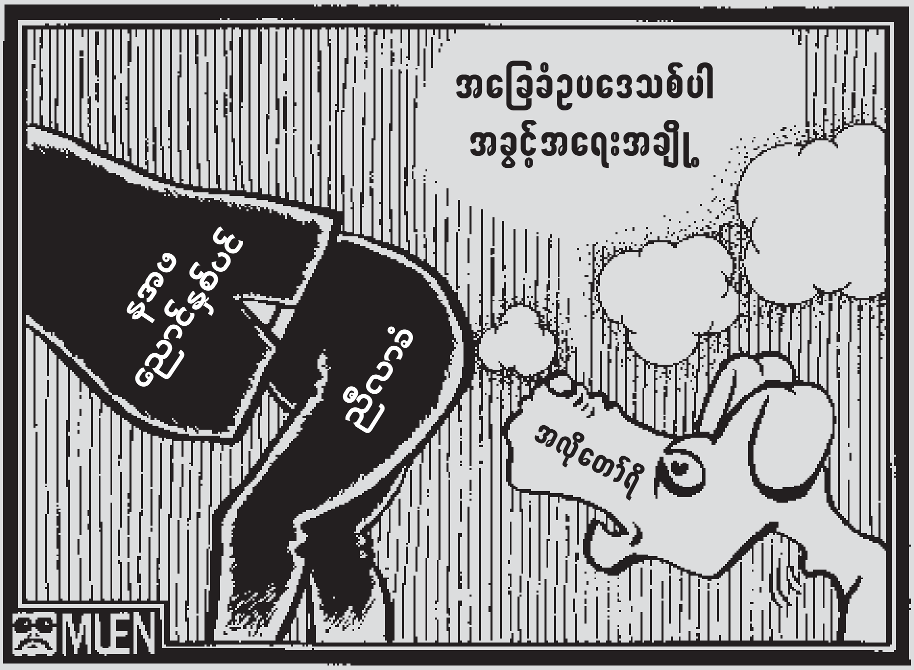

SSA ခွဲထွက် ဒု–ဗိုလ်မှူးကြီးမိန်းစင့် နအဖ ထံပြန်လည်ခိုလှုံ

ပြီးခဲ့သော ၂၄–၈–၀၆ ရက်နေ့က လဲချားမြို့အခြေစိုက် နအဖ တပ်ရင်း ခမရ (၅၁၅) မှ ဆယ်ဘီးကား ၂ စီးဖြင့် **SSA-S** ခွဲထွက် ဒုဗိုလ်မှူးကြီး မိန်းစင့် နှင့်အဖွဲ့အား လဲချားမြို့နယ် ဆလိုင်းခုန်ရွာအထိ သွားရောက်ကြိုဆိုကြောင်း ရှမ်းပြည်အလယ်ပိုင်းမှ သတင်းပေးပို့ချက် အရသိရသည်။

ဩဂုတ်လ အစောပိုင်းက နအဖ ၏အပြောနှင့်အလုပ် မညီမှု ကြောင့် ၃–၄ ခြမ်းကွဲကာ ပြန်လည်တောခိုခဲ့သော **SSA-S** ခွဲထွက် ဒုဗမက–မိန်းစင့်အဖွဲ့နှင့် ဗမ–စိုင်းတ ဦးဆောင်သောအဖွဲ့အင်အား ၁၀၀ ခန့်အားသွားရောက်ကြိုဆိုသူများထဲတွင် ၌နေပြည်သူ့စစ်ဖြစ် သွားသော ဗက–ထွန်းကျော်၊ ဗမ–စိုင်းထွယ့် တို့လည်းပါဝင်သည် ဟု ဆိုသည်။

ဒုဗမက–မိန်းစင့် ဦးဆောင်သောအဖွဲ့သည် မိုင်းကိုင်မြို့နယ် ဟိုခိုင်းတိုက်နယ်အတွင်းနှင့် ဗမ–စိုင်းတ ဦးဆောင်သောအဖွဲ့သည် ကျေးသီးမြို့နယ် တုံလောဝ်းတိုက်နယ်အတွင်း ကျင်လည်လှုပ်ရှားနေခဲ့ သည်။ ပြန်လည်တောခိုသွားသော ဒုဗမက–မိန်းစင့် နှင့်အဖွဲ့အား နအဖ နှင့် **SSA-S** နှစ်ဘက်စလုံးက ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက် နောက်ဆုံး ထား၍လက်ခံမည်ဟုထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးနောက် အခြေအနေငြိမ်သက်နေ ခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သော ဩဂုတ်လလယ်ပိုင်းက နအဖ မှ ဒုဗမက–မိန်းစင့် နှင့်အဖွဲ့အားဆက်သွယ်ရန် ဗမ–စိုင်းထွယ့် အားစေလွှတ်ကာ **"တိုင်းမှူး ဗမခ–သောင်းအေး သည်ယခင်သဘောတူညီချက်(၅)ချက် ဖြစ်သော (၁– မူးယစ်ဆေးဝါးပူးပေါင်းနှိမ်နင်းရေး၊ ၂– တိုင်းပြည် နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအားချေမှုန်းရေး၊ ၃– ပြည်ပရန်ကာကွယ်ရေး၊ ၄– နယ်မြေဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ၅– မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန် လက်နက်ပြန် လည်ကိုင်ဆောင်ရေး) စသည့်အချက်များအတိုင်းအားလုံး ဖြစ်စေ ရမည့်အပြင် မည်သည့်အပြစ်ဒဏ်မှပေးမည်မဟုတ်ကြောင်း"** ဒုဗမက–မိန်းစင့် ၏တပည့်ဖြစ်သူနှင့် ဆက်သွယ်၍ ပြောဆိုခဲ့ သည်များ လည်းရှိခဲ့သည်။

ယခုကဲ့သို့ ဒုဗမက–မိန်းစင့် နှင့်အဖွဲ့ နအဖ ထံပြန်လည်ခိုလှုံ ခြင်းသည် နအဖ ကၡင်းတို့၏မိဘ၊ ဇနီး၊ ဆွေမျိုးများကို အကျပ်ကိုင် ကာခြိမ်းခြောက်ထားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့အဖွဲ့ အား တိုင်းမှူးမှစေလွှတ်သောကြားခံလူမှတဆင့် အာမခံချက်တစုံတရာ ရရှိခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်းတို့ကြောင့် ဒုဗမက–မိန်းစင့် ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ နအဖ ထံပြန်လည်ခိုလှုံဝင်ရောက်သွားခြင်းပင်ဖြစ် မည်ဟု အကဲခတ်များကသုံးသပ်နေကြသည်။

ထူးခြားသည်မှာ ဒုဗမက–မိန်းစင့်နှင့်အဖွဲ့ (၁၀)ရက်ကျော် နအဖ ထံတစ်ဖန်ပြန်လည်ခိုလှုံသွားခြင်းအပေါ် နအဖ ဖက်မှသော် လည်းကောင်း၊ **SSA-S** ဖက်မှသော်လည်းကောင်း မည်သည့်ဖက်က မှသတင်းထုတ်ဖော်ကြေငြာခြင်း မရှိခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ❑

နအဖ နှင့် SSA-S တိုက်ပွဲကြောင့် ပြည်သူ ၁၇ ဦးသေဆုံး

နအဖ ထုတ်ဝေသောမြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၌ စက်တင်ဘာ လ ၁၅ ရက်နေ့ သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း မိုင်းဖြတ်မြို့နယ်၊မိုင်းဟိုင်းကျေးရွာ အုပ်စုအတွင်းတိုက်ပွဲအပြီး ဖြစ်ပွားခဲ့သောပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမှာ သျှမ်း ပြည်တပ်မတော်တောင်ပိုင်း **SSA-S** အဖွဲ့၏ လက်ချက်ဖြစ်ကြောင်း နအဖ ကစွပ်စွဲထားသည်။

သျှမ်းပြည်တပ်မတော်တောင်ပိုင်း **SSA-S** နှင့် နအဖ ၏ မိုင်းဖြတ်အခြေစိုက်တပ်ရင်း ခမရ၃၃၁ တို့ ကျော်စိန်လားဟူရွာ အတွင်း တိုက်ပွဲအပြီး လားဟူရွာ ၄ ရွာမှလူနေအိမ်ခြေ ၇၃ အိမ်မီးလောင် ပျက်စီးခဲ့ပြီး၊ အသက်ကြီးရင့်သူများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့်အသက် ၄ နှစ်အရွယ်ကလေးငယ်အပါအဝင် ၁၇ ဦးသေဆုံးကြောင်း၊ အဆိုပါ ရွာများကို သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း **SSA-S** တပ်မှမီးရှို့ဖျက်ဆီးသွားခဲ့ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင်ဖော်ပြထားသည်။

နအဖ ၏စွပ်စွဲချက်ကို **SSA-S** ဘက်က နအဖ တပ်များ တလကြမ်းလိုက်လံပစ်ခတ်ခဲ့၍ ၎င်းတို့ဆုတ်ခွာလာစဉ် မိုးများလည်း ရွာသွန်းလျက်ရှိသဖြင့် ရွာများမီးလောင်မှုမရှိခဲ့သလို အိမ်ခြေများ မီးလောင်ရန်မလွယ်ကူကြောင်းဆိုသည်။

ထိုတိုက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ဒေသခံ လားဟူပြည်သူ့စစ်ခေါင်း ဆောင် ဂျဆေးဗိုလ်က **SSA-S** ၏ရန်ကိုကာကွယ်ပေးရန် နအဖ ကို အားကိုးပြီး **SSA-S** သတင်းပေးခဲ့ရာမှ ၎င်းတို့အားဒုက္ခရောက် အောင်ပြုလုပ်ခဲ့သူမှာ နအဖ ပင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုကြောင်း တာချီလိတ် မှ အမည်မဖော်လိုသူက ဆိုသည်။

၁၅–၈–၀၆ ရက်နေ့က နအဖနှင့် **SSA-S** တို့ဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ပွဲတွင် နအဖ ဘက်က ဗျူဟာမှူး ကျဆုံးသဖြင့် ၎င်းတို့စိတ်ဆိုးကာ သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း တာချီလိတ်၊ မိုင်းဖြတ်နှင့် မိုင်းဆတ်ကျေးရွာ အုပ်စုတို့တွင် ခလရ၊ ခမရ ၁၄ တပ်ရင်းခန့်ရှိသည့် နအဖ တပ်များက နယ်မြေများရှင်းလင်းလျက်ရှိသည်။

နအဖ ကလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များတွင် အင်အားအကြီးမားဆုံး ၅၀၀၀ ခန့်ရှိ ဗိုလ်မှူးကြီး ယွက်စစ်ဦးဆောင်သော **SSA-S** အဖွဲ့အား အပြစ်မဲ့ပြည်သူများအားသတ်ဖြတ်သူ၊ ပုံးဖောက်ခွဲသူ၊ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်၍ ကျေးရွာများကိုမီးရှို့ဖျက်ဆီးသူဟုစွပ်စွဲပြီး အကြမ်းဖက် သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့အဖြစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ၌ ကြေငြာခဲ့သည်။ ❑

ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ FORM ဖြည့် ရန်ဝန်လေး

“ကာယကံရှင်အလုပ်သမားမှဖြည့်သွင်းရန်ပုံစံ” လျှောက်လွှာတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားတို့၏ကိုယ်ရေးရာဇဝင် အစစ်အမှန်များကို ရေးသွင်းသည့်တိုင် အခက်အခဲများရှိနေသေးကြောင်း ထိုင်းနိုင်ငံရောက် စိုင်းနွံအမည်ရှိ သျှမ်းအလုပ်သမားတစ်ဦးကဆိုသည်။

“ကျနော်က မိုင်းပန်မြို့နယ် တုန်စုကျေးရွာမှာနေတာပါ။ နအဖ ကတုန်စုကျေးရွာကိုဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့တဲ့အတွက်အခုမရှိတော့ပါဘူး။ ပြီးတော့ကျနော့မှာနိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင် လည်းမရှိပါဘူး”

သျှမ်းပြည်တွင်း၌ နအဖ က အဖြူရောင်နယ်မြေ၊ အနက်ရောင်နယ်မြေ၊ အညိုရောင်နယ်မြေ ဟူ၍ခွဲခြားထားရာ ကျေးလက်တောရွာတွင်နေထိုင်သော သျှမ်းပြည်သူအများစုသည် နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်မရှိကြကြောင်း SSA မှပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဒေါ်နန်းခေးဆိုင်ကယခုကဲ့သို့ပြောဆိုသည်။

“သျှမ်းပြည်ကျေးရွာမှာနေထိုင်ကြတဲ့ သျှမ်းလူမျိုးအများစုကို စစ်အစိုးရက နိုင်ငံသားစာရင်းမသွင်းပါဘူး။ ထိုင်းနိုင်ငံ ရောက်လာတော့လည်း ထိုင်းဘက်က စာရင်းမသွင်းတော့ သျှမ်းလူမျိုးတို့ရဲ့ဘဝဟာ တိုင်းပြည်မရှိတဲ့ လူနဲ့တူပါတယ်”

၁၉၉၀ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပစဉ်က သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းမိုင်းနောင်မြို့နယ် နောင်တောဝ်းရွာတွင် အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ ၈၀၀ ခန့်ရှိသည့်အနက် နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ကိုင်ဆောင်သူ ၃၀ ဦးသာရှိရာကျန် ၇၇၀ ခန့်သည် မဲပေးပိုင်ခွင့်မရှိခဲ့ကြောင်း၊လူဦးရေ ၁၀၀% တွင် မှတ်ပုံတင်မရှိသူအနည်းဆုံး ၅၀%ရှိဟု ဆိုသည်။

နအဖ က “လိုင်စင်ရ မှသားအရောင်းသမ” စာအုပ်ထဲတွင် သျှမ်းပြည်၌ သျှမ်းလူမျိုး ၃၅.၅% သာရှိကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ ၁၉၉၆–၉၈ ခုနှစ်အတွင်း နအဖ ကသျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းအနက်ရောင်နယ်မြေများမှ သျှမ်းလူဦးရေ ၃၀၀,၀၀၀ ခန့်ကိုမောင်းထုတ်ခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံသားစာရင်းတွင်မပါဝင်ဟု ဆက်လက်ပြောဆိုခဲ့သည်။

နအဖ လိမ်လည်ခဲ့သည်မှာ သမိုင်းနှင့်ချီရှိခဲ့ကြောင်းကို –

“ရှေးက မြို့၊ရွာအတွင်း လက်နက်ကိုင်ထားတဲ့ သူတွေကို စစ်အစိုးရက လက်နက်ကိုင်ဆောင်ခွင့်လိုင်စင် လုပ်ပေးမယ်ဆိုလို့ လက်နက်သွား အပ်တဲ့သူတွေကို ရိုက်နှက်စစ်ဆေးပြီးထောင်ချခဲ့တယ်။ သိပ်မကြာသေးတဲ့နှစ်ကလည်း လိုင်စင်မဲ့ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေကို လိုင်စင်ထုတ်ပေးမယ်ဆိုပြီး နအဖ ကသိမ်းယူလိုက်ပြန်တယ်။ အခုလို ထိုင်းနိုင်ငံရောက် မြန်မာအလုပ်သမားတွေကို နအဖ က ပတ်စ်ပို့လုပ်ပေးမယ်ဆိုတာယုံကြည်ဖို့ခက်ပါတယ်”ဟု ထိုင်းနိုင်ငံရောက် အလုပ်သမားတစ်ဦးကဆိုသည်။

အလုပ်ရှင်များ၏စေခိုင်းချက်အရ အချို့ Form ဖြည့်လိုက်ရသော်လည်း ပြည်တွင်းရှိမိဘဆွေမျိုးများကိုထိခိုက်မည်စိုးသည့်အတွက် အမည်နှင့်နေရပ်အမှန်ကိုမထည့်ကြကြောင်းသိရသည်။

လာအိုနှင့်ကမ္ဘောဒီးယားနည်းတူ ထိုင်းနိုင်ငံရောက် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး Form ဖြည့်ခိုင်း၍ မြန်မာပြည်ဖက်တွင်စစ်ဆေးစိစစ်ပြီးမှ မြန်မာနိုင်ငံသားဟုတ်မှန်ပါက မြန်မာဘက်မှ ပတ်စ်ပို့ထုတ်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ထိုင်းဘက်မှလည်း အလုပ်လုပ်ခွင့်ဗီဇာထုတ်ပေးမည်ဟု ယခင်လက ထိုင်းနှင့်မြန်မာနှစ်ဖက်သဘောတူညီချက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ❑

နအဖမှ အမျိုးသားစာပေသင်ကြားမှုပိတ်ပင်

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း မိုင်းပြင်းမြို့နယ် ပျက်ကန့်ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ လွိုင်တိုးရွာနှင့် မိုက်ဆော့ရွာ နှစ်ရွာတွင် သျှမ်းစာသင်ကြားမှုကိုဒေသခံ နအဖ တပ်ကပိတ်ပင်ခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သော ၈၊၈၊၀၆ ရက်နေ့က မိုင်းပြင်းအခြေစိုက် ခမရ ၃၆၀ ဗက–ဝင်းမောင် ဦးဆောင်သောအင်အား ၃၀ ခန့်ရှိစစ်ကြောင်းသည် အဆိုပါရွာများရှိ ကျောင်းဆရာ/မ များအား အမျိုးသားစာပေမသင်ရ၊ သျှမ်းပြည်အမျိုးသားအလံ မစိုက်ထူရ၊ ဗမာစာသာသင်ကြားရမည်ဟု အော်ငေါက်ကြိမ်းမောင်း၍ ဆရာကိုင်သျှမ်းဖတ်စာအုပ်များသိမ်းဆည်းသွားကြောင်းသိရသည်။

အဆိုပါသျှမ်းရွာများသည် အပစ်ရပ်အဖွဲ့ SSA-N ၏ ထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်းရှိ တပ်မဟာ ၇ မှ ဦးဆောင်၍ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအမျိုးသားကျောင်းဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်မှာ ၄–၅ နှစ်ခန့်ရှိပြီး အချို့ရွာများတွင် ၇–၈ နှစ် ခန့်ရှိကာ အမျိုးသားစာပေကိုသင်ကြားပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသားကျောင်းတစ်ကျောင်းလျှင် အနည်းဆုံးဆရာ ၂ ဦးနှင့် ကျောင်းသား ၆၀ ခန့်ရှိသည်။

ထို့ပြင် နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များ၌ သျှမ်းပြည်ဒေသအချို့တွင် “မဟာတို”သျှမ်းစာပေရက်တိုသင်တန်းများ အမြဲပို့ချလေ့ရှိပါသည်။ မိုင်းပြင်းအခြေစိုက် ခမရ ၃၆၀၊ ခမရ ၅၂၈ နှင့် ခလရ ၄၃ တို့မှ နယ်လှည့်စစ်ကြောင်းများသည် ထိုကျေးရွာအုပ်စုများသို့ မကြာခဏသွားရောက်၍ ကြက်၊ ဝက် များကိုအခမဲ့ဆင့်တောင်းလေ့ရှိရုံသာမက ယခု အမျိုးသားစာပေသင်ကြားမှုကိုပါ အကျပ်ကိုင်လာသည်ဟု ဒေသခံများညည်းတွားနေကြသည်။ ❑

ဝါကျွတ်ပွဲဗန်းပြ၊ အာဏာပိုင်ထံလာဘ်ထိုး၍လောင်းကစားဝိုင်းဖွင့်

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း မူစယ်မြို့လယ်ဘုန်းကြီးကျောင်း ပိုင်မြေ၌ ပွဲလမ်းသဘင်ကျင်းပခွင့်ကို နအဖအာဏာပိုင်များပိတ်ပင်ထားခဲ့သည်မှာ ၃–နှစ်ခန့်ပင်ရှိသော်လည်း စီးပွားရေးသမားတစ်ဦး၏အစ်ကိုဖြစ်သူက ဝါကျွတ်ပွဲကိုဗန်းပြပြီး အာဏာပိုင်များအား လာဘ်ထိုးကာ ဝါကျွတ်ပွဲတွင်လောင်းကစားဝိုင်းဖြစ်မြောက်ရန်အတွက် ကန်ထရိုက်ဆွဲခဲ့သည်ဟု တရုတ်မြန်မာနယ်စပ်မှ သတင်းပေးပို့ချက်အရသိရသည်။

သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မတိုင်မီကမူစယ်မြို့မြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံးက သာသနာရေးဦးစီး႒ါနလက်အောက်ရှိဂေါပကအဖွဲ့ (သာသနာ့နုဂ္ဂဟအသင်း) အား အဆိုပါဘုန်းကြီးကျောင်းပိုင်မြေနေရာလွတ်တွင်ဝါကျွတ်ပွဲကျင်းပရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။

ထိုသတင်းကိုကြားသိရသည်နှင့် ဗိုလ်ချုပ်မြင့်လှိုင်နှင့်ရင်းနှီးသော စိုင်းထွန်းအေး(စိုစိုပြည်ပြည်)၏အစ်ကိုဖြစ်သူကောင်းနောင်ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌ အသက် ၅၀ ခန့်ရှိစိုင်းသန်းသည် မြို့နယ်နှင့်ခရိုင်အဆင့်မြင့် အရာရှိများထံခွင့်ပြုချက်ရယူကာ သာသနာ့နုဂ္ဂဟအသင်းနှင့်ညှိနှိုင်းပြီး အောက်တိုဘာ ၇ မှ ၁၄ ရက်နေ့အထိ (၇ ရက်ကြာ) ဝါကျွတ်ပွဲလောင်းကစားဝိုင်းကန်ထရိုက်ဆွဲခဲ့သော်လည်း အောက်တိုဘာ ၁၆ ရက်နေ့အထိ ကစားဝိုင်းဆက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

လွန်ခဲ့သော ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှစ၍နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ခဲ့သည့်သျှမ်းနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ကျင်းပခွင့်ကိုသက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များကပိတ်ပင်ခဲ့ပြီးကတည်းက အဆိုပါဘုန်းကြီးကျောင်းမြေတွင် မည်သည့်ပွဲမှကျင်းပခွင့်မရခဲ့ကြပေ။ ယခုလိုဝါကျွတ်ပွဲကျင်းပခိုင်းပြီးလောင်းကစားဝိုင်းပါတဲ့ဖက်၍ ကစားခွင့်ပြုသည်မှာ ထူးခြားမှုရှိကြောင်းကို မူစယ်မြို့ခံတစ်ဦးက –

“ ဒါဟာ မြို့နယ်၊ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအသစ်တွေနဲ့ လားရှိုးတိုင်းမှူးအသစ်အထိ သူတို့အိတ်ကပ်ထဲဝင်အောင်ငွေရှာတဲ့နည်းပဲဖြစ်နိုင်တယ်”ဟုဆိုသည်။

ပွဲကန်ထရိုက် စိုင်းသန်းသည်သာသနာ့နုဂ္ဂဟအသင်းကို ပွဲကြေးတစ်ညလျှင် ကျပ် ၁ သိန်းပေးဆောင်ရန်သဘောတူညီထားခဲ့သော်လည်း၊ ၎င်းကိုယ်တိုင်ချဉ်းကပ်ကာ ခွင့်ပြုချက်တောင်းခဲ့ရသည့် မယက ဥက္ကဋ္ဌသစ်ဦးညွန့်ဟန်၊ ခယက အတွင်းရေးမှူးဦးတင်ဝင်း တို့ကို မည်မျှငွေပမာဏလာဘ်ထိုးလိုက်ရသည်ကိုတော့မသိရသေးကြောင်းဆိုသည်။

“ တစ်ကယ်လို့ ဘာလာဘ်ငွေမှ မထိုးရင်တော့ လောင်းကစားဝိုင်း လုပ်ခွင့်ပေးမှာမဟုတ်ပါဘူး။ မြို့နယ်မှူးက ပွဲလုံခြုံရေးအတွက်ဆိုပြီး တစ်ညကိုရဲသား ၁၅ ယောက် အစောင့်ချထားတယ်လေ ”ဟုဘုန်းကြီးကျောင်းအနီးတွင်နေထိုင်သည့်မြို့ခံတစ်ဦးကဆိုသည်။

ဝါကျွတ်ပွဲရက်အတွင်း မိုး ၃–၄ ရက်ခန့်ရွာသဖြင့် လောင်းကစားသူများအနည်းငယ်ကျဲပါးခဲ့သော်လည်း မိုးတိတ်သွား သည့် ၄–၅ ရက်အတွင်း ဖိုက်ကျူးဝိုင်း၊ ဂျိုကာဖဲ၊ လေပူဖောင်းသေနတ်ပစ်နှင့် ရာဘာကွင်းပုလင်းစွပ် ကစားသူများဖြင့်စည်ကားလျက်ရှိနေကြောင်း၊ ကုန်းကင်းဝိုင်းနှင့်လေးကောင်ဂျင်ဝိုင်းတို့ကိုမူမတွေ့ရှိရကြောင်းဆိုသည်။

ယခုလိုလောင်းကစားဝိုင်းကို စိုင်းအေး၏အစ်ကိုဖြစ်သူကောင်းနောင်ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌ စိုင်းသန်းမဟုတ်ဘဲ အခြားသူဖြစ်ပါက ဤဝါကျွတ်ပွဲတွင်ကစားဝိုင်းဖွင့်လှစ်ခွင့်ရလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု အချို့က သုံးသပ်သည်။ ❑

မူစယ်မြို့မြင်ကွင်းတနေရာ

Photo: SHAN

နအဖ မှ မူးယစ်ရာဇာများကို ကာကွယ်ပေးလျက်ရှိ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နအဖ မှဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုများဖျက်ဆီးပြနေခြင်းမှာ ဟန်ပြသာဖြစ်ပြီး၊ နောက်ကွယ်တွင်ဘိန်းထုတ်လုပ်သူများအား အကာအကွယ်ပေးလျက်ရှိကြောင်း ထိုင်းနယ်စပ်တွင်နေထိုင်သူ သျှမ်းပြည်သားတစ်ဦးကဆိုသည်။

လဲချားမြို့နယ် ဆလိုင်းခုမ်ရွာတွင်နေထိုင်သော အသက် ၄၈ နှစ်ရှိ ဇာလိန် ဆိုသူသည် ဒေသခံလက်သစ်ဘိန်းရာဇာအဖြစ်နာမည်ကြီးနေသူဖြစ်သည်။ ၎င်းသည်လွန်ခဲ့သောနှစ် ၂၀ ခန့်က MTA တပ်မှူးတစ်ဦးဖြစ်သူဒေသခံ စဝ်ကန်းဂျစ် ထံလက်နက်ချခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း၊ ထိုင်းနယ်စပ် မယ်ဟောင်ဆောင်အနီး ဆန်ကန် ခိုင်းလုံတွင် နေထိုင်သူ မူးယစ်ရာဇာ စဝ်စင့်ကြာ (လျှိုဝေမင်) နှင့် ၁၉၉၆ ၌ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ လျှိုဝေမင်သည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ အမေရိကန်နှင့်ထိုင်း မူးယစ်နှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့မှဖမ်းကာအမေရိကန်သို့ပို့ခြင်းကိုခံခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များတစ်ဦးပြီးတစ်ဦးအဖမ်းခံနေရသဖြင့် ဘိန်းဘုရင် ဇာလိန် လည်းမနေရဲတော့ပဲ တောင်ကြီးမြို့ တောင်ဘက် အပစ်ရပ် PNO အဖွဲ့ဌာနချုပ် ကျောက်တလုံးရှိ ပအိုဝ်းအဖွဲ့အစည်း ထံဝင်ရောက်ခိုအောင်း၍ မူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းဆက်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအတွင်း PNO ထံပေးရန်လိုသောအခွန်ငွေနှင့် အစုရှယ်ယာငွေများ မပေးသဖြင့် ၎င်းအား အောင်ခမ်းထီနှင့် နအဖ ပူးပေါင်း၍ဖမ်းဆီးကာ တောင်ကြီး၌နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်အပြင် သေဒဏ်ပါချမှတ်ခဲ့သည်။ ဘိန်းရာဇာ ဇာလိန် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် (ဟိုမိန်းဒေသ ခွန်ဆာ နေရာဆက်ခံသူ SSS ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်) မဟာဂျာက နအဖ ထံ ကျပ်ငွေ သိန်းထောင်နှင့်ချီပေးပြီး ပြန်ရွေးထုတ်ခဲ့သည်။ ထောင်မှလွတ်လာပြီးနောက် ၎င်း၏ဇာတိရွာဖြစ်သော ဆလိုင်းခုမ် တွင်နေထိုင်ခဲ့သည်။

ထိုနောက်ပိုင်း နမ့်စန်မြို့နယ် နားရိုင်းဒေသ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်၍နာမည်ကြီးသူ ဌာနေပြည်သူ့စစ်ခေါင်းဆောင် ကျိုးဆန်း နှင့်ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ ဇာလိန်၊ မဟာဂျာနှင့် ကျိုးဆန်းတို့သည်လက်ရှိ မန္တလေးတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်မြင့် (ကျိုင်းတောင်းတွင် ဗျူဟာမှူး အဖြစ်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ)၊ တောင်ကြီး ရပခ တိုင်းမှူးဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့်နှင့် မိုင်းနောင် စကခ–၂ မှူး ဖြစ်ခဲ့သည့် လက်ရှိအရှေ့ပိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်သောင်းအေး စသည်တို့နှင့်ရင်းနှီးသူများဖြစ်ကြသည်။

ဤသည်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးများကို နအဖ ကမည်မျှပင်ဖျက်ဆီးပြစေကာမူ ဘိန်းရာဇာများကိုအကာအကွယ်ပေးနေသည်မှာထင်ရှားကြောင်း သုံးသပ်သူများကဆိုသည်။ ❑

သျှမ်းစာဆိုတော်၊ သျှမ်းမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်များအား ရည်စူးလှူဒါန်းပွဲ

၂၇–၉–၀၆ ရက်နေ့က ကွယ်လွန်သွားကြပြီဖြစ်သော သမိုင်းဝင် သျှမ်းစာဆိုတော်ကြီးများ၊ သျှမ်းမျိုးချစ်အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်များနှင့်ဘိုးဘွားမိဘဆွေမျိုးသားချင်းများအားရည်စူး၍ “ပါပေါက်ဘုန်းကြီးကျောင်း” တွင် ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းပွဲတစ်ရပ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း အဆိုပါအလှူပွဲသို့သွားရောက်ခဲ့သူတစ်ဦးထံမှသိရသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင် “ပါပေါက်”ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကဦးဆောင်၍ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟ ဒကာ၊ ဒကာမ များ၏ စေတနာဖြင့် ပါပေါက်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းအား တည်ဆောက်မွမ်းမံခဲ့သူများ၊ ပျံလွန်သွားပြီဖြစ်သောပါပေါက်ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၊ သျှမ်းစော်ဘွား ၃၄ ပါး၊ သျှမ်းစာဆိုတော်ကြီးများနှင့် သျှမ်းပြည်သမိုင်းတွင် စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့၌ပါဝင်ခဲ့သောမျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ(ဆေခန်ဖ၊ စဝ်ခွန်ဆန်တုန်ဟုန်း၊ စဝ်ဂွဏ်းစိဏ်း၊ စဝ်နွဲ့ ခေါ် စောယန္တ) တို့အား ရည်စူး၍ ရေစက်ချအမျှပေးဝေခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အလှူပြုလုပ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ယခုကဲ့သို့မိန့်ကြားခဲ့သည်။

Photo: SHAN

အလှူအတန်းပြုလုပ်ရာပါပေါက်ကျောင်း

“လွန်ခဲ့တဲ့ရာထောင်စုနှစ်ကတည်းကရှိခဲ့ပြီး မိဘဘိုးဘွားများ လက်ထက်အဆက်ဆက်လက်ဆင့်ကမ်းကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ မိမိတို့ရဲ့ သျှမ်းရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်တွေကို ယနေ့မျိုးဆက်လူငယ်တွေသိရှိပြီး၊ နောင်လာမဲ့ မျိုးဆက်လူငယ် များအထိ မိမိတိုင်းပြည် နဲ့လူမျိုးအတွက် ကိုယ်ခန္ဓာနဲ့ အသက်တွေစွန့်လှူ ပေးဆပ်သွားခဲ့ကြတဲ့ သျှမ်းမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်များရဲ့ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အစဉ်အောက်မေ့ သတိရနေစေဖို့ ဖြစ်ပါတယ်”

သျှမ်းရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ကွယ်လွန်သွားပြီးသူများအားရည်စူး၍ ကျန်ရစ်သူ မိသားစုမှအလှူအတန်းပြုလုပ်ပေးသည့်ဓလေ့ ယနေ့တိုင်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ထိုသို့အလှူပြုလုပ်ပေးခြင်းအပေါ် ကွယ်လွန်သူများသည် မကောင်းသည့်ဘုံဘဝတွင်ရှိနေပါက ကောင်းရာမွန်ရာဘုံသို့ရောက်ရှိစေပြီး၊ နိမ့်ကျသည့်ဘုံဘဝတွင်ရှိနေပါက မြင့်မြတ်သည့်ဘုံဘဝသို့ ရောက်ရှိစေသည်ဟု ယုံကြည်မှုများရှိကြသည်။

ထိုအလှူပွဲတွင် လက်ရှိထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်၏မယ်တော် ဆုမ်တိတ်ယာ့ နှင့်စဝ်နရေးဆွန်မဟာရာဇာစသောမင်းမျိုးမင်းနွယ်များအားလည်း ရည်စူး၍အလှူများပြုလုပ်ပေးခဲ့ကြောင်း၊ ဤလိုအလှူများကို ဆုမ်တိတ်ယာ့ နတ်ရွာစံပြီးသည့်နှစ်မှစ၍ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ယခုနှစ်ပြုလုပ်သည့်အလှူသည် အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်ဟုသိရသည်။အဆိုပါအလှူပွဲသို့သွားရောက်ခဲ့သူများမှ ၎င်းတို့၏မိဘဆွေမျိုးများအားရည်စူး၍အလှူဒါနများပြုလုပ်ပေးခဲ့ကြကြောင်း၊ ဆရာတော် ဘုရားကြီးဦးဆောင်သောအလှူပွဲသို့ တက်ရောက်သူ ဦးရေ ၂၀၀ ခန့်ရှိကြောင်း ဆိုသည်။

အလားတူ ဝိန်းဟဲန်မြို့နယ် ပိန်းလုံကျေးရွာအုပ်စု ပိန်းလုံရွာတွင်လည်း ကွယ်လွန်သွားပြီးဖြစ်သော တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များအားရည်စူး၍ ၎င်းတို့၏သားသမီးဆွေမျိုးများက ပိန်းလုံဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်လှူဒါန်းပေးခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ❑

မိုးရက်ဆက်ရွာသွန်းမှုကြောင့် တောင်ကြီး–ကျိုင်းတုံ ကားလမ်းပြတ်တောက်

ပြီးခဲ့သော ၇–၉/၁၀/၂၀၀၆ နေ့က (၃) ရက်ဆက်တိုက် အဆက်မပြတ်မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းမှုကြောင့် သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း လွိုင်လင်–မိုင်းပွန်အကြား ကားလမ်းမှာ တောင်ပြို၊ တံတားကျိုးပြီး သွားလာမရဖြစ်နေကြောင်း တောင်ကြီးသို့ကျောင်းတက်ရန်သွားသည့် ကွန်ဟိန်း၊ နမ့်စန်၊ ခိုလမ် မှ ကျောင်းသူ/သားများ လမ်းတစ်ဝက်နှင့်ပင် နေရပ်ရင်းသို့ပြန်လာခဲ့ရကြောင်း သိရသည်။

ဖြစ်ပွားသည့်နေရာမှာတောင်ကြီး–ကျိုင်းတုံကားလမ်းမကြီးပေါ်ရှိ လွိုင်လင်မြို့နှင့်မိုင်းပွန်မြို့အကြား လမ်းဘေးတလျှောက်ရွာများဖြစ်သော **ခေါင်းနွဲ့ရွာနှင့် ပန်ခေါက်ဝိုးရွာတဝိုက်** တွင် တောင်ပြိုခြင်း၊ သစ်ပင်များလဲကျခြင်း၊ ကားလမ်းကမ်းပါးများမြေပြိုခြင်းတို့အပြင် မိုင်းပွန်မြို့အနီးရှိ တံတားလည်းပျက်သွားပြီး ၁၁–၁၀–၀၆ ရက်နေ့အထိသွားလာအသုံးပြု၍မရသေးဟုဆိုသည်။

ထိုအပေါ် သေခံအာဏာပိုင်များက တစုံတရာကူညီပြုပြင်ပေးခြင်းမရှိသည့်အပြင် အနီးအနားရှိကျေးရွာလူထုကို အဓမ္မလုပ်အားခိုင်းစေခဲ့သည်။ ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့၏အလုပ်အကိုင်များကိုထားကာ မြေတူး၊ သယ်ပို့ခြင်း၊ သစ်ပင်ခုတ်ဖြတ်ခြင်းများ အခမဲ့သွားရောက်လုပ်အားပေးကြရသည်ဟု ဆိုသည်။

ထို့ပြင်လွန်ခဲ့သည့် ဩဂုတ်လလယ်ပိုင်းမှစ၍ ကွန်ဟိန်းမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးလက်တောရွာအနှံ့အပြား ခိုလမ်ရွာအထိ မိုးတွင်းကာလ မျက်စိနာရောဂါများကူးစက်ပြန့်ပွားလျှက်ရှိသည်။ နအဖ ကျန်းမာရေးဌါနမှ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များကလည်း မည်သို့မျှ ကူညီကုသပေးခြင်းအလျှဉ်းမရှိသဖြင့် ပြည်သူတို့မှာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးကာ ကုသကြရပြီး သက်သာလိုက်၊ ပြန်ဖြစ်လိုက်ဖြစ်နေကြောင်း၊ နံနက်စောစောရေထချိုးသူများသာ အမြန်ပျောက်ကင်းကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ❑

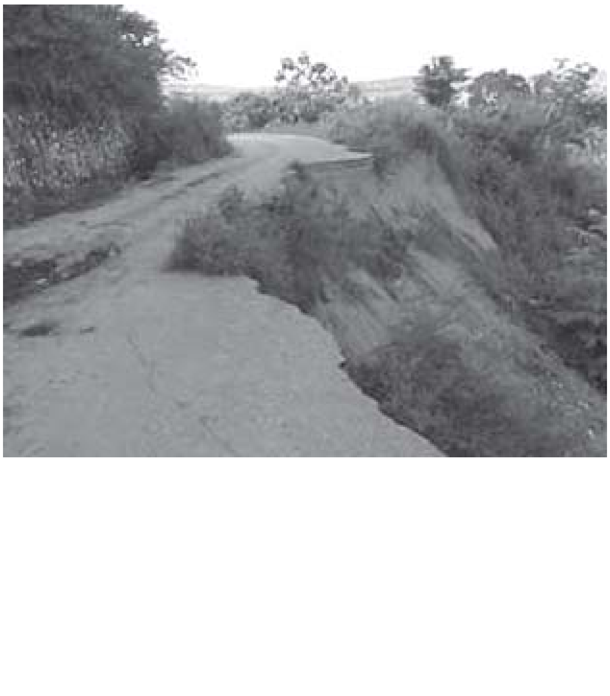

“ဂေါပကအဖွဲ့” အမည် ရှေ့ဆက်မသုံးရ

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း တြိဂံတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်မင်းအောင်လှိုင် မှ ကျိုင်းတုံမြို့ရှိ သာသနာရေးဆိုင်ရာဌါနများအားလုံးထံ “ဂေါပကအဖွဲ့” အစား“သာသနာ့နုဂ္ဂဟအသင်း”ဟု ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်သုံး စွဲသွားရန် ၂၆–၉–၀၆ ရက်နေ့က ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်ဟု ဒေသခံ တစ်ဦးက ၁–၁၀–၀၆ ရက်နေ့၌ သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကိုပြောခဲ့သည်။

နအဖမှ ပြည်ပသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်သူများ စာရင်းကောက်

၉–၉–၀၆ ရက်နေ့က ကျိုင်းတုံမြို့ လဝက မှပြည်သူလူထုထံ ကွင်းဆင်းကာ ပြည်ပသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများ၏ အမည်စာရင်းကို လိုက်လံကောက်ယူနေကြောင်း၊ ပြည်ပသို့သွား ရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများကို သုံးနှစ်သာခွင့်ပြုမည်ဖြစ်ပြီး၊ အခွန်ငွေ ၁ ဦးလျှင် ၁ နှစ် ၁ သိန်းနှုန်း၊ ၃ နှစ်စာ ၃ သိန်း တစ်ခါတည်း ပေးဆောင်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ၃ နှစ်ပြည့်ပြီးပါက မြန်မာပြည်သို့ပြန် လာကာ ပတ်စပို့ သက်တမ်းတိုး၍ နောက်တကြိမ်ပြန်လည်ထွက်ခွာ အလုပ်လုပ်နိုင်ကြောင်း ဒေသခံအာဏာပိုင်များကဆိုသည်။ သို့သော် လည်း မိဘဆွေမျိုးများမှာ ၎င်းတို့သားသမီးများပြန်လာပါက နအဖ ၏ခွင့်ပြုချက်မရပဲ ပြည်ပသို့ခိုးထွက်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးမည်ကိုင်ရင်း၊ ပြန် လည်သွားခွင့်မပြုတော့မည်ကိုရင်း စိုးရိမ်နေကြကြောင်း ကျိုင်းတုံမှ ခိုင်လုံသော သတင်းရပ်ကွက်က ဆိုသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ဘိန်းစိုက်သူ ယခင်ထက်ပိုမိုများပြား

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း မိုင်းပြင်းဒေသတွင် ဝန်တင်မြင်းပိုင်ရှင် နွားပိုင်ရှင်များက တရုတ်မှလာသော ဓါတ်မြေဩဇာများကို လက်ဖက် ခြံရှိရာတောင်ပေါ်သို့ အများအပြားတင်ဆောင်နေကြောင်း၊ နအဖ မှသော်လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်တပ်မတော်ဘက်မှသော်လည်းကောင်း ဤသို့ဘိန်းစိုက်ပျိုးနေမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တစုံတရာဟန့်တားခြင်းများ မပြုလုပ်သဖြင့် မိုင်းပြင်းဒေသတွင်ဘိန်းအထွက်နှုန်း ပိုမိုတိုးပွား နိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း ဒေသခံတစ်ဦးကဆိုသည်။

ကျိုင်းတုံမြို့ခံပြည်သူများ ကြံ့ဖွံ့အသင်းဝင်ရန် ဖိအားပေးခြင်းခံရ

၁၉–၉–၀၆ ရက်နေ့က သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များက တိုင်းမှူး၏ အမိန့်ဖြင့် ကျိုင်းတုံမြို့ ကျိုင်းခုန်ရွာ ရပ်ကွက် (၁)ရှိ အသက် ၁၈ နှစ်မှ ၅၀နှစ်အတွင်း ကျား၊ မ မရွေး ရွာသားများအားလုံး ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းသို့ မဝင်မနေရ အတင်း အဓမ္မအသင်းဝင်ခိုင်းခြင်းခံခဲ့ကြရသည်။ အခြားအနီးအနားရှိကျေးရွာ အုပ်စုများတွင်လည်း ထိုသို့ဖိအားပေးခြင်းခံကြရပုံရသည်ဟု ဒေသခံ တစ်ဦးကဆိုသည်။

မန္တလေးရေဘေး

Photo: AFP

မြင်ဖူးသည်ကိုထား၍ ကြားပင်မကြားဖူးသော မြန်မာပြည်ဒုတိယ မြို့တော် မန္တလေး ရေလွှမ်း နေပုံကို ၁၁၊ ၁၀၊ ၂၀၀၆ နေ့က ဝေဟင်မှ တွေ့ရသော မြင်ကွင်းဖြစ်သည်။ (AFP)

အနည်းဆုံးလူ ၁၀ ယောက်ခန့်သေဆုံးခဲ့ပြီး ၃ ယောက်ပျောက်ဆုံးခဲ့သည်ဟု နအဖ ဝါဒဖြန့် ယန္တရားများကဖေါ် ပြခဲ့သော်လည်း ထိုထက် ပိုမိုများပြားလှသည် ဟုဆိုသည်။ မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းနေရာဒေသ တော် တော်များများတွင် မိုးကြီး မြစ်ချောင်းများ ပြည့် လျှံရေလွှမ်းခဲ့သော်လည်း နအဖ ထိပ်သီးကြီးများအဖို့ အနေသာကြီးပင်။

အခြေခံဥပဒေ နှစ်ခု ကွာခြားမှု

နဝတ–နအဖ ၁၃ နှစ်မာရသွန် အခြေခံဥပဒေနှင့် ကွဲပြားခြားနားသော ထိုင်းအာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အခြေခံဥပဒေ၊ လမ်းညွှန်မြေပုံ **(Road Map)**

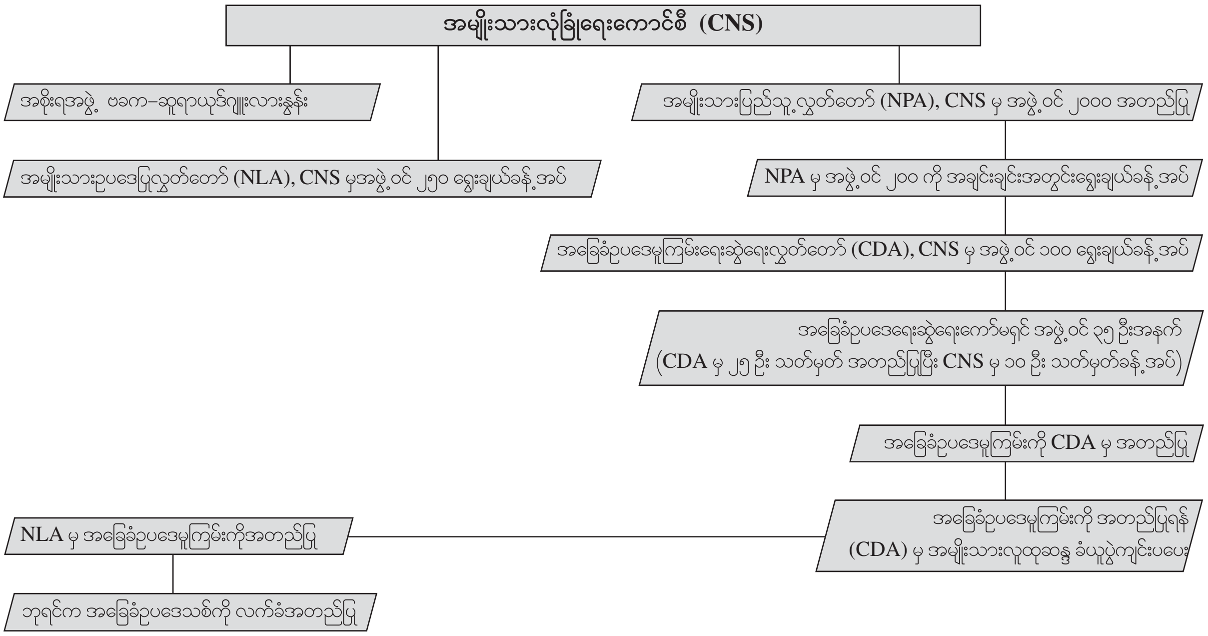

၁၀၊၁၀၊၀၆ ဘန်ကောက်ပို့စ်သတင်းစာ မှဉာဏ်မှီသ၍ ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံအခြေခံဥပဒေသစ်ဖန်ဆင်းရေးအတွက် အမျိုးသားညီလာခံပုံစံ

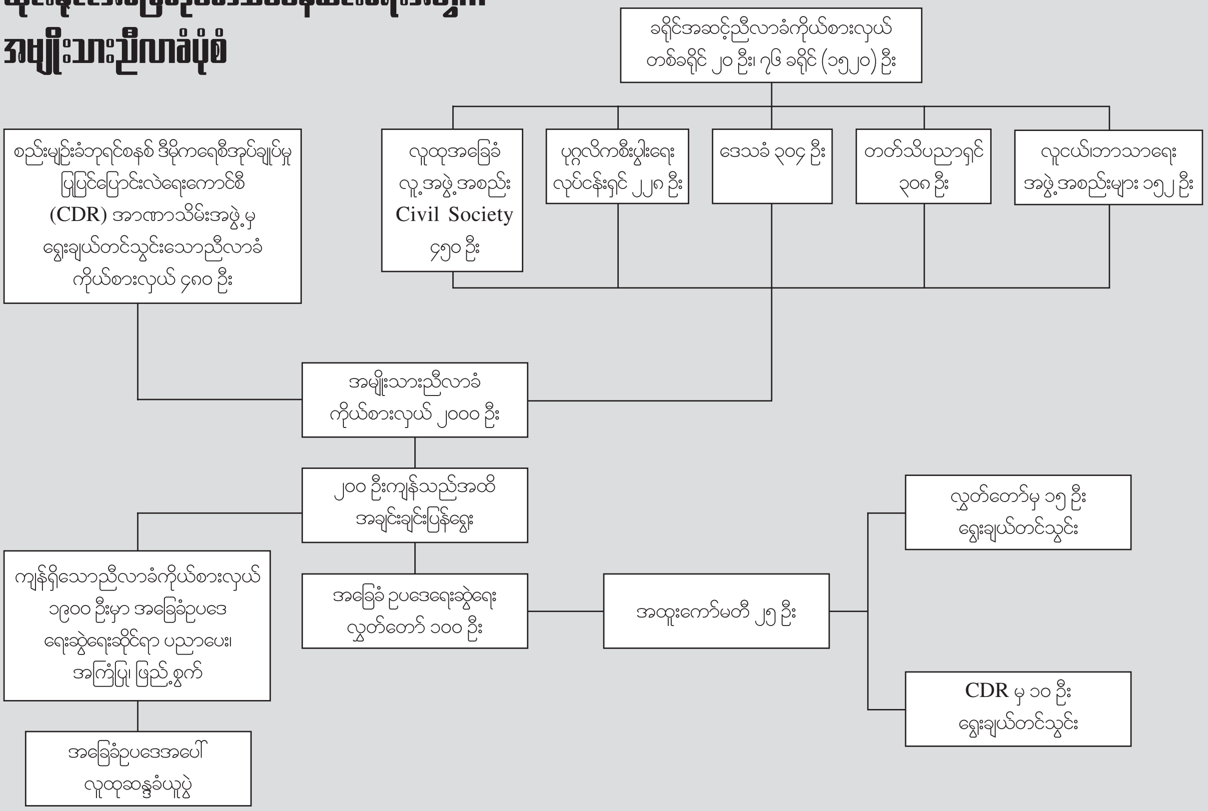

ယာယီကြားဖြတ်ထိုင်းအစိုးရ၏ (ရင်ခွင်ပိုက်) ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေး CDR သရုပ်သကန်

အာဏာကွန်ချာနှင့် နိုင်ငံရေးအဆောက်အအုံယှက်နွယ်ဆက်သွယ်ပုံ

၂၀၀၆ ယာယီနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရနှင့်အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ (CNS) တို့၏ အမိန့်ကြေငြာစာညွှန်ကြားချက်များအရ

အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီ (CNS)

စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ် ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်မှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကောင်စီ CDR မှ ပုံစံပြောင်းထားခြင်းဖြစ်

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆွန်ထိဘွန်းယရတ့်ကလင်း
CDR ဥက္ကဋ္ဌ

- လေတပ်ဦးစီးချုပ်
- ရေတပ်ဦးစီးချုပ်
- ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့ဦးစီးချုပ်
- ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်
- လက်နက်ကိုင် တပ်အားလုံး၏ ဦးစီးချုပ်
- ကြည်းတပ်ဦးစီးချုပ်
- ဒု ကြည်းတပ်ဦးစီးချုပ်

ဥပဒေပြုအဖွဲ့

အမျိုးသားဥပဒေပြုလွှတ်တော် (၂၅၀ ဦးထက်မပို) ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အထက်လွှတ်တော်နှင့် ပါလီမံတွင်တာဝန်ယူ

- အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေး လွှတ်တော် (၁၀၀) ဦး
- အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရေး (၃၅) ဦး ကော်မရှင်

စုံစမ်းစီစစ်ရေးအဖွဲ့

CDR ဥက္ကဋ္ဌမှရွေးချယ်

- အမျိုးသားခြစားမှုဆန့်ကျင်ရေးကော်မရှင် NCCC
- နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာစီစစ်ရေးအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့ SAG
- ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှု စီစစ်ရေးကော်မတီ
- အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ တရားရုံး

ဖျက်သိမ်းခြင်းမခံရသော မူလအဖွဲ့အစည်း

- အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ
- နိုင်ငံရေးရာထူးရှိသူများဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုတရားရုံး
- ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်
- အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတရားရုံး
- ပါလီမန်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတော်စီစစ်ရေးအဖွဲ့
- အမျိုးသားစီးပွါးရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးလွှတ်တော်

အုပ်ချုပ်စီမံကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆူရယုဒ်ဂျူးလားနွန်း (၃၅ ဦးထက်မပိုသော အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့)

အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေးလွှတ်တော်နှင့် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲ ရေး ကော်မရှင်

အမျိုးသားညီလာခံ (၂၀၀၀) ဦးထက်မပို

အစိုးရဝန်ထမ်းများအပါအဝင် ဒေသကြီးနှင့် ခရိုင်အသီးသီးမှ မဲပေးခွင့်ရှိသူ တစ်ယောက်လျှင် ၃ ဦးစီရွေးချယ်၊ အခြေခံဥပဒေ မူကြမ်းရေးဆွဲရေးလွှတ်တော်အတွက် လက်ရွေးစင် ၂၀၀ ဦးတင်သွင်း

အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေး လွှတ်တော် (၁၀၀ ဦး)

CDR ၏ ၂၀၀ ထဲမှ ၁၀၀ ဦးကို တဖန်ရွေးချယ်တင်သွင်း

အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မရှင် ၃၅ ဦး

- အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေးလွှတ်တော် ၁၀၀ ထဲမှ ၂၅ ဦးပြန်ရွေး (၎င်းလွှတ်တော်မှဖြစ်စေ၊ အပြင်လူဖြစ်စေရွေးချယ်နိုင်)
- CDR (သို့) CNS မှ ၁၀ ဦးရွေးချယ်တင်သွင်း

အပြောင်းအလဲ သည်သာထွက်ပေါက်

နိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်ခေါင်းဆောင်မဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်သစ်ဟာအောက်ပါ အချက်အလက်(၁၀) ချက်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရပါမယ်။

၁) ရိုးသားမြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်တရားရှိရမယ် Ethics

၂) နိုင်ငံရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ရမယ်။ Political Reform

၃) စေတနာမှန်ကန်မှု (သို့) ဖြောင့်မတ်မှုရှိမယ်။ Sincerity

၄) ကိုယ်ထူကိုယ်ထ သမာအာဇီဝ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း sufficiency economy ကိုအားပေးပံ့ပိုးတဲ့လုပ်ငန်းနဲ့ ပြည်တွင်းလူထုကိုစိတ်ချမ်းသာမှုပေးနိုင်စွမ်းရှိရမယ်။ Gross Domestic Happiness

၅) စိတ္တဒုက္ခ၊ ကာယဒုက္ခအတွင်း ကျရောက်နေတဲ့ပြည်သူကို လွတ်မြောက်အောင်ကယ်တင်ပြီး ကျက်သရေဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ကာယ စိတ္တသုခပေးနိုင်စွမ်းရှိရမယ်။ Freedom from suffering

၆) လူထုရဲ့စိတ်နေသဘောထား၊ စိတ်အားထက်သန်မှုကိုမြှင့်တင်ဖို့ လူ့ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာလျော့ရဲစေတဲ့ပညာရေးစနစ်ကိုပြုပြင်ဖါထေးရမယ်။ Morality by Education reform

၇) ပဋိပက္ခ အကြမ်းဖက်မှုကို အဖြေရှာရှောင်ရှားပြီး အဟိံသဓမ္မတရား လက်ကိုင်ထားရမယ်။ Conflict Resolution & Violence Avoidance

၈) ကဏ္ဍသစ်၊ ခေတ်သစ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းသစ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် တရားမျှတမှု ယုတ္တိဓမ္မအတွက် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးစနစ်က ပြုပြင်ရမယ်။ Rule of law reform to cope with new era and new society

၉) နိုင်ငံတကာမြင်ကွင်းမှာ တိုင်းပြည်အတွင်း တန်းတူညီမျှမှုနဲ့ နိုင်ငံ့သားကောင်းဂုဏ်သိက္ခာအတွက် ပျိုးထောင်လုပ်ဆောင်ရမယ်။ Domestic Equality & Dignity

၁၀) နိမ့်ကျနေတဲ့ တမျိုးသားလုံးရဲ့ အရည်အချင်းအစွမ်းအစကို ပြန်လည်ထူထောင်ရမယ်။ National capability rebuilding

ဒေါက်တာ ပရဝေ့သ် ဝဆီ၊ ဂုဏ်သရေရှိနိုင်ငံသား (Senior Citizen) ဓမ္မသတ်တက္ကသိုလ်၊ ဘန်ကောက် 3/9/2006 ဟောပြောပွဲမှ

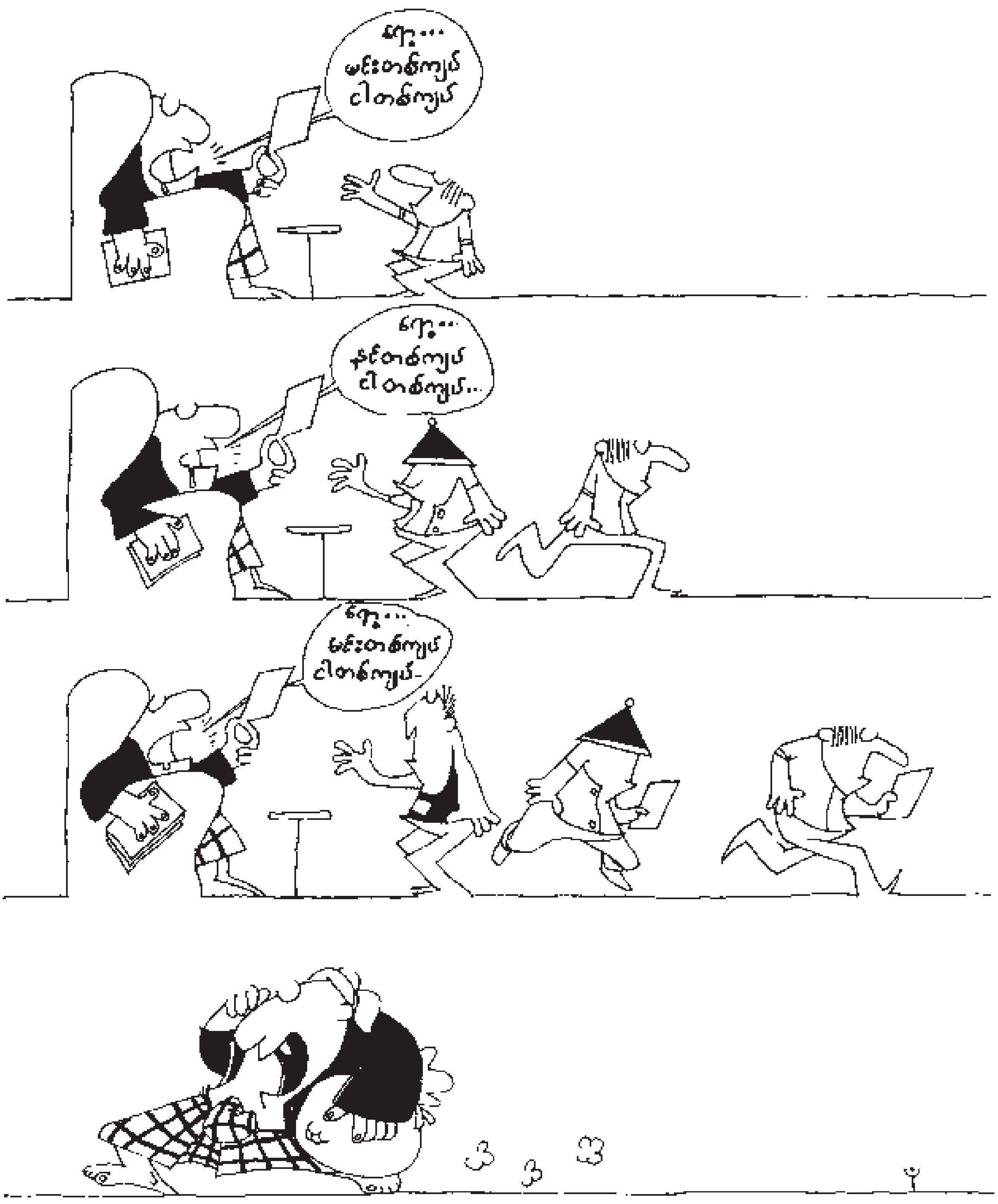

ချစ်ကြည်ရေးဂျာနယ် အမှတ်စဉ် (၃) မှ

ဆောင်းပါး

ကျနော်နဲ့ အမတ် ၂ ဦး

၁၉၉၀ ပြည့်ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို အကောင်အထည်ဖော်သည့်အနေဖြင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တိုင်း တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်မျိုးညွန့် ဦးစီးကာ အမျိုးသားညီလာခံစတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ ညီလာခံစတင်ကျင်းပစဉ်က အပစ်ရပ်အဖွဲ့များ၊ ကြံ့ဖွံ့ကိုယ်စားလှယ်၊ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်နှင့် ဖိတ်ကြားသင့်သူများ စသည့်အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ခေါင်းညိတ်လက်ခုပ်တီးမည့်သူများအား စိတ်ကြိုက်ခေါင်းခေါက်ရွေးချယ်ပြီး ညီလာခံသို့တက်ရောက်စေခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဟုဆိုကာ ယခင်ရှိနှင့်ပြီးသား ဥပဒေစာအုပ်များကို လိုသလိုဖြတ်၊ ညှပ်၊ ကပ်ထားသောမူကြမ်းသာဖြစ်သည်။နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၆) ရပ်နှင့်အခြေခံမူ(၁၀၄)ချက်ကို အတင်းအကြပ်ထည့်သွင်းလာခြင်းကြောင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့်လုံးဝညီညွတ်မှုမရှိကြောင်း NLD မှ အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်၍ ညီလာခံကိုကြောခိုင်းထွက်ခွါခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပြည်သူ့ဆန္ဒမပါ၊ ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များ မပါဝင်တော့ပဲရေးပြီးသား စာတမ်းနားထောင်ပွဲတခုအဖြစ်သာရှိနေခဲ့တော့သည်။ ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များကိုလည်း အစုအဖွဲ့များခွဲပြီး သီးခြားလွတ်လပ်စွာဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခွင့်ပိတ်ပင်ကာ စစ်ထောက်လှမ်းရေးမှ တင်းကြပ်စွာစောင့်ကြပ်စေခဲ့သည်။

Photo: Manager

ညီလာခံတက်ရောက်သူတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး

စစ်အစိုးရသဘောကျရွေးချယ်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်တဦးရှိခဲ့ပါသည်။၄င်းပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုထောက်ရှုသောအားဖြင့်အမည်ရင်းကိုမဖော် ပြလိုပါ။ ဒေသတခုတည်းနေထိုင်ကြသူများဖြစ်သဖြင့် အကြောင်းအရာကိုတိကျစွာဖော် ပြပါမည်။သူသည်ရခိုင်ပြည်ကျောက်ဖြူမြို့ပေါ် မှ စစ်အစိုးရ၏နာရီစင်တည်ဆောက်ရေးအတွက် တဦးတည်းအလှူရှင်ဖြစ်ပြီး မြို့၏အချမ်းသာဆုံးလူများအနက် ကုဋေ ကြွယ်သူဌေးကြီးတဦးဖြစ်သည်။ ငွေတိုးချေးသောလုပ်ငန်းကို ကြီးမားကျယ်ပြန့်စွာလုပ်သည့်အလျောက်နာမည်ကျော်တဦးလည်းဖြစ်သည်။ ၄င်းအားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖိတ်ကြားသဖြင့် ညီလာခံတက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့သည်။ သူဌေးကြီးညီလာခံတက်သောအခါ အနီးအနားရှိကိုယ်စားလှယ်တဦးအား မိမိအိပ်ငိုက်စဉ်လက်ခုပ်တီးရန် အချိန်မီလက်တို့နှိုးပေးရန်မှာကြားပြီးအိပ်နေခဲ့သည်။ အတန်ကြာသောအခါ သူဌေးကြီးလက်အားမမျှော်လင့်ပဲထိမိသွားသဖြင့် သူဌေးကြီးမှာ လက်ခုပ်တီးရန်နှိုးသည်အထင်ဖြင့် တဦးတည်းအားရပါးရ လက်ခုပ်တီးပါလေတော့သည်။ နေ့လည်ညီလာခံခေတ္တရပ်နားချိန်တွင် ကျင်းပရေးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်မျိုးညွန့်မှခေါ်ယူစစ်ဆေးပြီး အပြင်းအထန်ငေါက်ငန်းပြောဆိုလိုက်ကြောင်းသိရ၍ ကြားရသူတိုင်းဝါးလုံးကွဲရယ်ခဲ့ကြရသည်။

နောက်တဦးမှာ မဆလ ခေတ် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန် ဝန်းကျင်က ပါတီညီလာခံသို့ ရခိုင်ပြည်အမ်းမြို့နယ်မှ ပါတီကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းအောင်ကျော် ဆိုသူတက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းမှ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးအတွက် ဒေသအလိုက်၊ ပြည်နယ်အလိုက်တင်ပြခိုင်းသဖြင့် ဦးထွန်းအောင်ကျော်မှ အားရပါးရအဆိုတခု တင်သွင်းခဲ့သည်။ ရခိုင်ရိုးမတွင် သစ်ဝါးအမျိုးမျိုးမြောက်များစွာရှိသဖြင့် စက္ကူစက်နှင့် အထပ်သားစက်ရုံ၊ မီးခြစ် စက်ရုံများတည်ဆောက်ပါက ကမ္ဘာ့အကောင်းဆုံးစက္ကူနှင့်အထပ်သားများရရှိမည်ဖြစ်ပြီးတိုင်းပြည်အတွက်နိုင်ငံခြားဝင်ငွေလည်းတိုးလာနိုင်သည့်အပြင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများလည်းအလုပ်အကိုင်ရရန်အခွင့်အလမ်းရှိလာနိုင်ကြောင်းတင်ပြခဲ့ပါသည်။

ညီလာခံပြီး၍ မိမိနေအိမ်သို့ပြန်ရောက်လာသောအခါ ဇနီးသည်မှစာအိပ်ရှည်တအိပ်ကမ်းပေးပြီးဖတ်စေပါသည်။၄င်းမှတင်ပြသောရက်စွဲဖြင့် ဒေသပါတီကော်မတီ၊ ပါတီကိုယ်စားလှယ်နှင့် မဆလ ပါတီဝင်အဖြစ်မှရပ်စဲကြောင်း လူမရောက်ခင် စာရောက်ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်နေပါသည်။

ကမ္ဘာ့အချိန်အကြာဆုံး၊ စစ်အာဏာတည်မြဲရေး၊ နိုင်ငံရေးလမ်းပြမြေပုံ(၇)ချက်အနက် တချက်မှအပြီးမသတ်နိုင်သေးသော၊ ၁၃ နှစ် မာရသွန်စာတမ်းဖတ်ထောက်ခံပွဲကြီးအား သန်းငါးဆယ်ကျော်မြန်မာပြည်သူများလည်းလက်မခံ၊ ကမ္ဘာကလည်းအသိအမှတ်မပြုကြပါ။ ထို့အပြင် အာဏာရှင်တို့ထင်ရာလုပ်နိုင်သော အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းကို ပြည်သူများအား အတင်းအဓမ္မထောက်ခံခိုင်းမည့်အပြင်၊ အိပ်ငိုက်ရာမှလက်ခုပ်ထတီးမည့် နိုင်ငံရေးမသိကိုယ်စားလှယ်များ မည်မျှရှိနေကြဦးမည်ကို စဉ်းစား၍သာကြည့်ကြပါကုန်။

ခိုင်ကျော်သောင်း (ဂဂ) မျိုးဆက်
၁၂၊ ၁၀၊ ၂၀၀၆

ဝေဖန်ရေးအမြင်မှ တိုးတက်ရေးသို့

ရဲဘော် ကျော်မြထူး (VOB #338) P-12

ကျနော်တို့ နိုင်ငံရေး တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ အစည်းများတွင် ဝေဖန်ရေးအမြင်သည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်နေပေသည်။ အရေးလည်း ပါလှပါသည်။ ကျနော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း တွင်ဝေဖန်ရေးဆိုသည်မှာ အကောင်းအဆိုး နှစ်မျိုးစလုံးဖြစ်နိုင်သော်လည်းတိုးတက်ရေး အတွက် အစဉ်ရှေးရှုသောဝေဖန်ရေးသည် ကောင်းမွန်သည့် အပြုသဘောဆောင်သော ဝေဖန်ရေးဟုလည်းခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။

ကျနော်တို့လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၊ အဖွဲ့ အစည်းအသီးသီးသည် သူတပါး၏အားနည်း ချက်ကိုအခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝေဖန်ရေးအတွက် အသုံးချ၍ အကွက်ကောင်းစောင့်လျက် တိုက် ခိုက်ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သောဝေဖန်ရေးမှာ အဖျက်သဘောဆောင်သည့်ဝေဖန်ရေးမျိုးဖြစ် ပြီးပျက်စီးပြိုကွဲမှုဖက်ကို ဦးတည်နေပေသည်။

ကျနော်တို့ တော်လှန်ရေးနိုင်ငံရေးအဖွဲ့ အစည်းများတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့ တိုးတက်မှုအတွက် ဒီမိုကရေစီနည်း လမ်းကျကျဝေဖန်ရေးကိုအသုံးပြုတတ်ဖို့လို၏။ ဝေဖန်ရေး၏အကျိုးရလဒ်သည် ပြုပြင်ရေးကို ဦးတည်စေပြီး တိုးတက်မှုကို ရှေးရှုစေပါသည်။ တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွင်း အစည်းအဝေးများတွင် အတွေးအခေါ် အယူ အဆပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များကို တင်ပြဆွေးနွေးနိုင်ကြရမည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲများ မှထွက်ပေါ်လာသောအကျိုးရလဒ်များသည် ရှေ့လုပ်ငန်းများချမှတ်ရာတွင်အထောက်အကူ များစွာရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ကျနော်တို့ တော်လှန်ရေး (၁၈)နှစ်တာကြာလာသည်နှင့် အမျှ မည်မျှတိုးတက်မှုရှိခဲ့သနည်းဆိုသည်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြရပေမည်။ (၁၈) နှစ်တာ ကြာခဲ့သည်နှင့်အမျှအားနည်းချက်တွေလည်း များပြားခဲ့ပေသည်။ ထိုအားနည်းချက်များကို ဝေဖန်သုံးသပ်ကြရမည်။အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး ကိုပြန်လည်သုံးသပ်ဝေဖန်ကြရမည်။မိမိကိုယ် ကိုဝေဖန်သုံးသပ်ကြဖို့လည်းလိုပေသေးသည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုထိုသို့ ဝေဖန် သည့် အခါတွင်သူ၏ကောင်းမွန်သောအချက် များကိုပထမ ဝန်ခံရလိမ့်မည်။ ထို့နောက်မှ သူ၏ချွတ်ယွင်းချက်များနှင့်ပျက်ကွက်ချက်များ ကိုဝေဖန်ရမည်။ ထိုနည်းလမ်းဖြင့်သာ တစ်ဦး နှင့်တစ်ဦးဝေဖန်ရေးကိုဝမ်းမြောက်စွာလက်ခံရ ပေလိမ့်မည်။ဤနည်းလမ်းဖြင့်သာလျှင်ဝေဖန်ရေး ၏ရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်လိမ့်မည်။ တော် လှန်ရေး နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ဝင် ရဲဘော်တိုင်းသည် လမ်းညွှန်မှုကိုတွေ့ဝေခြင်းမရှိပဲ ဆုပ်ကိုင်ထား ရမည်။

အမှန်နှင့် အမှားကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားရ မည်။မိမိသဘောအလိုကျမဟုတ်ဘဲတော်လှန် ရေး (အဖွဲ့အစည်း) ၏ လမ်းညွှန်မှုအရ (အပြု သဘော)ထောက်ပြဝေဖန်ရဲရမည်။ အားနည်း ချက်များကို အားသာချက်ဖြင့် အစားထိုးပေး ရမည်။ ချွတ်ယွင်းချက်ကို ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အစားထိုးပေးရမည်။ ၎င်းသည် ဝေဖန်ရေး အမြင်မှအကျိုးရလဒ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ် ၍ကျနော်တို့ဝေဖန်ရေးသည်လူ့အဖွဲ့အစည်း တိုးတက်မှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပေသည်။ ဝေဖန်ရေးကိုကောင်းမွန်စွာအသုံးချတတ်လျှင် ဝေဖန်ရေး၏အကျိုးရလဒ်ကိုလည်းကောင်းမွန် စွာအသုံးချတတ်ပေလိမ့်မည်။ *"လူသည် လေနှင့်ရေ မရှိလျှင်အသက်မရှင်နိုင်"* သကဲ့ သို့ပင် တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်သို့မဟုတ်တော် လှန်ရေးရဲဘော်တစ်ဦးအတွက်ဆိုလျှင်လည်း ဝေဖန်ရေးနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးမရှိလျှင် အသက်မရှင်နိုင်ပေ။

ဝေဖန်ရေးမရှိပါက လူ့အဖွဲ့အစည်းများ အတွင်း အမှိုက်သရိုက်များ ခိုအောင်းနေ ပေလိမ့်မည်။ ပုပ်သိုးနံစော်မှုများအဖွဲ့အစည်း ၏အခန်းတွင်း၌ရှိနေပေလိမ့်မည်။ ထိုညစ်ပတ် နံစော်မှုများကို ဝေဖန်ရေးဟူသော လက်နက် စွဲကိုင်ပြီး လူထု၏စူးရှသည့်အမြင်ဖြင့် အလင်း ရောင်ပေး၍ တိုက်ချွတ်ပေးကြရမည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဖန်ရေးသည် အဖွဲ့အ စည်းအတွင်းမှားယွင်းမှုများဖေါက်ပြန်ဆွေးမြေ့ ယိုယွင်းပျက်စီးပြိုလဲမှုများကို အချိန်မီထိန်း သိမ်းနိုင်ပြီး တော်လှန်ရေးခရီးလမ်းကို တည့် မတ်လာစေပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ကျနော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ဖောက်လွဲဖောက် ပြန်ဖြစ်နေသောအတွေးအမြင်လုပ်ရပ်မှန်သမျှ ကိုထိရောက်စွာဝေဖန်ပိုင်းခြား ဖယ်ထုတ်ပစ် ရမည်။ တိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသော အဖျက်အဆီး ခလုတ်ကန်သင်းများကို ကျော် လွှားဖြတ်သန်းနိုင်ရပေမည်။

တော်လှန်ရေး နိုင်ငံရေးသမားတိုင်း မိမိ လုပ်ဆောင်ချက်များကိုအမှားအမှန်ခွဲခြမ်းစိတ် ဖြာပိုင်းခြားနိုင်သောလက်နက်မှာ ဝေဖန်ရေး ပင်ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ တော်လှန်ရေး နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၌ လွဲမှားနေသည့် အသိအမြင် အတွေးအခေါ်ဟောင်းများရှိ ပါက လုံးဝထုတ်ပယ်စွန့်ပစ်၍ပြတ်သားသော ဝေဖန်ရေးအမြင်ဖြင့်ထက်မြက်သည့်တိုက်ပွဲဝင် ရဲဘော်တစ်ဦးဖြစ်လာစေရန် ဆန္ဒမွန်နှင့် ရေး သားလိုက်ရပါသည်။ ❑

❝ ผู้นำต้องลดสิทธิ หรืออย่างน้อย ต้องไม่ใช้สิทธิ พิเศษหรืออำนาจ พิเศษเพื่อ เอาเปรียบผู้อื่น ❞

❝ มีการตั้งคำถามว่าการพัฒนาเข้าสู่สังคมทุนนิยมจะมีผลทำให้ค่านิยมเรื่องจริยธรรมและศีลธรรมสูญหายไปหรือไม่ ❞

ဓမ္မာဘိပါလ

ပြည်သူလူထုရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းလှုပ်ရှားရွေ့လျားမှုဟာ တကမ္ဘာလုံးမှာဖြစ်ပွါးပေါ်ပေါက်နေတဲ့ နိုင်ငံတကာ ချိတက်လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာလွှမ်းပတ်ယှက်နွယ်မှု (Globalization) ရဲ့ လူ့အဖွဲ့ အစည်းဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားတက်လှမ်းမှုဖြစ်တယ်။ တချိန်ထဲမှာပဲ ဒီလှုပ်ရှားတက်လှမ်းမှုဟာ ဓမ္မာဘိပါလ ခေါ် အုပ်ချုပ်သူအစိုးရ မင်းတို့ ရဲ့အခန်းကဏ္ဍကိုလျှော့ချတဲ့ စီမံခန့်ခွဲကြီးကြပ်မှုအပေါ် ထောက်ခံပံ့ပိုး နေတာဖြစ်တယ်။

တချိန်ထဲ တပြိုင်ထဲ ထောက်ခံပံ့ပိုးမှုရရှိနေတဲ့ အာဏာဖြန့် ကျက်မှု အတွေးအမြင်ဟာ ဗဟိုဦးစီးစနစ်လျော့ပါးရေးနဲ့ အံဝင်ဂွင်ကျ ဖြစ်ပြီး ဒေသတွင်းစီမံကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့အစည်းတွေဆီ အာဏာဖြန့် ကျက်မှုအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့လဲအကျုံးဝင်ပါတယ်။

ဓမ္မာဘိပါလ အတွေးအမြင် အယူအဆကို ထောက်ကူပံ့ပိုးတဲ့ နေရာမှာ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းချက်အပေါ် ပီပြင်စွာဖေါ် ပြထားပုံမှာ ဓမ္မာဘိပါလ ဆိုတာ

၁) ထင်သာမြင်သာရှိမှု Transparency
၂) တရားဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်မှု Legitimacay
၃) အစစ်ဆေးခံ တာဝန်ယူမှု Accountability
၄) ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွက်ဆနိုင်မှု Predictability
၅) ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိမှု Participation

စတာတွေရှိတဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုကို ဆိုလို တာဖြစ်တယ်။

“အရင်းရှင်စနစ် လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုဦးတည်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟာ စရိယဓမ္မ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာအသိတရားနဲ့ သီလဓမ္မကိုယ်ကျင့်တရား တွေကို သေးသိမ်မှေးမှိန်စေသလား ဆိုတဲ့မေးခွန်းတွေရှိလာတယ်”

“ခေါင်းဆောင်ဆိုတဲ့လူတွေဟာ အခွင့်ထူးခံမှုတွေကို လျှော့ချ သင့်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် သူများတွေထက်တပန်းသာတဲ့ အထူးအခွင့် အရေးတွေကို မသုံးဖို့၊ ဝိသေသ အာဏာတွေ မသုံးဖို့လိုအပ်တယ်။”

အောက်တိုဘာ ၁၄၊ ၁၉၇၄ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု အထိမ်း အမှတ်နေ့ ဘန်ကောက် Oct 14 Monument ၌ ၁၄၊ ၁၀၊ ၂၀၀၆ က ပြောကြားခဲ့သော ယခင် ချူလာလောင်ကွန်းတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာ အမရာဖုန်းဆာဖစ်၏ *“ထိုင်း၏အနာဂတ်နိုင်ငံရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာတရားမျှတမှုအတွက် ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံ”* မိန့်ခွန်းမှ ကောက်နှုတ်ချက်။ ❑

သံတွဲအကျဉ်းသား

၂၀၀၆ ဧပြီလ ...

သံတွဲပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးတွင် ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား တယောက် ဆေးဝါးကုသခံနေခြင်းကို ဆေးရုံဝန်ထမ်းအသိုင်းအဝိုင်းမှ တဆင့်ကြားသိရသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ထိုနိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားသည် ဆေးဝါးကုသခံယူနေရစဉ်အတွင်း ဆေးရုံဝန်ထမ်း များကိုပြည်ထောင်စုအကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားတို့ သွေးစည်းညီညွတ် ခြင်း၏ အထင်ကရဖြစ်သောပင်လုံညီလာခံ အကြောင်းတို့ကို စိတ်ဝင် စားဖွယ်ဟောပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းမှာ ဆေးရုံအသိုင်း အဝိုင်းသာမကဘေးပတ်ဝန်းကျင်ပြည်သူလူထုအတွင်းပြန့်နှံ့နေသည်။

စာရေးသူလည်းထိုသတင်းကို ကြားသိရချိန်မှစ၍ဆေးရုံကြီး ဆီသို့ချဉ်းကပ်မိသည်။ ထောင်အာဏာပိုင်နှင့် ရဲအစောင့်များချထား မှုကြောင့်ပထမအကြိမ်တွင်လွယ်ကူစွာ မဆုံတွေ့ရချေ။ ကံကောင်းမှုကို ဖန်တီးလာသည်မှာ သင်္ကြန်ရက်အတွင်းဖြစ်သည်။ အများသူငါ သင်္ကြန်ပွဲတော်ဆင်နွှဲနေချိန်တွင် ဆေးရုံကြီးသည်လူသူနည်းပါးပြီး ရဲအစောင့်(၂) ယောက်သာရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါရှမ်းပြည် နိုင်ငံရေးသမားကိုတွေ့ခွင့်ရခဲ့သည်။ အသက် (၅၅) နှစ်ဟုဆိုသော် လည်း ရောဂါဝေဒနာခံစားရမှုနှင့် ဆိုးဝါးသောအကျဉ်းထောင်တို့၏ဒဏ် ကြောင့် အသက်(၇၀) အရွယ်အဖိုးအိုပမာ ပေါ်လွင်နေသည်။ ပိန်သွယ်သွယ်ခန္ဓာကိုယ်ကို မမှုမတချည်နှောင်ထားသော သံခြေကျင်း၊ ခတ်ထားသောလက်ထိပ်(ကုတင်သံဘောင်နှင့်တွဲချည်လျက်)တို့နှင့် တွဲဖက်မြင်ရသူအဖို့ စိတ်မသက်သာစရာဖြစ်ရသည်။

သို့သော်ထို အကျဉ်းသား၏မျက်နှာသည်တည်ကြည်နေပြီး မျက်လုံးများကအရောင်တောက်နေပုံကိုထောက်ခြင်းအားဖြင့် စိတ် ဓါတ်ကြံ့ခိုင်နေပုံရသည်။ ညတိုင်းလိုလို ဆေးရုံ အလုပ်သမားများ၊သူနာ ပြုဆရာမများ၊ ဆရာဝန်ပေါက်စနှင့် အစောင့်ရဲသားလေးတို့ကို ပြည် ထောင်စု၏အနှစ်သာရနှင့် ပြည်ထောင်စုသန္ဓေတည်ရာ ပင်လုံညီလာခံ အကြောင်းတို့ကို မမောမပန်းစိတ်ရှည်လက်ရှည်ပြောပြနေကြောင်း၊ ဆေးရုံဝန်ထမ်းတို့ကလည်း ထိုအကျဉ်းသားလူနာကို ခြေဆုပ်လက် နယ်ပြုစုပေးရင်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်နားထောင်လေ့ရှိကြောင်း စုံစမ်းသိရှိ ခဲ့ရသည်။

သူ့နာမည်က ဦးမြင့်သန်း၊ ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်လူငယ်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ သူတို့အဖွဲ့ကို လွန်ခဲ့သော ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဖေဖော် ဝါရီလအတွင်း ရှမ်းပြည်နယ်နေ့အခမ်းအနားတွင် ဖမ်းဆီးသည့်သတင်း ကိုသတင်းထူးအဖြစ် ကြားသိခဲ့ပြီးပြီ။ ၂၀၀၅ ခု နိုဝင်ဘာလတွင်အင်းစိန် အထူးတရားရုံးက ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်အဖွဲ့ဝင် များကို ထောင်ဒဏ် ၇၉ နှစ်စီ အသီးသီးအပြစ်ပေးခဲ့သလို ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေ စီအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဌ ခွန်ထွန်းဦးနှင့် အပေါင်းပါတို့ကိုလည်း ထောင်ဒဏ် ၉၀ နှစ်ကျော်စီရင်ချက်ချလိုက်သည်ကို ကြားသိလိုက်ရသဖြင့်ကိုယ့်နား ကိုပင်မယုံနိုင်အောင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံရေးပြစ်မှု စီရင်ချက်သမိုင်းတွင် အပြင်းထန်ဆုံးနှိပ်ကွပ်မှုဖြစ်သည်။ စစ်အာဏာပိုင်တို့ကမူ ပြည် ထောင်စုဖြိုခွဲရန်ကြံစည်မှုဟုကင်ပွန်းတပ်ကာ ဝါဒဖြန့်ထားသည်။ နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်များချမှတ်ပြီးပြီးချင်း အင်းစိန်ထောင်မှဝေးလံသော ထောင်အသီးသီးသို့ပို့လိုက်ရာတွင် ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်အဖွဲ့ ခေါင်း ဆောင်ဦးမြင့်သန်းကို သံတွဲထောင်သို့ပို့လိုက်သဖြင့် စာရေးသူတို့မြို့ကို မဖိတ်ခေါ်ပဲရောက်ရှိလာသောနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဧည့်သည်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

တိုက်ဆိုင်စွာပင်ရခိုင်ပြည်နယ်သို့အချိန်ကိုက်ရောက်လာသူ တစ်ဦးမှာ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်မြင့် ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုရာထူးချ၍အပို့ခံရခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ဆက်တွဲကြားသိရသည် မှာ ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်အဖွဲ့ကိုအထက်အမိန့်အရ ဖမ်းဆီးသူမှာ ၎င်းဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်မြင့်ပင်ဖြစ်သည်ဟုသိရသည်။ ထိုတိုင်းမှူးလက် ထက်တွင် ရှမ်းပြည်ရှိတပ်ရင်းများမှ တပ်သားများအစုလိုက်ထွက်ပြေး မှုများပြားခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များအပေါ်တွင် သဘောထားပျော့ ပြောင်းခြင်း၊ သမိုင်းဝင်ပင်လုံကျောက်တိုင်ကိုပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းနှင့် နောက် ဆုံး ၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ၅၈ ကြိမ်မြောက်ရှမ်းပြည်နယ် နေ့ အခမ်းအနားကို ကျင်းပခွင့်ပြုခြင်း စသည့်အကြောင်းများကြောင့် အထက်က ရာထူးချ သည့်အနေဖြင့်ရခိုင်ပြည်သို့ပြောင်းရွှေ့လိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းခိုင်လုံ သော အထောက်အထားများအရ သိရှိခဲ့ရသည်။

ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို ဝေးလံသောဒေသများ သို့စစ်အာဏာပိုင်တို့၏ အမိန့်ဖြင့်ပို့လိုက်ခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ဆွေမျိုးများနှင့်ဝေးသွားအောင်လုပ်ဆောင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယုတ်စွ အဆုံး နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကိုအကူအညီပေးနေသောနိုင်ငံတကာ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့ I.C.R.C ကိုပင်၂၀၀၅ ဒီဇင်ဘာလ နောက်ပိုင်း အကျဉ်းထောင် ၉၀ ဆီသို့ သွားရောက်ခွင့်ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လည်းနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ၏ကျန်းမာရေးမှာကူညီစောင့်ရှောက် မှုကင်းမဲ့ခဲ့ရသည်။

၂၀၀၆ ဧပြီလ (၂၃) ရက် ...

ထောင်သတင်းများအရ ဦးမြင့်သန်းသည်တရားထိုင်ရင်း အအေးမိကာ စတင်ဖျားနာခဲ့သည်။ အခန်းအတူနေအကျဉ်းသားများ က ထောင်မှူးဦးဝင်းမြင့်ထံ အသိပေးအကြောင်းကြားခဲ့သော်လည်း အကြောင်းပြန်ကြားခြင်းမရှိ ခဲ့ပေ။မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ခန္ဓာကိုယ် ညာဘက်ခြမ်းလေဖြတ်သွားသည်။ ထိုအချိန်မှထောင်မှူး ဦးဝင်းမြင့် သည် အကျဉ်းဦးစီးဌာနမှတစ်ဆင့် နေပြည်တော် ခေါ် ကြပ်ပြေးဌာနချုပ် သို့အကြောင်းကြားခဲ့ရာမှ မတ်လ(၂၈)ရက်နေ့တွင်သံတွဲဆေးရုံကြီးသို့ မိမိကိုယ်ပိုင်စရိတ်ဖြင့်ဆေးကုသခွင့်ရခဲ့သည်။ ဆေးရုံရောက်ရှိပြီး တစ်ပတ်အကြာ လူနာအကျဉ်းသား၏ရင်ဘတ်ပေါ်တွင်ဖြစ်ပေါ်နေ သောအကျိတ်ဖုကို စတင်ခွဲစိတ်ခဲ့သည်။ ထောင်တွင်းစစ်ဆေးနှိပ်စက်မှု ကြောင့်ရရှိခဲ့သောဒဏ်ရာဖြစ်ကြောင်း ဆေးဖက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများက အတည်ပြုကြောင်းသိရသည်။ ခွဲစိတ်ရာတွင် သွေးကြောကိုထိသွား သဖြင့် နောက်တနေ့နံနက်တွင် စည်းထားသောပတ်တီးမှ သွေးများ

ယိုစိမ့်ခဲ့သည်။ ဆရာဝန်များ ကချက်ချင်းချုပ်ရိုးပြန်ဖြေ၍ သွေးကြောကို ပြုပြင်ပေးခဲ့သည်။အရေးပေါ် သွေးလိုအပ်သောကြောင့် သွေးပုလင်း (၅)ပုလင်း သွင်းရာတွင် သွေးလှူရှင်တစ်ဦးထံမှငှက်ဖျားပိုးပါသွားသည်။ ထိုသွေးလှူရှင်သည် ငှက်ဖျားဖြစ်ပြီးပျောက်ကင်းသည်မှာတစ်လသာရှိသေးသည်။ အကျဉ်းသားလူနာတစ်ဦးအရေးပေါ် သွေးလိုအပ်နေသည် ဆိုသောသတင်းကြောင့် ၎င်းက သွေးပေးလှူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။သကြံန်ရက်အတွင်းစာရေးသူနှင့် ဦးမြင့်သန်း ဆုံတွေ့ခွင့်ရပြီးနောက်ပိုင်း မတွေ့ရတော့ချေ။လူနာ၏သတင်းကိုတော့ အမြဲ နားစွင့်နေခဲ့ရာ တောင်ကြီးမှ ဆွေမျိုးများက လာရောက်ပြုစုပေးနေကြောင်းကြားသိရ၍ စိတ်သက်သာခဲ့သည်။

၂၀၀၆ မေလ (၂) ရက် ...

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား၏ ဝေဒနာမှာ နောက်ဆုံးအခြေအနေ ရောက်နေပြီဟု ဆေးရုံဝန်ထမ်းများမှကြားသိရ၍ စာရေးသူလည်း မနေနိုင်တော့ဘဲဆေးရုံကြီးဆီသို့ရောက်ခဲ့ရပြန်သည်။လူနာကိုယခင်လို လွတ်လွတ်လပ်လပ်တွေ့ခွင့်မရတော့ပဲအခန်းရှေ့မှသာဖြတ်သန်းကြည့်ခဲ့ရသည်။ လူနာသည်သံကုတင်ပေါ်တွင်ဝေဒနာကိုခံစားရင်း သွေးရောင်ဖျော့ဖျော့မျက်နှာဖြစ်နေသည်။စူးရှတောက်ပသောမျက်လုံးတို့က မဖွင့်နိုင်ရှာပဲမှိတ်ထားလျက်ရှိသည်။ ရင်နင့်ဖွယ်ရာ အကျည်းတန်မြင်ကွင်းကား ထွက်သက်စောင့်နေရသူကို သံခြေကျင်း၊ လက်ထိပ် လုံးဝဖြုတ်ခွင့်မရဘဲဖြစ်နေသည်။ ထိုမြင်ကွင်းက စာရေးသူသာမက မြင်ရသူအားလုံး၏ရင်ကိုဆို့နင့်သွားစေခဲ့သည်။ ထိုညမှာပင် ရှမ်းပြည်ကိုချစ်သော ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဦးမြင့်သန်းသည် ခါတိုင်းညများလို ပြည်ထောင်စုအကြောင်း၊ ပင်လုံအကြောင်းတို့ကို မပြောပြနိုင်တော့ဘဲလူ့လောကကြီးကိုကျောခိုင်းထွက်ခွာသွားရှာသည်။

၂၀၀၆ မေလ (၄) ရက် ...

ဈာပနအခမ်းအနားကိုပြုလုပ်မည်ဖြစ်သောကြောင့် သံတွဲဆေးရုံကြီးသည်စည်ကားနေသည်။ ဖိတ်ကြားထားခြင်းမရှိသော ပြည်သူလူထုကြီးကတဖြည်းဖြည်းများပြားလာသည်။သံတွဲမြို့အာဏာပိုင်များအထိတ်တလန့်ဖြစ်ကာ လုံခြုံရေးများတိုးချထား၍ လူထုပရိသတ်ကြီးကို အသုဘပို့ဆောင်ရာတွင်မလိုက်ပါကြရန်တောင်းပန်တားမြစ်တော့သည်။ ထိုအချိန်မှာပင် သံတွဲထောင်မှူးဦးဝင်းမြင့်ရောက်ရှိလာပြီး အသုဘပို့ဆောင်ရာတွင်ကား(၂) စီးသာသုံး ခွင့်ပေးရန်၊ သေဆုံးသူမိသားစု၊ ထောင်ဝန်ထမ်းနှင့် ဆေးရုံဝန်ထမ်းမှလွဲ၍ မည်သူမှမလိုက်ပါရန်ဟူ၍ကြပ်ပြေးနေပြည်တော်မှ အမိန့်စာကိုပြသလေသည်။

အသုဘပို့ဆောင်ရာတွင် ပထမဂျစ်ကားပေါ်တွင်ရဟန်း(၃)ပါးနှင့်ကျန်ရစ်သူမိသားစု၊ ဒုတိယ ဒိုင်နာကားပေါ်တွင် ဆေးရုံအဖွဲ့နှင့် ထောင်ဝန်ထမ်းများလိုက်ပါလာသောကားတန်းသည် ဆေးရုံမှ သင်္ချိုင်းဆီသို့ထွက်ခွာသွားသည်။ကျန်ရစ်သောလူထုပရိသတ်ကြီးသည်ချက်ချင်းဆိုသလိုဆေးရုံအနောက်ဘက်လမ်းကြားမှတဆင့် ဖြတ်လမ်းအတိုင်း သင်္ချိုင်းဆီသို့ချီတက်သွားကြသည်။ အသုဘပို့ဆောင်သောယာဉ်တန်း (၂)စီး သင်္ချိုင်းသို့ရောက်သောအခါ လူထုကြီးက ဇရပ်ပေါ်တွင်အသင့်နေရာယူထားပြီးဖြစ်သည်။ မီးသင်္ဂြိုလ်မည်ဖြစ်၍ ထင်းများသယ်မကြရာတွင်အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင်သယ်မပေးကြသည်။ အစောင့်အကြပ်များတားမြစ်သည့်ကြားမှပင် လူထုပရိသတ်ကြီးသည် မီးသင်္ဂြိုလ်ပြီးဆုံးသည်အထိ လုပ်ကိုင်ပေးကြသည်မှာ အံ့သြဖွယ်ကောင်းလှသည်။ သံတွဲရောက်အကျဉ်းသား ညွှန့်သည်၏ဈာပနကား ထူးခြားစွာစည်ကားခဲ့သည်။ သူ၏နာမည်သတင်းတို့သည် သံတွဲတွင်သာမက ရခိုင်ပြည်တစ်ဝှမ်းပြန့်နှံ့သွားခဲ့ပါသည်။

တိုက်ဆိုင်မှုတစ်ခုပေလား သံတွဲမြို့သို့ရောက်ရှိနေသော အနောက်ပိုင်းတိုင်း၊ တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ် ခင်မောင်မြင့်သည် သံတွဲအကျဉ်းသားညွှန့်သည်၏ဈာပနကို စိတ်ဝင်စား၍စုံစမ်းခဲ့ရာ ရှမ်းပြည်မှဦးမြင့်သန်းဖြစ်နေသည်ကိုသိရှိသွားသည်ဟုဆိုသည်။ စိတ်မကောင်းစွာဖြင့် သေဆုံးသူ၏အသုဘကိုပို့ချင်သော်လည်း မိမိပုခုံးထက်ကရွှေကြယ်ပွင့်လေးပြုတ်သွားမှာကိုကြောက်သောကြောင့် မပို့တော့ပဲ လုံခြုံရေးအဖွဲ့များအား“အသုဘပို့ကြတဲ့ပြည်သူတွေကိုအတင်းအကြပ်မတားကြနဲ့” ဟူ၍ အမိန့်တော်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤအဖြစ်အပျက်များ၏နောက်ပိုင်း (၃) ပတ်အကြာ စစ်တိုင်းမှူးဘဝမှရာထူးကျကာ ဝန်ကြီးနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများထဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်မြင့်လည်း တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

ဘာမထီ(ညောဝတီ)

ဦးမြင့်သန်း

ယုံသူမရှက် မြင်သူရှက်

ခိုင်ကျော်သောင်း (၈၈ မျိုးဆက်) ၁၈၊ ၉ ၊ ၂၀၀၆

"မရှိတာထက် မသိတာခက်၏"။ မသိတာထက် မသိချင်ယောင်ဆောင်ခြင်းက ပို၍ပင်ခက်သည်ဟု ရှေးပညာရှင်များ၏ စကားမှတ်သားဖူးပါသည်။ ပညာရှိများ၏မှန်ကန်သော အတွေးအခေါ်များသည် ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့ ရိုးထုံးစံမရှိပါ။

ပြည်တွင်းမှ ၅၊ ၉၊ ၂၀၀၆ ရက်စွဲဖြင့် အချက် ၆ ချက်ပါ ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသားလူငယ်များ(ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ)သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်နှင့် ၁၁၊ ၉၊ ၂၀၀၆ ရက်စွဲ ထိုင်းနိုင်ငံ မဲဆောက်အခြေစိုက် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း **AAPP** ၏ကန့်ကွက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်တို့အား ဖတ်ရှုရပါသည်။ ထို့ပြင် ၁၃၊ ၉၊ ၂၀၀၆ ညဦ့နှင့် ၁၆၊ ၉၊ ၂၀၀၆ **BBC** နံနက်ပိုင်း "မြန်မာ့အရေး ကမ္ဘာ့အရေး" ရေဒီယိုအစီအစဉ် ၁၇၊ ၉ ၊ ၂၀၀၆ ညဦ့ပိုင်း "ပြည်သူ့ကြားမှ ပြည်သူ့စကား" အစီအစဉ်တို့ကိုနားထောင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၈၈–မျိုးဆက်ကျောင်းသားလူငယ်များ(ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ) ဆိုသည့် အဖွဲ့မှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် တပါတီအာဏာရှင်စနစ်ပြုတ်ကျရေး၊ ကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှုတပ်ဦးခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော ကိုမင်းကိုနိုင်၊ ကိုကိုကြီးတို့အဖွဲ့မဟုတ်ကြောင်း အစီအစဉ်ကြေငြာသူ ဦးကျော်ဇံသာမှရှင်းပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီရေး လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ဟူသမျှတို့သည် ပြည်သူ့အာဏာကို မတရားရယူသိမ်းပိုက်ထားသော စစ်အာဏာရှင်အစိုးရနှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့လို့မှ အလျဉ်းမရှိခြင်းကြောင့်၊ သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို တစိုက်မတ်မတ် တောင်းဆိုလာခဲ့ကြသည်။ အနိုင်ရပါတီများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များ လုံးဝရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသောကြောင့် **ASEAN, EU, UN** တို့မှ သံတမန်နည်းလမ်းများဖြင့် ချဉ်းကပ်အဖြေရှာခဲ့ကြသည်။ နအဖ စစ်အုပ်စုသည် ပြဿနာပြေလည်နိုင်ရေးလမ်းစဉ်ကိုလုံးဝသွေဖည်လျက် စစ်အာဏာရာသက်ပန် ခိုင်မြဲရေးကိုသာ တစိုက်မတ်မတ်ကြိုးစားနေဆဲဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို စစ်ဗိုလ်များစေတနာထား၍ဖြေရှင်းပေးလိုပါကမည်သည့်ပြည်ပခေါင်းဆောင်၊ မည်သည့်နိုင်ငံရပ်ခြားမှဝင်ပါဖို့မလို၊ ပြေလည်သွားမည်မှာမုချဖြစ်သည်။

အေးလွင်နှင့်အဖွဲ့ ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်မှာ အင်မတန် အော့နှလုံးနာစရာကောင်းသည်။ နအဖ အလိုတော်ရိပီသလွန်းသည်။ ဗမာပြည်တွင် ကြံ့ဖွံ့နှင့် အမျိုးသမီးရေးရာအသင်းများ မကောင်းမှုဒုစရိုက် အကုန်လုပ်၍ရသည်။ ရွေးကောက်ခံပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်မပါပဲ လက်ညှိုးထောင်ခေါင်းညိတ်၊ လက်ခုပ်တီးသူများဆင့်ခေါ်ပြီး စစ်အာဏာတည် မြဲရေး၊ကမ္ဘာ့အကြာဆုံးအတုအယောင်ညီလာခံ၌ တိုးချဲ့ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ချင်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်အပိုဒ် ၆ တွင်ဖေါ် ပြပါရှိသည်။

"သြော်လက်စသတ်တော့အေးလွင်တို့က ပျို့အန်ချင်စရာ ရွေးကောက်စရာမလိုတဲ့အမတ် လုပ်ချင်၊ ဝန်ကလေး ဖြစ်ချင်နေတာကိုး"

(ပဲခူးတိုင်း၊ ပြည်ခရိုင်၊ သဲကုန်းမြို့နယ်တွင် အရေးတော်ပုံပါတီ အမတ်အဖြစ်ဝင်ရွေးခဲ့သူ၊ စစ်ထောက်လှမ်းရေးထံမှ အဆောက်အဦးကန်ထရိုက်လုပ်ကာ ငွေအလွဲသုံးစားမှုနှင့် ထောင်သုံးနှစ်ကျခဲ့ဖူးသူ၊ ဆန်ပွဲရုံအတုထောင်ခဲ့သည့် သူငယ်ချင်း အားလှည့်ဖြားခဲ့သူ၊ ထောက်လှမ်းရေးဝိတ်သုံးပြီး သဲကုန်းမြို့နယ် အမြတ်တော်ငွေကိစ္စ ဝင်ရှုပ်သဖြင့် ဝတ္တရားနှောင့်ယှက်မှုနှင့်ထောင် ၂နှစ်ကျခဲ့ဖူးသူအေးလွင်) သို့သော် မူးယစ်ရာဇာ ဘိန်းစား၊ သူခိုး၊ ဖါငေါ်းမှအစ အကုန်တက်ခွင့် ရနေသော မရိုးမသားညီလာခံတွင်ထောင်ထွက်အေးလွင်ထိုင်ခုံတလုံးရရန်းမျှော်ကိုးပြီး ကပ်ဖါးရပ်ဖါးလုပ်နေကြောင်း ပေါ် လွင်လွန်းနေသည်။

အခွင့်ထူးခံလိုကခံပါ။ သို့သော် နယ်ချဲ့သမိုင်း၊ လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း၊ ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းများ၌ အစဉ်အလာကြီးမားပြီး သတ္တိဂုဏ်ရောင်ပြောင်ခဲ့သော၊သစ္စာတည်ခဲ့သောနောင်တော် ကျောင်းသားများ၏နာမည်ကိုတော့အလွဲသုံးစားမလုပ်သင့်ပါ။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော် အသက်အသေခံ၊ ဘဝနစ်မွန်းခံ၊ စွန့်လွှတ်စွန့်စားအနစ်နာခံခဲ့၊ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုခဲ့ကြသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ဟူသမျှ အေးလွင်တို့ကဲ့သို့ တိုးချဲ့ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် စားခွက်ဝေပုံကျတောင်းခံရိုးထုံးစံမရှိခဲ့။ အေးလွင်သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် **RIT** ကုန်ထုတ်ဓါတုတက်နေစဉ် ကိုဖုန်းမော်ဈာပနကော်မတီဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်မှလွဲပြီး ဗကသ၊ ရကသ၊ တကသ မည်သည့်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖွဲ့စည်းမှုတွင်မျှ မပါဝင်ခဲ့ပါ။

"သမိုင်းကောင်းတဲ့ ခွပ်ဒေါင်းသွေးကို အိုးမဲမသုတ်ချင်စမ်းပါနဲ့ဗျာ"

အေးလွင်... *၅၂ သန်းကျော် မြန်မာပြည်သူတွေလိုလားတောင့်တနေတာ လုံးဝလွတ်လပ်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးပါ။ လူတိုင်းဥပဒေလေးစားလိုက်နာရတဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်းပါ။ ခင်ဗျားပြောသလိုတပ်မတော်နဲ့ပူးပေါင်းရင် ဒီမိုကရေစီမြန်မြန်ရရှိခံစားနိုင်မယ်လို့ ကျွန်ုပ်တို့မယုံကြည်ပါ။ သူတို့ဆက်အုပ်ချုပ်ရင် မြုပ်သထက်မြုပ်လာစရာသာရှိလို့ တိုင်းပြည်နဲ့လူမျိုးအပေါ် လိမ်လည်တတ်တဲ့ နအဖစစ်အုပ်စုကို လုံးဝအယုံအကြည်မရှိတော့ပါ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကနေ အခုထိ ၄၄ နှစ်ကြာ စစ်အစိုးရက နာမည်အမျိုးမျိုးနဲ့အုပ်ချုပ်လာခဲ့တာ ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံးတိုင်းပြည်စာရင်းဝင်ခဲ့ရပြီ။ ဒီရာစုနှစ်ဝက်အချိန်မှာ စစ်ဗိုလ်တွေ တိုင်းပြည်အပေါ် တကယ်စေတနာရှိရှိတည်ဆောက်တတ်မယ်ဆိုရင် အရာရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နှင့်ပြီးပါပြီ။ မြန်မာပြည်မှာ တံတားတွေဆောက်၊ တမံတွေဆောက်နေတာကို တိုးတက်တယ်လို့ သမိုင်းဦးဘုံမြေခေတ်နဲ့နှိုင်းယှဉ်ရင်တော့ဟုတ်တယ်။ အမှန်တကယ် နှိုင်းယှဉ်သင့်တာက(ကမ္ဘာ၊ အာရှ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ)တွေနဲ့ပါ။ သူများတိုင်းပြည်ရဲ့ ရေ၊ မီး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စက်မှု၊ စိုက်ပျိုးရေး စတာတွေနဲ့ယှဉ်ကြည့်ပါလား။ ငါတို့စစ်အစိုးရ ဘာမှ အသုံးမကျပါလားလို့သိလာလိမ့်မယ်။ သူများက အမှိုက်ကောက်၊ ဟင်းရွက်သည်ကအစ လက်ကိုင်ဖုန်းတွေလွယ်လွယ်ကူကူ အဖိုးနှုန်း*

ယာအစွန်လူ (အေးလွင်)

ချိုချိုသာသာနဲ့ သုံးခွင့်ရနေကြတယ်။ ပြည်သူတွေဟာ တိုးတက်ချင်လွန်းလှပါပြီ။ အခုလုပ်နေတဲ့ ကမ္ဘာလိမ် Road Map (7) ချက်က စစ်တပ်လက်ဝယ်အာဏာရှိရေးပါ **အေးလွင်**။

ရွေးကောက်စရာမလိုပဲ လွှတ်တော်မှာ ၂၅% စစ်ဗိုလ်အမတ်ရရှိရေး၊ သမ္မတ ကစစ်သက်တမ်း ၁၀ နှစ်ရှိတဲ့စစ်ဗိုလ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက သမ္မတခန့်တဲ့စစ်ဗိုလ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရပြည်နယ်မှာ အကြီးဆုံးက စစ်ဗိုလ်၊ ကဲ ... **အေးလွင်** *တို့ ပူးပေါင်းလိုတဲ့ နအဖ ပေးမဲ့ဒီမိုကရေစီက ဒါပဲပေါ့။*

၁၉၉၀ ပြည့် မေလ ၂၇ ရက်နေ့မှာ နဝတ ကတရားဝင်ကျင်းပခဲ့တဲ့ ပါတီစုံရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ဟာ စက်ရုံထုတ် ပစ္စည်းမဟုတ်တာကြောင့် date out ဒိတ်အောက်တယ်ပြောလို့မရဘူး။ ပြည်သူတွေနှလုံးသားနဲ့ ထုဆစ်ခဲ့ကြတာပါ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ ဗိုလ်ချုပ်သမီး၊ ပညာတတ်၊ အမြော်အမြင်ရှိသူမို့ ပြည်သူတွေက ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရင်ထဲမှာသတ်မှတ်ယုံကြည်ခံရသူပါ။ ဦးတင်ဦး၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဦးဝင်းတင်တို့ကို ဖမ်းဆီးပြီးရွေးကောက်ပွဲလုပ်ခဲ့ပေမဲ့ ဒေါ်စုရဲ့ NLD ကိုလူထုက ပုံအောမဲပေးရုံတင်မက တပ်နယ်မြေမဂ်လာဒုံကတောင် ပြည်ချစ်စစ်သားတွေမဲပေးခဲ့ကြတာပါ။ NLD နဲ့ အနိုင်ရတိုင်းရင်းသားပါတီတွေ ကံစမ်းမဲပေါက်ခဲ့ကြတာမဟုတ်ဖူး။ သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးရေးမှာ ဒေါ်စုပါရေးတောင်းဆိုရတာက မရိုးသားတဲ့စစ်ဗိုလ်တွေကြောင့်ဖြစ်သလို တိုင်းရင်းသားအရေးကိစ္စကြောင့်လဲဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်ရေးနဲ့အတူ ဖွါးဖက်တော်ဖြစ်တဲ့ ပြည်တွင်း စစ်မီး၊ တိုင်းရင်းသားပြဿနာကို ဒေါ်စုသာလျှင် သမာသမတ်ကျစွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ထားကြလို့ဖြစ်တယ်။

တိုင်းရင်းသားပြဿနာ မပြေလည်သမျှ ပြည်တွင်းစစ် မအေးနိုင်၊ ပြည်တွင်းစစ်မအေးနိုင်သမျှ အာဏာသိမ်းအစိုးရ ပေါ်လာနိုင်တာကြောင့် ပြဿနာဇစ်မြစ်ကိုသိတဲ့ ဒေါ်စုကို လိုလားကြတာဖြစ်တယ်။ **အေးလွင်** *... အာဏာရှင်တွေဆိုတာ အတူတူလုပ်ဖေါ်ကိုင်ဖက်အချင်းချင်းကိုတောင် အသိအမှတ်မပြု၊ ဖြုတ်၊ထုတ်၊ ထောင်ချတာပဲ။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်က တပ်မတော် မွေးစားဖခင်အမည်ခံခဲ့တဲ့ ဦးနေဝင်းကိုသတိရကြသေးရဲ့လားမေးကြည့်ပေါ့။ တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးအတွက် အနစ်နာခံခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ ပျံလွန်တော်မူတာ ၆၇ နှစ်ရှိခဲ့ပြီ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလုပ်ကြံခံရတာ ၅၉ နှစ်ရှိခဲ့ပြီ။ ပြည်သူတွေ နှလုံးသားမှာ အခုလဲ မမေ့ဘူး၊ နောင်လဲမေ့မှာမဟုတ်ဖူး။ ဒါဟာ အာဏာရှင်နဲ့ ပြည်သူ့ဘက်တော်သား ကွာခြားမှုပါ။*

မည်သို့ပင်ဆိုစေ မြန်မာ့မြေပေါ်တွင် စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဆယ်စုနှစ်နှင့်ချီဆက်လက်ရပ်တည်၍မရပါ။ မိမိတို့အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းမှုကို နအဖတို့ လက်မခံငြင်းဆန်ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာ့မိသားစု၊ ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းများမှဝင်ရောက်ဖြေရှင်းပေးကြတော့မည့်အရေးကို နောက်ကြောင်းမလှ၊ မသတိပျို့အန်ချင်စရာ မျက်ကွယ်ပြုလစ်လျူရှုသော **“ဂုဏ်မျိုးဆက်ကျောင်းသားလူငယ်များ”** အမည်ခံ အေးလွင် နှင့် အပေါင်းပါတို့အား ခြေတို့၍အသိပေးလိုက်ရပါသည်။ ❑

အမှားပြင်ဆင်ချက်

၂၀၀၆ ခု (မေ–ဂျွန်) လထုတ် ကွဏ်းခေါ်စာစောင် အမှတ်စဉ် (၂၂၄)၊ စာမျက်နှာ (၂၂) သတင်းတိုထွာကဏ္ဍပါ *“အကျပ်အတည်းနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသော ဒီ/ချုပ်အပေါ်တိုး ”* သတင်းခေါင်းစဉ် စာပိုဒ်(၃) နောက်ဆုံးစာကြောင်းပါ ---

အာဏာပိုင်များ၏ ဖိအားပေးမှုဖြင့် နုတ်ထွက်သွားရသူ (၃) ဦးမှာ–

၁) စိုင်းထွန်းအောင် ၄၈ နှစ် ၊ လင်းခေး မဲဆန္ဒနယ် ၊ ဂျွန်လ ၅ ရက် ၂၀၀၄ ၊
၂) စိုင်းဆောင်ဆီ ၅၈ နှစ် ၊ ကျောက်မဲ မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် ၁ ၊ ဧပြီလ ၆ ရက် ၂၀၀၆ ၊
၃) စိုင်းဖု ခေါ် စိုင်းလှဖေ ၅၆ ၁နှစ်၊ ကျောက်မဲ မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် ၂ ၊ ဧပြီလ ၇ ရက် ၂၀၀၆

စသည့် SNLD ပါတီ၏ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (အမတ်) များဖြစ်ကြသည်။
– ဟုပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်။

Photo: Noan

ၶေႃႉတၢႇၽၢင်း ၶိၼ်ၸဝ်ႈတၢင်းလိူဝ်းတၢမွတ်ႉ
ႁၼ်လွတ်ႉတူဝ်ႈတင်းမိူင်း

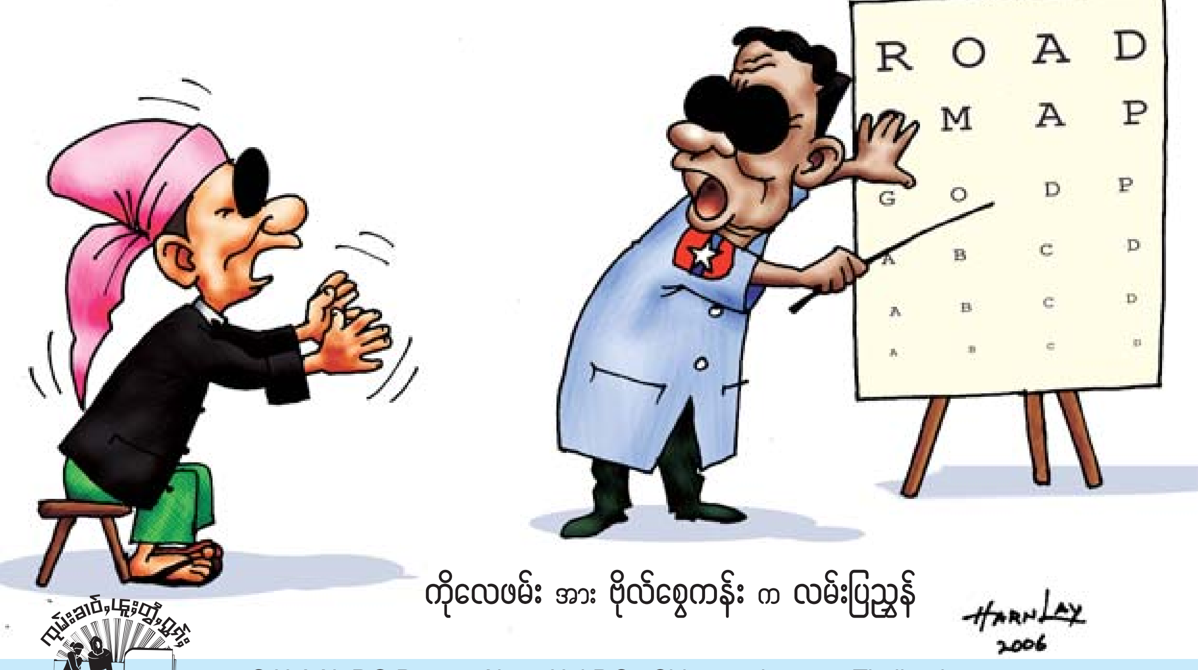

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand
e-mail: shan@cm.ksc.co.th www.shanland.org, www.mongloi.org